AYLIK SİYASİ GAZETE

Bizim Şehir HABERLERİ

YIL: 5 SAYI:49 EKİM 1993 — FİATI: 7000 TL. (KDV Dahil)

2000 Olimpiyatlarını istiyorduk, gerekliydi, alamadık. 2004'e talibiz.

BAŞARAMADIK

Olimpiyat Komitesi Sidney dedi Pekin için hayal kırıklığı oldu

- **5 kent arasında yapılan dört tur oylamada 88 komite üyesinden 45'i Sidney dedi. 43 oy ile Pekin ikinci oldu. Manchester üçüncü turda Berlin ikinci İstanbul ilk turda elendi**
- Başbakan Tansu Çillerin başkanlığındaki Türk ekibi son ana kadar mücadele etmelerine ramen olimpiyatları Türkiye'ye taşımayı başaramadılar.

- **Çin'liler için şok bir sonuç. Kazanacaklarından emin olan Çinliler şenlik hazırlıkları yapmışlardı. Ama olmadı olimpiyat komitesini etkilemeyi başaramadılar**

Olimpiyat ruhu

İstanbul'un 2000 yılı Olimpiyat oyunlarını düzenleme yarışına katılıp ilk oylama turunda elenmesi hepimizi üzmüş olsa bile tepkilerimizin; "bu dev yarışa katılmak bile başlı başına başarıdır" ve "2000 yılı olmazsa 2004, 2008 veya 2012" gibi cümlelerle özetlenecek şekilde olumlu ve olgun ifadesi, gelişmiş ülkelerle girdiğimiz rekabetlerde doğru yolda olduğumuzu gösteriyor. Eurovision şarkı yarışmalarında sonuncu oldukça,a aşağılık kompleksi içine düştüğümüz ve "zaten bizden nefret ediyorlar" diye küstüğümüz günleri bir anımsayalım.

Olimpiyatları 2000'li yıllarda düzenlemek istiyorsak, İstanbul'un tarihi, coğrafi, iklimsel ve etnik çeşitlilik avantajlarına başka güzellikler eklemeliyiz gerekli. Aslında İstanbul, ideaylar arasında biraz ciddiye alınacak olsaydı, 2000 yılında nüfusunun 9 milyonu gecekonduda barınması, kanalizasyonlarını artırmadan denize boşaltması, trafik altyapısının eksikliği, çöplükleri, kişi başına düşen yeşil alan miktarındaki komiklik gibi açık noktalar rakip kentlerin ağzında

Devamı oniki sayfasında

Orhan YENİGÜN

Aktris Başkan hangi partiyi destekleyeceğini şaşırdı

Şişli Belediye Başkanı Fatoş Hanım, SHP'den başkan seçildikten sonra Büyükşehir Belediye Başkanı Nurettin Sözen ile başlarda iyi geçiniyordu. Sonurlar birkıskça aralan açıldı. Erdal Bey'den fazla yüz bulamayınca Fatoş hanım, CHP'nin tekrar faaliyete geçmesiyle SHP'den ayrılan Deniz Baykal ile paslaşmaya başladı. Ancak bu ilişkiden bir hayır çıkmayacağını anlaması uzun sürmedi. SHP Genel Başkanlığı yarışı ile ilgi ve desteğini Murat Karayalçın'a çevirdi.

Şimdi muradına ermişti. Bundan sonrası İstanbul milletvekilliği herhalde.

Türkiye'de ilk defa bir gazetenin fiyatı ucuzlatıldı

Bizim Şehir Haberleri yedibin lira

Gazetemiz Bizim Şehir Haberleri bir yandan tirajını artırırken bir yandan da on bin lira olan fiyatını yedi bin liraya düşürdü. Artan tirajına rağmen kullanılan kağıdın daha ucuz olması ve renkli sayfaların azaltılması ile oluşan maliyet farkı okurlara yansıtıldı. Dağıtım düzenlemeleri de yapıldıktan sonra Aralık ayından itibaren gazetemiz tüm İstanbul'daki gazete bayilerinde bulunabilecek.

Kızkulesi geçtiğimiz ay geçirdiği tehlike nedeni ile yine İstanbul'un gündemindeydi. Kızkulesi ile ilgili ayrıntılı yazı ve resimleri efsane kulesi ve knup ffej sayfalarında bulabilirsiniz

Biz bunu yıllar önce söylemiştik

Göksu Deresi'ne ağırın sularının aktığını, çevresindeki tüm sitşap yapıların dereye karıştığını bundan yıllar önce yazmıştık.

Devamı oniki sayfasında

KÖŞEBAŞI

Orhan Duru

FİSKİ'ye

İstanbul İSKİ, Dışkı ve Fışkı İdaresinde yolsuzluk çıkmış ortaya diye kıyamet kopuyor. Ne olmuş yanı? Hepimiz yolsuz bir durumdayız ve istiyoruz Karayollarından, bu bölgeye yeni yollar açmasını, onları asfaltlamasını; bu olmazsa, "Yap-Sat-İşlet-Kişnet ve Aşağıdan Gıslat" yöntemiyle bir otoyol yaptırmasını, tüm mahalle sakinleri, bekçi ve muhtarları olarak.

Olacak şey değil ama. bu arada kanalizasyonlardan atık sular denize ulaşıp deniz

Devamı. kurutemizleme sayfasında

BAŞYAZI

Hangi Cumhuriyet?

Türkiye değişiyor. Türkiye değişecek de; hiç kuşkusuz bu değişimin en olumlu biçimde gelişmesi için de herkes kendine düşeni yapacak; ancak, değişim, ülke gerçeklerine rağmen olmamalıdır; ve buna sahip çıkacak olan da ülkenin aydınlarıdır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin temel kavramları ve ilkeleri apaçık belirlenmiştir Bunun üzerinde oynanmak istenen oyunlar, bu ülkenin geleceği için zararlıdır.

Gerçekleri somut çıplaklığı ile görebilirsek, ve eleştiri yeteneğimizi kültür edip karalamadan kullanabilirsek, doğruları ve yanlışları yakalamakta güçlük çekmeyiz.

" Turgut Özal ile başlayan dönem Türkiye'ye pek çok şey kazandırmış, zaman zaman devrim diyebileceğimiz boyutlarda olumlu gelişmelere neden olmuştur. Ancak bu dönemde "köşe dönmeci" zihniyete prim verilmiş; rüşvet, ahlaksızlık ve amaca giden her yolun

Devamı oniki sayfasında

Kent suçluları ayağa kalkın

EDİTÖRE GÖRE

ÖNCE İ. 1993...

İSKİ skandalında birinci adamın Göknel olmadığını iddia etmiştim geçen sayıda. Zaman geçtikçe Göknel'in sırası 2. den de aşağılara öyle bir inmeye başladı ki, ben bile hayretlere düşüyorum. Bu arada basınımızın "temiz toplum" olma yolunda bu tür yolsuzlukların peşini sık sık kovalamasında gerçekten olumlu bir gelişme. Keşke biz de yeterli sayıda elemana ve donanıma sahip olsak da üzerimize düşeni yapsak diyorum. Bir gün o da olacak gibi görünüyor öyle değilmi ki gazetemiz artık "gazete" oldu?

Cumhuriyet rotatifinde dönen ilk "gazete" sayımızı Cüneyt'le birlikte neredeyse ağlamaklı izledik. Beş yıl önce benim çalışma odasında bir masa üzerinde iki başımıza başladığımız saat hedefimiz belirlenmişti: İlerde bir günlük gazete olacaktık... İşte tam bu da en büyük adımlardan biri oldu.

Bazı teknik nedenlerle1 -2.-15.-16. sayfaların renkli olamamaları üzüntü verici bir sonuçtu. Özellikle hiç de siyah -beyaz basımaya uygun olmayan 1. sayfa fotoğraflarımız görünümü çok olumsuz yönde etkiledi. Ancak, son ve değişmez görünümümüz bu yılın sonunda kazanmayı hedeflemiş

Devamı oniki sayfasında

Prof. Yıldırım Uler Türkiye'nin ilk kent savunuculuğunu üstlendi. Ankara Kızılay Binası Mahkemelik

KH Haber Merkezi... (Cüneyt Ayral bildiriyor) Ankara Üniversitesi hukuk profesörlerinden Yıldırım Uler Kızılay'ın Viyanalı mimar Robert Oerley tarafından yapılan Ankara Kızılay Meydanındaki tarihi binaağını yıkarak yerine yeni ve dev bir gökdelen yapmak istenmesini kınayarak buna izin veren Ankara Belediyesini mahkemeye verdi. 6 Temmuz 1993 günü Ankara İdare mahkemesinde açılan davada bir yandan yürütmenin durdurulması isterinirken, bir yandan da "meydanın tek boş kalan köşesi "diye değerlendirilen alanın yeni

Devamı oniki sayfasında

İstanbul yine gündemde

Glamour'un İstanbul'un çeşitli güzelliklerini sergileyen resimlerinden bazılarını yayımlıyoruz

GLAMOUR

KH haber merkezi... İstanbul gün geçmiyor ki dünya basınının gündemine gelmesin. Fransa'da yayımlanmakta olan GLAMOUR moda dergisi, Eylül sayısının onlki sayfasını İstanbul'da yaptığı moda çekimlerine ayırmış.
Öte yandan THE EUROPEAN gazetesinin 2 Eylül günlü sayısında da, Türkiye'nin ticari çekiciliği konu edilmiş ve alt başlıkta da "İstanbul islam pazarları için batılı işadamlarını mıknatıs gibi çekiyor" denilmiş. İstanbul'da yapılması planlanan kültür sitesini de konu eden gazete şehrin tarihi özelliklerni anlatarak İstanbul'u ilgi odağı olarak belirtmiş.

GLAMOUR Moda dergisinin Eylül sayısında yer alan İstanbul görüntülerinden bir

Aynı dergiden tipik bir İstanbul görüntüsü daha

The Golden Horn of İstanbul HALİÇ 1993

THE EUROPEAN

The Golden Horn of İstanbul adıyla The Marmara otelinin yayınladığı kitapa Köprü'den Artakalanlar" adı altındaki resimlerden iki tanesi

Turkey opens door to eastern trading

THE EUROPEAN gazetesinin 2 Eylül günlü sayısında Türkiye'nin ticari çekiciliğinden söz eden, "İstanbul islam pazarları için batılı iş adamlarını mıknatıs gibi çekiyor" diyen ve şehrin tarihi özelliklerinide anlatan gazete küpürünü yayımlıyoruz

KH Haber Merkezi.... The Marmara otelinin yönetimi ayrıcalıklı konuklarına armağan etmek üzere bir kitap hazırlatmış. Yazıları Gökhan Akçura tarafından yazılan fotograf ağırlıklı kitabın fotoğrafları da Sıtkı Köseman'e ait.
Yabancı konuklar için İngilizce olarak hazırlanan kitabın ciddi belgesel bir değeri var. Çünkü metni içinde Galata Köprüsü ve Haliç ile ilgili pek çok eski kartpostala da yer verilmiş.
Kitabın bir diğer önemli belgesel yanı da, (sanatçı gözüyle) yakılıan Galata Köprüsü'nün ilk fotoğrafını içermesi. "Köprüden Artakalanlar" alt başlığı ile yayımlanan fotoğrafları "belge" olmaları nedeniyle, The Marmara'nın sözlü izinne dayanarak yayımlıyoruz.
Kitapta ki metin Türkçe olarak yazılmış ve gazetemizin de ingilizce tercümelerini yapmakta olan Mary Işın tarafından ingilizceye çevrilmiş.

Şimdi mazi olan Tarihi Galata Köprüsü'nün kenarında, mazi olmuş balıkçımız ve o lezzeti Marmara balığı. The Marmara Otel'inin yayınladığı kitaptaki resimlerden

Discover a new world of comfort on your way to North America.

If you are planning to conquer Atlanta, Boston, Chicago, Los Angeles, New York, Philadelphia, Washington, Montreal or Toronto, travel the easy, comfortable way, with Swissair. It's easy because you get really good connections in Zurich. It's comfortable because more and more overseas destinations can be reached aboard Swissair's new MD-11 or its well known B-747 aircraft. Both feature a spacious, superbly equipped Business Class designed for the utmost in passenger comfort and convenience. 500 years after Christopher Columbus, we're sorry to say, you can't discover a new continent.
But with Swissair you can discover a whole new world of travel experience.

swissair

Türkiye masalları

Amerikalılar, Türkiye'nin en yakın dostları (!), İstanbul=Türkiye sanıyorlar. Ünlü W dergisi Türkiye başlığı ile yayımladığı yazıda yalnızca İstanbul'dan söz ediyor.

KH Haber merkezi...

Amerikanın ünlü moda ve dedikodu dergisi **W**, Ağustos sayısında "seyahat" bölümünde TALES OF TURKEY (Türkiye masalları) başlığı ile dört sayfa yer verdiği yazıda yalnızca İstanbul'dan söz ediyor. İstanbul'u 1950'li yılların Roma'sına benzeten yazar Nicky Haslam "anırda İstanbul" başlığını verdiği bölümde, şehirde yemek yenebilecek en iyi yerleri Pandeli, Hacı Abdullah, Sans, Park Şamdan, Cafe in, Hayal Kahvesi ve Flyinn olarak vermiş. Eyüp Sultan Camii'ni Eyüp Camii olarak yazan, yazar Kapalıçarşıyı da " kapalı arsı" diye yazmış. Bütün yabancı yazarlar gibi balık ekmekçilerin ve eski model dolmuşların resimlerine ilgi gösteren dergi "içindekiler" bölümünde de yazıyı güzel bir resimle vermiş.

Saklı Cennet

Kaş-Fethiye yolu üzerinde Fethiye'ye yirmi kilometre kala sağa, dağlara doğru saptığınızda Saklıkent adıyla da tanınan Saklı Cennet'e ulaşırsınız. Ortasından akıya yarılmış bir kaya dağın içinde oluşmuş kanyonda onsekiz kilometre yürüyebilirsiniz. Her ne kadar yolun yansında kocaman bir taş dağın iki yamacına sıkışmış ve yolu kapatmışsa da, saklı cennete ulaşmak isteyen bizim gibi inatçı gezginlere viz geliyor. Taşın arasından sıyrılarak yolculuğa devam ederseniz yüzyıllık belki de bin yıllık çınar ağaçlarının bulunduğu, her yandan gürül gürül suların fışkırdığı (kulağa hoş gelen cinsten gürültü) bunlar doğal olarak) o yeryüzü cennetine ulaşırsınız. Anlı,ik gelen Yunus'un dizelerdir. Şol cennetin ırmakları akar Allah deyü deyu. Dağın tepesindeki yamaçta ise eski Likya kenti Tios sizi kucaklar. Sanki eskiden bu tepelerde Tanrılar oturmuştur. Birkaç kilometre daha gittiğinizde Yaka parka varırsınız. Akıllı bir girişimci orda dünyada eşine ender rastlanır, belki de rastlanmaz bir bar yapmıştır. Bar sedir ağacındandır. Oldukça uzun ve geniştir. Ortasındaki yankta cennetin suları akar, suların içinde de balıklar yüzer. Çok içerseniz kafanızı bu buz gibi suya daldırabilirsiniz. Balıkseverseniz bu tatlı balıkları elinize alıp okşayabilirsiniz, istiyorsanız yanındaki havuzlardan canlı alabalık seçip tereyağında kızartırsınız, üzerine sarmısaklı nar suyu sosu dökerek yiyebilir ve nerdeyse orgazm olabilirsiniz. İşte burasını atlılar kalelerini, asıl kentleri İstanbul'un tüm saklı cennetleri cehennemine dönüştüğünde.

Sezer DURU

Photo: Ayşe Emel

KÖŞEBAŞI
Orhan Duru

FİSKİ'ye

Suyuna katkıda bulunurken, tatlı su toplama havzalarında çöpler dağ gibi birikiyor: tatlı su göl ve göletlerinde ise, kolı basılı ve zehirler birikiyor...

Değişim ve dönüşüm içinde yaşıyoruz ve kendimizi çoktan alıştırdık bu koşullara.

Oysa olay, aşk, tutku, kara sevda ve şehvetten kaynaklanıyor. Nasıl polisiye romanlarda "kadın parmağı" aranıyorsa, burada kadın parmağı, dilber dudağı, kadın budu ve kadın göbeği kendiliğinden çıkıt ortaya. Bir bakıma kadın bu kadar nafaka ve nafo kafa istemeseydi, dedektifler ve hafiyeler bir şey bulamazlardı. Böyle söylediyorum ama, kadın bu yaşamın yaşatılmıda, belki de tüm yaratıkların yaşamında cinsel ilgin etkisine bir kez daha tanıklık ediyoruz. Tüm karşıtlıklar olmasa, eksiklerle artılar, sıcakla soğuk, erkekle dişi olmasa yaşam da belirmezdi belki yeryüzünde, ve soyları tükendi dinazorlarla. Çok şükür böyle olmadı ve bugünleri de gördük.

Cinsellik getiriyor hırs, iftiras, aç gözlülük, sahip olma ve yuvarlayıp yıkma isteğini birlikte. Örnekleri çok bunun. Karşıt cinsler birbirini çekiyor önce, sonra itiyor. Arada boşluk görünce bir karşıt cins daha geliyor. Bu çatışmadan her gün çıkıyor. Birbirini iten cinsel güçler kavkınçlık olayını yaratıyor. Boşanmaya gelince bir Kafdik ülke kadar güç. Bu arada, işin içine " büyü" de karışıyor. Bunu bir gazeteden öğreniyoruz. Karşıt cins bir tedirginlik duyunca hemen bir büyü yapıp bağlıyor işi. Yeni gelen karşıt cins ise başka büyü yapıyor. Cerattta cerattta kabuğu bozuyor eşinin içkisine. Böylece ak ve kara büyüler çarpışır. Cinler, periler ve iyi niftlatte otsunlar karışıyor olaya.

Ama öyle korkup çekinmeyelim o kadar yolsuzluk, hırsızlık, uğursuzluk, kaşarlanmışlık, itik ve pislik, üç kabağıcılık, köpeyi dönmecilik, hayal ilracatçılık, karmanyolacılık, soygunculuk, dizdizcilik, yankesicilik, lobicilik ve ş takıpçılığindeki...

Hemen her demokraside olur böyle olaylar, ve hep sade vatandaş çekeyi yer. Bu da son derece doğal.

Ulusların hırsızlık ve rüşvette batığı söylenemez. Çünkü hepsinin tarihi benzer olaylarla dolu. Yeter ki cinsel nedenlerle de olsa bunlar ortaya çıkısın... Ortaya çıkan iki: " kuru temizleme" yıl verelim.

Bir şehri sevmek

Hepimiz gezdik tozduk ve sana geri döndük. Gittiğimiz yörelerde kafamızı dinledik, huzur duyduk. Senin ne kadar yorucu bir şehir olduğundan dem vurduk. (en çok da ben); artık çekilemez olmaya başladığını söyledik durduk. Bir kısmımız senden uzaklaşma hayalleriyle arsa bile soruşturmaya başladı. Derken kısıtlı zaman çabuk bitti ve İzmir'den vapura binip, sana doğru yola çıktık. Gece bitti. Sabahın erken saatlerinde siluetin gözüktü. Bir zaman sonra da vapurumuzun burnu Sarayburnu'nu döndü.

İşte gene bir Pazartesi sabahının güneşli Temmuz günlerinden birine başlıyordun. Hafif bir poyraz rüzgarı sokaklarında geziniyordu. İnsanların acele acele koşuşturuyor, istekelerine vapurlarını yanaşıyor, sokak satıcıların bağırıyor, güvercinlerin ve martıların uçuşuyordu. Kargaşalı görkemin ve reddedilmez güzelliğinle karşımızdaydın. Kayınıyordun, fikir fıkırdın. Herkes bir yerlerden sana geliyordu. Ne kalabalıktın! Ve sen herkesi alıyordun, ve hatıl bu kadar güzel kalabiliyordun. Bunca hoyrat ve düşüncesiz tavırlara maruz kalıp da gene senin gibi ayakta kalabilen kaç dünya şehri var acaba? Dünyada memleketlerin barındırdığı nüfusu sen şehir olarak barındırıyorsun, ve ben seni gezip seyrederken hala kendine ne güzel köşe bucaklar saklادığına şahit olup hayretler içinde kalıyorum. Onları iyi sakla. Seni seven insan bu sürprizlerinle tanıştıkça heyecanlanıp sana daha çok bağlanmaz mı? Huysuz sinirli ama mütlağ iyi yürekli amaç bir kadın gibisin. Beni çok itip kaktığını zannettiğim bir zaman aniden, öyle bir sevgi gösterisinde bulunuyor- sun ki, heyecandan sırtımı dayayacak

Devamı onıki sayfasında

Filiz AYRAL ELMAN

Her alanda
Kirlenme artıyor...
Soluk almak güçleşiyor...
Ufuklar daralıyor...

Bu karanlığa direnmenin yolları var.
Bu yolların en güçlüsü, en kalıcısı..
KÜLTÜR ve SANAT...

Kültür ve sanatı da en iyi
Hürriyet GÖSTERİ
SANAT DERGİSİ
ile izleyebilirsiniz

Doğa yürüyüşleri

K.H. HaberMerkezi...

İstanbul'da beton yığınlarından, insan ve araç trafiğinden uzak, bozulmamış, hatta keşfedilmemiş doğa kaldığını düşünebiliyor musunuz? Düşünün. Doğada tatil, yeni yerler keşfetme arayışları genellikle kent dışına kaymıştı. İstanbul'da bir çoğumuzun ilk kez duyduğu, yapılaşmanın, yerleşimin olmadığı, doğal özelliklerini koruyan yerlerin varlığını öğrenmek şaşırtıcı gelebilir. Uzun zamandır Trek Turizm, Günbatmadan Club, Fotoğraf Evi, Göçerler gibi kuruluşlar, İstanbul içinde de yeni kamp yeri ve yürüyüş parkurları belirleyerek bu alanda etkinlikler düzenliyorlar. Kamp kurarak ya da hafta sonu günübirlik doğa yürüyüşleri ile, bu yeni "keşfedilen" yerlerde bozulmamış doğa özlemlerinizi giderebilir, doğada tatilin keyfini yaşayabilirsiniz.Daha önceleri üniversitelilerin keşfettiği ve kulaktan kulağa yayılan bu kamp ve yürüyüş parkurları arasında Sansarak, Uçafısu, Balıkayalar, Karpuzpınarı, Yaroz Kalesi gibi kanyon, şelale, dereyatağı ve yaytlar bulunuyor.

DERSAADET FISILTILARI

Hırçınlar

Bizim mevkutenin etrafını hep hırçın insanlar doldurmuş. Mesela editör efendiye lakırdı etmek mümkün değil; zatı-âlileri, ism-i müstean olduğu söylenen Fuat Oburoğlu adıyla, bir cazbant grubunda elen dilliyle (hem de utanmadan) şarkılar terennüm edip bir de zurna ile girmata üflüyormuş. Bu da yetmiyormuş gibi Şehr-i Dersaadetlimizin bir zamanlar İşgali altında olduğu Rum kafirlerinden kalma mastikavari, rebetiko mu derler ne derler şarkılarını, pek mühimmiş gibi de ulucrta söylemekteymiş. Ne iyi etmiş de, devlet-ü alînin radyo ve televizyonu bu rezil şarkıları yayınlamaktan imtina etmeye ve hatta yasaklamaya karar vermiş. Şimdi, bizim başmuharririmiz editöru arayıp da mevkuteye az ilgi gösterdiğini söyleyince de, kıyametler koparmaya başlamış. Hırçınlık değil de nedir bu yaptığı editör efendinin? Alt tarafı başmuharririmiz ve Allah başımızdan eksik etmesin, aynı zamanda da müessesemizin sahibi Cüneyd beyefendi hazretleri ne yapıyorlar? Hilal-i Ahmer'e bu mevkutenin neşriyatını sürdürebilmek gayesiyle, keselerce sikkeyi aile efrادlarının bile rızkından kesip de harcıyorlar: ama, ne çare ki veren yok. Varsa yoksa hırçınlık.

Bir taraftan da, mevkutemize gayetle bağlı olduğu bilinen karikatürist Ferruh Efendi'nin editörden şikayetleri var. Bizim editör şunca insanın ölümüne yol açan Sivas vak'ası üzerine Ağustos ayında bir yazı yazmış, ve Aziz Nesin Efendi'nin yediği naneleri aienen tekrarlayıp kadı efendinin onu da cezalandırmasını isteyivermiş. Buna gayet hırslanan Ferruh efendi açmış telefonu, yummuş gözünü, veryansın etmiş bizim başmuharrire. O da ne desin aşağı tükürsen sakal, yukarı tükürsen bıyık; Ferruh Efendi'yi de kırmaya gelmez, öyle parasız pulsuz sırf mevkutey beğendiği için çizen adam mı kaldı bugün memlekette?

Ama beri tarafta da kendileri de inanıyor editörün yazdığının doğruluğuna...

Ne olacak şimdi?

Bekleyecöğz ve göreceğiz. Başmuharririmizin bir konuşmasından kulağıma ilişenlere bakılırsa "Efendim Aziz Beyefendi ölümün üzerine gitti; kendisi değil arkadaşları vefat etti. Bunun doğrusunun böyle olduğunu, memlekete yarar sağlayan bişminin böyle olduğunu düşünseydik, biz de durmaz KOSTANTİNİYYE adınızı koyardık yeniden; hem de kadıkıztan fetva çıkmadı mı?" diyor. Şimdi hırçın olan kim? Gelin çıkın işin içinden.

Milletin parasızlığını hiçe sayıp da milyarlarca liralık düğün demek yapan Hattat Efendi'yi de kınıyor bizimkiler, işleri güçleri kalmadı elbisenin düğününü konuşuyorlar. Hattat Efendi'nin devlete olan bunca borcunu ödemeyip de, eski başvekil yardımcısının kızını almaktan ötürü gösteri yapmasının en ziyadesinden yüzsüzlük olduğu görüşündeler. Yahu anlamıyor mu bunlar?... Siyaset erbabının devleti soyup sovana çevirdiği bir memlekette, müteşebbis bir işadamımız kızının düğünü için üç beş kese altını fazladan harcamış da ne olmuş? Memleketin dışardan görüntüsünün şereflidir bu. Yabancı düşmanlar, "Bak sen şunlara, 'sıkıntımız var' derken ne güzel saçıyorlar, sağa sola para dağıtıyorlar, düğün demek yapıyorlar" diyerek ürkebilirler ve hatta kafir Ermeniler Azeri kardeşlerimizi bile, korkudan rahat bırakabilirler. Burıca devlet büyüğü o düğüne avdet edip de şereflendirdiğine göre, bir bildikleri bir bekledikleri elbette vardır. Dei değil ya bunlar, devleti soyup da sovana çevirenlerin düğününe gitsinler.

Efendim, bendeniz kulunuz bu yazıyı kalemle aldığım günlerde, henüz Sosyal Demokrat Halkçı Fırkası'nın 11-12 Eylül'de yapılacak olan Kurultayı yapılmamış ve genel başkan adaylarının da kendilerini beğendirmek için yürütükleri propaganda kırsaflan da tamamına ermemişti. Eee benim naçiz çehremi kimseler bilmediği, olur olmaz yerlerde totoğlularını neşredilmesiği için de bu çalışmalarını bazılarına katılmışlığın bilinmiyor kimseler tarafından. Efendim, o yağız kara biyıklı Atıkara Şehremini Murat Bey çocuğum İstanbul'daki sanatkarlara ve mattbaat mensuplarından bazılarına bir parti verdiler, alahranga: "koktevl" partisi. Bendeniz de oradaydım da, Murat Bey olumuz yoktu; taa ki partinin bitme zamanı geldiğinde teşrif ettiler ve tabi ki gazetecilerden başım alınmıyor, geleneksel Türk misafirperverliğinin gerekterini yerine getirmedilar. Murat Bey oğlumuz atak, akıllı başında, çalışkan gibi görülüyor. Sesi ne kadar o eski başvekillerden Ecevit Efendi'ninki andırıyorsa da, o kadar kadı kızında da olur diyorsuz; ama, adap - erkanı bilmezliği pek ortada. Toyluğuna versek, bu kere de kalkıştığı -ş ile bağdaşmıyor. Bir adam bir parti verdi mi, başlangıç saatinde ev sahibi kapıya geçer ve misafirlerini kapıda karşılar. Bu için adabı budur. Bize ne sizin özel kalem müdrenizden beyoğlum? Saygıyı burada böyle gösterirseniz, yanın önemli bir mevkie gelince ne yapacaksınız?

Bu Sosyal Demokrat Halkçı Fırkası'nın yediği naneler bu kadarla da kalmıyor, efendim. Bunlar İNTERSTAR televizyon kumpanyasının haberlerine pek kızmışlar. Özellikle, o ağzı bozuk genç mütalaacı Engin Bey oğlumuzun ağzına bozulmuşlar ve haber müdürü sıfatını taşıyor diye bizim muharrir-i azamımız Orhan Duru Bey Hazretleri'nı "ünsip sıklımadan kadınlığa şikayet bulunmuşlar". A be cahıler, aranızda Orhan Duru üstadımız kadar sosyal demokrasiyi bileniniz var mı da böyle davranıyorsunuz? muhterem pederleri İsmet İnönü Paşa Hazretleri'nin rahle-i tedrisinden geçmiş olmasına, bunca fizik tahsilline rağmen, on sene gibi kısa bir zamanda gemiyi karaya oturtan Erdal Beyzade'den daha geniş bir geçmişi olduğunu da mı bilmiyorsunuz Orhan Duru üstadın? Bence bu ayıp size zaten yeter de artar bile!

Dersaadette olup bitenleri anlatmayı sürdürürsem sayfalar yetmeyecek. İyisi mi bir başka sayıya bırakalım geri kalanlarını da...

Saadetle efendim.

N.R

Gökova koyları

İlk bir Ağustos sabahı, Ören'den eski dostum Namık Ergun'un 14 metrelik Zeyno adlı teknesi ile körfezin kıpırtısız sularını yara yara karşı kıyılara yol alıyoruz. Ören'in Yalı mevkiindeki yapılar arkamızda giderek küçülürken, Gökova Termik Santralı'nın 300 metre yüksekliğindeki bacası deniz seviyesindeki pusu yarmış, sahiki arkamızdan bizi izliyor. "Körfezin her yerinden görünür" diyor Muammer Kaptan.

İlk günkü durağımız Yedi Adalar. Çevredeki sayısız koylardan birinde demir atıyoruz. Maki örtüsü ile yükselen kıyıda beyaz bir yapı var. Bir çöp evi. Kapısı ve penceresi olmayan, küçük bir anıt mezar görünümünde. Bir an önce suya girme dürtüsü ile herkes patal patir denize dökülüyor. Ben maske ve paletlerimi takarak koyun teknedenpek net görünmeyen bölümünü, yani deniz dibini incelemek üzere suya atlıyorum. Dolaştıkça ıkıllıyorum. Bazısı kırık onlarca içki şişesi, meşrubat ve konserve tenekeleri, plastik torba atıkları, plastik su şişeleri, kumaş parçaları, birkaç ayakkabı. Atıkların tümü ince bir deniz tortusu tabakası ile kaplanmış. Bazı cam şişelerin bizde üretilmeyen ve üzerinde "no deposit" yazan bira şişeleri olduğunu görüyorum. Kuzguncukla tekneye yönelerek, en büyük çöp torbalarından bir adet isteyip bu meztveleliğe bir son vermek istiyorum. Teknedeki arkadaşlardan Fikret'le birlikte, dipteki atıkları toplamaya girişiyoruz. Her kırık şişenin ve tenekenin iç yüzünü dolduran tarafından deniz çöyanları tarafından konut olarak gülünülüyor.

Devamı onıki sayfasında

Orhan YENİGÜN

Termik santralı şimdilik saymazsak çevresinde hiçbir sanayi kuruluşu bulunmayan; uçtaki Bodrum dışında 5000 den fazla nüfuslu hiçbir yerleşim birimi bulundurmayan Gökova Körfezi tehlike sinyalleri veriyor.

Atık yerinde yeller esen tarihi Galata köprüsü'nden Pera'nın güzelim görünüşünü veren fotografı ile İkiyan dergisinin kapağı

İstanbul aşkı çağrıştırıyor

İtalyanlar için: "Hafta sonu aşkları" İstanbul'da yaşanmalı

KH Haber Merkezi.... Bir İtalyan dergisinin yorumuna göre hafta sonu aşkıdır ki yaşamak için en ideal şehirlerden birisi de İstanbul. Eski Galata Köprüsü'nden Pera'nın gizemli görüntüsünü sergileyen bir fotoğrafın da yer aldığı yorumda, İstanbul'un doğu ve batı uygarlıklarının birleştiği bir kent olduğu vurgulanarak, hoş ve gizemli bir ortamda hafta sonu kaçamaklarının en güzel yaşanabileceği kent olduğu söyleniyor.

İstanbul'un alan olarak büyüklüğü ve şehirde kaybolmanın da kolaylığı göz önünde tutulursa yorumun pek de yanlış olmadığı çıkıyor ortaya.

İSTANBUL'U BUL BANA

Hulki AKTUNÇ

Tanrının Çocukluğu

Yağmurlara bereket versin! (...) Havanın gözü yaşarınca çeneleri açılan şemsiye bütün gün yaşarınca ortalığa yayılırsa kimi şemsiyesiz görünense onun kulağı dibinde bağırmak suretiyle iş gördüler. Ya arabacılar! Onlar unutular mı? Böyle havalarda gün onların... Hem de iki kat ücret! Öyle ya! Araba geliyor. Sen kendini gözet! Bir yanlı çekil! Elbette zıfos atlar. Canın isterse bir! Yağmur hrlak, fiyat nadan hırlamasın? Yağmur bereketlidir derler."

***

6 Eylül 1993 Pazartesi. Bir sağanaktır indi. Çamlıca'dan seller akıyor çevre yoluna. Trafik kördüğümden beter. Çözülesi yok. Satbir! Satbir! Yukarıdaki satırları düşünüp gülümsüyorum. Gören deli sanacak. Elbet, böyle havada, böyle trafikte gülümsemek için atlatık olak gerek. Yahu, gülmeyeyim de ne yapayım?! Yukarıdaki satırlar, bundan yaklaşık yüz yıl önce yazılmışı Ahmet Rasim baba yazmış.

Arba Yayınları, büyük ustanın yapıtlarını ardı ardına yayınlıyor. "Şehir Mektupları" da iki cilt olarak çıktı. Ellerin dert görmesin Nuri Akbayar Ahmet Rasim, iki yıl önce nasıl yazdıysa, bize aynen öyle aktarıyor. Ustanın dilini yalınlaştırmak gibi bir yola gidilmemiş . Alalı

***

Ağdalı Osmanlıca dıktırıdlen sıbrılar bir başka. Türkçenin olağanüstü gücünü ustanın ylce bileği yerler bir başka güzel.

Buyrun: "Malumat-ı vesa-i beşeriyeyi istiab edebilmek için zihin ve ömür dardır, kısadır. Efradı kendi lisanından başka lisana müfekk olmasızın afız-ı malumat eylemeye sevk edecek bir tarik bulalım."

Bir de buradan buyurun:

"Kemerallı'nın şaltıcıarı renk yanıklı dilberleri; Çiçekçi'nin bunu düşük kahpeleri, dervişin subha-i rüzgara dizilmiş incileri, francalacının has pideleri, Linard'nın çaçaları, Timoni'nin gacaları, Yeniçeh'rin eski malları, Dolap'ın gözü yağlıları, Bozbürdesi'nin kuyruksalıyanıları; Fenerkıyd'nın sönükleri , Tatavla'nın dönükleri, Ağacamii'nin beyleri, hıyomın kırık çemberleri, Doğruyol aşıkarelerı, Kalyonısı kopukları, Komeriş'in topatan takımı, Kuron'un baş açık gürühu, turşucunun alışmış hovardaları bir kere meydana dökülmesinleri! İşte rezalet dökümü diye bunu derler. Dümenli, dümensiz ne kadar salapurya varsa baştankara eder."

***

Şunu ben anlatmaya çabadadım:

"Kınalıada'da Çınarallı. Mazeydi, yemekti, rakıydı, kavaldı, kahveydi, göğeydi. Çınardı. Denizdi. Bakarsın, garson gelir, bir ipi çeker, çanglı çungul... Çınara tünemiş ne kadar kuşcağız varsa uçar gider. Bizimkiler bir ara elektrifikasyona yönelmişler. Çınara bir kablo döşemişler. Garsonun ya da kominin biri üç beş dakikada bir geliyor, zırrr, basıyor düğmeye. Kuşlar pırrr. Ama zıl fazla dayanmamış. Yağmurda filan bozukuvermiş. Babadan kalma yönteme dönülmüş. Yukarıda çan. Aşağıda beyaz giysili kuş zangocu. Çekiyor ipi. Kuşlar hıçbir müşterinin üzerine edemiyor."

Bunu da gene yüz yıl önce Ahmet Rasim baba yazıyor:

"Fikr-i icad, sade edebiyatımızda değil mahalle kahvelerinde bile Hükûm-terma olmaktadır. Inanmazsanız Eyüb'e gidin , Orada bir kahve var. Karşısında koca bir çınar dikili. O çınarın da tepesinde koca bir çan asılı. Bunun sebebi oralarda güvercin çok. Kuşlar gelip ağaca konduları mi donlarına salverlyorlar. Salıverdiler mi? Haydi müşterinin fesline, pattosuna, beyaz, sırılşık bir berrak kondüsyonlar. Kahveci bu mahzuru def'etmek için oraya çanı asmış. Haddi varsa bir kuş konsun çangırtıdır gidiyor."

***

Benim güzel ağabeyim, canım ağabeyim Cemal Süreya'yı anımsıyorum: Tanrım, sen bu İstanbul'u çocukluğunda mı yarattın. Çocuk musun hala?

Yağmur yağıyor. Yağıyor. Yağıyor.

EKİM 1993 ETKİNLİKLERİ

4 Pazartesi Saat 19:00 **Nathalie Stutzman Şan Resitali (Contralto) Piyano : Catherine Collard**	13 Çarşamba **Akbank Caz Festivali**	23 Cumartesi Saat 15:00 **Ferhan - Ferzan Önder Piyano İkilisi**
6 Çarşamba Saat 19:00 **Otli Mustonen Piyano Resitali**	15 Cuma **Akbank Caz Festivali**	25 Pazartesi Saat 19:00 **Thomas Zehetmair Keman Resitali Piyano :Michael Beroff**
8 Cuma Saat 19:00 **Cleo Parker / Robinson Dans Topluluğu**	16 Cumartesi **Akbank Caz Festivali** 18 Pazartesi Saat 19:00 **Macar Virtuozları**	27 Çarşamba Saat 19:00 **Boris Berezovsky Piyano Resitali**
9 Cumartesi Saat 19:00 **Cleo Parker Robinson Dans Topluluğu**	20 Çarşamba Saat 19:00 **Victor Tretjakov Keman Resitali Piyano : Michael Erochin**	28 Perşembe Stella **Chewesi African Group**
11 Pazartesi Saat 19:00 **Renatta Scotto Şan Resitali (Soprano) Piyano : Roberto Negri**	21 Perşembe Saat :19:00 **Montreal Caz Balesi**	30 Cumartesi Saat :20:00 **Oleh Krysa Keman Resitali Piyano : Tatiana Tchekina 31 Pazar Keith Jarret (SİSLEY KONSERİ)**
12 Salı Saat 19:00 **Carlos Trepat Gitar Resitali**	22 Cuma Saat 19:00 **Montreal Caz Balesi**	

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

CEMAL REŞİT REY KONSER SALONU

Fotoğraf: A.H. AYAR

Korunmasa ne olacaktı?

Resimdeki binaya asılı tabelada, "İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Belediyesi Süleymaniye Koruma Projesi Altına Alınmıştır" yazılı. Anlaşılan söz konusu 'proje' sahipleri bu sokağa bir daha uğramamışlar. Tabela koymak ile binanın korunacağını düşünmek, çikmeleri bozan korunma anlayışı ve yöntemlerinin bir örneği.

"Gazete" gazetemiz nihayet rotatifte

KH Haber Ajansı... "Gazete" Gazetemiz nihayet Cumhuriyet rotatifinde döndü. Patronla Editörün beş yıl önce görmeye başladıkları bir rüya gerçekleşti. Bizim Şehir Haberleri'nin... sayısı yeni tasarımıyla gelin duvağı suretinde rotatifte dönmeye başladığında ikisinin de halleri görülmeye değerdi. Görsel Yönetmen Muavini Mustafa ile birlikte, Cumhuriyet Matbaası tarafından sabaha karşı 04.00 olarak verilen baskı saatinde rotatifin başında buluşan Bizim Şehir Haberleri ekibi, hazırlık çalışmalarını gözlenemez bir heyecanla izledi. İlk provа sayısının platforma düşmesi ile birlikte heyecanı son haddine ulaştı ve hepsi birden üzerine atılarak incelemeye başladılar. Bu arada işçilerle birlikte kutlama çikolataları yendi, sabahın o saatliyle pek de müteassip düşmeyen beşüç çeheretlerle bol bol resim çekildi. Ve ilk sayı bütün ekiple birlikte imzalanarak arşive kaldırıldı. "Basılabilir" imzasını atma şerefi ise Editör tarafından yalnız gazetenin baştımmsal kahvini çekmekle kalmayıp Patronun "Belasına" ve "İlacı" olmak mazhariyetini de elinde bulunduran Mustafa'ya bahşedildi. ekip sabah parası ödendiğinde teslim alınmak üzere kapıya çıkarılan 10.000 adet Bizim Şehir Haberleri'ni istemeye istemeye orada bırakarak Bebek İşkembecisine kutlama çorbası içmeye gitti.

İSTANBUL PAYİTAHTINDA OSMANLI PADİŞAH PORTRELERİ

Suna ve İnan Kıraç çiftinin kendi özel koleksiyonlarından "19. Yüzyıl Portre Albümü" adıyla derledikleri Osmanlı Padişah Portreleri, Prof. Dr. Günsel Renda'nın önsözü ile geçtiğimiz ay yayınlandı. Portrelerin Auguste Boppe'un torunu Catherine Boppe tarafından satılarak, Antikacı Ahmet Keskiner aracılığı ile Suna ve İnan Kıraç koleksiyonuna katılmasıyla başlayan bu serüven, Osman Gazi'den II. Mahmud'a, otuz padişahın yağlıboya resimlerinin, İtalya'da Arti Grafiche tarafından basılmasıyla Türk okuruna kazandırıldı. Bilindiği gibi, Fatih Sultan Mehmed dönemi, padişah portreciliğinin yerleşmesi bakımından büyük önem taşır. Öyle ki, Fatih Sultan Mehmed çağdaşı Avrupalı hükümdarlar gibi, tablolar ve madalyonlarla kendi imajını dünyaya tanıtmak için bir çok İtalyan sanatçısını sarayına davet etmiştir. Bunlardan Gentile Bellini ve Costanzo de Ferrara gibi ustalar, Fatih için portreler, duvar resimleri yapmıştır. Aslında yalnız Fatih Sultan Mehmed döneminde değil, Türk resim geleneğinin kökeni

olan Osmanlı Minyatür Sanatı ile tarih kitaplarını minyatürleyen nakkaşlar bir tür tarih belgeciliği yaparak, olayları ve adı geçen padişahları ölümsüzleştirmişlerdir. Bu bakımdan, albümdeki portrelerde dekorlar çok zengindir. Padişahlar süslü yastıklarla donatılmış sedirlerde, geleneksel biçimde ayaklarını toplayarak otururlar. Öyle ki, sedir örtüleri ve yastıkların renkleri ve desenleri, her padişah portresinde farklıdır. Kimi örtü ve yastıklardaki motifler, işleme sanatı üzerine araştırma yapacak olan kişiler için bir kaynak niteliğindedir.

Prof. Dr. Günsel Renda'nın da belirttiği gibi tüm bezeme unsurları 19. yüzyıl Osmanlı Sanatı'nın neo-klasik nitelikli motif dünyasını yansıtır. Yine bu albümdeki padişah giysileri diğer kaynaklar tarandığında görülecektir ki, herbiri bir belge özelliği taşımaktadır. Örneğin Osman Gazi'nin giydiği sarıkta burma sarık, Osmanlıya ilişkin kaynaklarda özellikle belirtilmiştir. Yine "öskül" denilen sırmalı külah üzerine sarılmış sarık tipi, kaynaklarda I. Murad'a atfedilmiştir. Bunlardan, yeniçerilerin başlığını andıran tepelik ise, Fatih Sultan Mehmed'e kadar kullanılagelmiştir.

Kısaca, kollektif atelye çalışması olarak görülen bu albüm, aslında tek bir ressamın elinden çıkmadır. Çünkü portrelerdeki üslup tutarlılığı çok kesindir ve, 1829'dan önce yapıldığı için, en azından II. Mahmud dönemine tanıklık etmiş bir ressama ait olduğu kuşku götürmez. Bu arada Suna Kıraç ve İnan Kıraç'ın koleksiyonculuğuna da değinmekte yarar var. Suna Kıraç'ın kitapta söylediği en önemli husus ise şu: "Koleksiyoncu olarak herzaman sevdiğim parçaları topladım. Bu anlamda sadece toplayıcı değil, seçici de oldum. Bu albüm 19. yüzyılın sonlarından 1921 yılına kadar ülkemizde üç kez Fransa adına görev yapan diplomat ve sanat tarihçisi Auguste Boppe tarafından, yüzyılın başında satın alınmış bir padişahlar albümüdür. Albümün ressamı ise belli değildir."

Albümün ressamı belli olmasa bile bu portreleri günümüze kadar taşıyan, saklayan ve bütün bunları günün birinde Türk okurlarına bir kitap haline getirerek kazandıran Suna Kıraç ve İnan Kıraç ikilisini bu çalışmadan ötürü, Prof. Dr. Günsel Renda ile birlikte kutlamak gerekir. Ayrıca bu önemli çalışmayı edinmek isteyenler için şu küçük notu iletmekte yarar var. Örneğin, albüm, İtalya'da Arti Grafiche tarafından basılmış ve ciltlenmiş. Baskı kalitesi harikulade. Her araştırmacının kitaplığında mutlaka bulunması gereken bu albümü, merakılıları, Kefeliköy Cad. No:35 Büyükdere-Kefeliköy İstanbul adresinden edinebilir.

H.Kemal ÇAĞIN

Gossard
balconette wonderbra

Başka yerde Nargile içilmez !

Tophane - Salıpazarı
Sıramagazalar N° 75
İstanbul

Eski Galata Köprü altı'ndaki
TARİHİ ERZURUM
ÇAYEVİ'NİN DEVAMI

Nargile Ustaları

Meşhur Recep Baba ve İbrahim Usta'nın Yeni yerleri !

CANT - DIJON

İstanbul'dan hoş bir seda. Tarihi Galata Köprüsü'nde, nargile tiryakilerini yıllarca hizmet veren emektar nargile ustaları Recep Baba ve İbrahim Usta, anılarla yüklü Köprü altı'ndan uzaklaşmanın buruklu ğu içinde yeni yerlerinde sündürüyorlar bu hizmetlerini

Ferruh Doğan köpürdü

Bu adam nereye bakıyor?

Aslında bu adamın nereye baktığı önemli değil. Tipi önemli; çünkü, eski Beyoğlu'na mahsus bu tipler, artık tarihe karışmak üzere. Fotoğrafın çekildiği mekan ise Galatasaray Lisesi'nin önü.

Gazetemizin uzun yıllardır karikatürlerini yapmakta olan sanatçı Ferruh Doğan, geçtiğimiz günlerde doğrudan beni arayarak editörümüz Kerim Fersan hakkında şikayette bulundu. Şikayetlerini bir yazıyla bildirdiği takdirde aynen yayınlayabileceğimizi bildirmeme rağmen, sayın Doğan telefonla durumu bildirmesinin yeterli olduğunu söylediği için, aramızda geçen konuşmanın özetini aktarıyorum.

Ferruh Doğan, Editörün Ağustos 1993 sayısında Aziz Nesin'i hedef alan yazısını eleştiriyor ve özgürlük adına çok ciddi savaşlar verdiğine inandığı gazetemize uzun zamandır çizmekte olmasının nedeninin de bu savaşa olan inancı olduğunu söylüyor. Doğan Aziz Nesin'in Sivas konuşmasının, Editör köşesinde değerlendirme biçiminin gazeteyi de bağladığını ve bu nedenle bizi şiddetle kınadığını söylüyor.

Ben, telefon konuşmamızda, öncelikle gazetemizin hiçkimsenin yazılarına karışmadığını, herkesin yazdıklarında tam özgür olduğunu söyledim. Ancak Doğan Editörün gazeteyi bağladığını söylayınca durumu değerlendireceğimi ekledim.

DEĞERLENDİRME

Ağustos 1993' de, "Editöre Göre" köşesinde yayınlanan yazının sorumluluğu yazarına, ve gazetenin sahibi olarak da bana aittir. Gazetenin künyesinde yer alan diğer adların gazete politikası ile doğrudan sorumlulukları yoktur. Nitekim Sivas Olayları sonrasında, Editörün yazılarına karşı olan bazı arkadaşlarımız da olmuştur. Hatta benim yazmış olduğum bir yazının yayınlanmaması konusunda da tavsiyede bulunsalmuş, ben de önsı uymuşumdur.

Ancak, Aziz Nesin'in Sivas'taki ve sonrasındaki tavrını Türkiye'nin bugün içinden geçmekte olduğu durum çer-çevesinde değerlendirmekte yarar vardır. Aksi takdirde, laik ve özgür düşünceye savaş açmış olan rekrtti ideoloji ile savaşmak daha da zorlaşacaktır. Türk aydınının stratejik hatalar yapmaya artık hakkı yoktur. Kendi adımıza çok sevdiğimiz **KOSTANTİNİYYE HABERLERİ GAZETESİ** adını hala kullanamıyor oluşumuzun (hakkımızı yasal olarak elde etmiş olmamıza rağmen) temelinde yatan ger-çek de budur.

Cüneyt AYRAL

İstanbul'un ortayeri sinema

Taksim Gezisi'nin ortayerine kurulan Beyazperde'de, daha önce izleme olanağı bulamadığınız, ya da, salon bulamadığından izleyiciye ulaşamamış Türk filmleri gösteriliyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Dairesi'nin gerçekleştirdiği film gösterileri, ilgiyle izleniyor. Eskinin yazlık sinemalarını anımsatan etkinlikte, İstanbul'un çeşitli semtlerinden gelen aileler, çoluk-çocuk film izleyip, kabuklu yemiş de yiyebilmenin keyfini yaşıyorlar.

PASPAS

Süleyman ŞENŞAKRAK

Politik Türbülanslar

Bir yaz daha bitti ve tatile çıkanlarımız şehirdeki hücrelerimize geri döndük. Önümüzde, çamuru ile, hava kirliliği ile, önceki yıllardan daha beter trafik kilitlenmeleri ile yeni ve uzun bir dönem var. Bunlar İstanbul'un sürekli berbatlaşan günlük yaşam sorunları. Ülke genelinde ise, önümüzdeki aylar politik türbülanslara gebe. Beterini yaşadığımız önceki dönem içinde, yani geçen yaz sonundan bu yaz başına kadar geçen 8-9 ayda, ülkenin Cumhurbaşkanı, Başbakanı ve bilumum bakanı ve üst düzey bürokratı değişti. Bu önemli değişiklikler nedeni ile, mecliste görüşülmekte üzere sıra bekleyen kanunlar ve yönetmeliklere pek sıra gelmedi. Değişiklikler sırasında oluşan otorite boşlukları, dış politikada gafletlere, içte Sivas olaylarına varan rezaletlere sahne oldu.

Umuyorum ki, önümüzdeki dönemde, politik türbülanslar, Meclisi, ama işlevi olan yasama görevini yapamayacak duruma düşürmez. Önce, bu yazı okunabilir bir şekilde gazetede yayımlandığında sonuçlanmış olacak SHP Genel Kongresi, ardından Kasım'daki DYP Genel Kongresi ve nihayet önümüzdeki ikbahardaki yapılacak yerel seçimler, sözünü ettiğim politik türbülanslar.

SHP Genel Kongresinde dört Genel Başkan adayı var. Genel Başkan seçilecek aday, Başbakan Yardımcısı olacak ve SHP'li bakanlar değişecek. Bu yazı yayınlandığında, yeni SHP Genel Başkanı belli olmuş bulunacak. Benim Çakmur, Gürkan ve Karayalçın arasında bir tercihim yok ama, hala Tolga Yarman'ın bu yarışta ne aradığını anlayabilmiş değilim.

DYP Genel Kongresi büyük bir olasılıkla Tansu Çiller'in parti başkanlığını etkilemeyecek ve Başbakan değişmeyecek. Cindoruk Meclis Başkanı seçileceğinden aday olmayacak. Sezgin ve Toptan'ın, yenilgilerinin ardından bu kadar kısa zamanda toparlanmaları mümkün değil. Çağlar'ın da bu aşamada ortaya çıkacağını sanmıyorum. Çiller için esas sınav, yerel seçimlerdeki DYP performansı olacak.

Yerel seçimler, ülkenin tüm yerleşim birimlerinde yeni yerel yöneticileri belirleyecek. İstanbul'un yeni Büyükşehir Belediye Başkanı ve tüm ilçe belediye başkanları yenilenecek. İSKİ yolsuzluklarının ardından Sözen döneminin kapanacağına kesin gözü ile bakılıyor. Peki İstanbul'un yeni BBB'si kim olacak? Ben bu aşamada, "Allah İstanbul'u Refah Partili bir BBB'den korusun" diye dua ediyorum. SHP'li, DYP'li, ANAP'lı, CHP'li veya DSP'li farketmez. Nasıl bir BBB'nimiz olması konusunu, Bizim Şehir Haberleri Mayıs 1993 sayısında Sevil Çalışkan yazmıştı.

İstanbul'u olmak, yöneticilik deneyimi olmak, doğru dürüst yabancı dil bilmek, estetik zevkleri gelişmiş ve mali mülkü yerinde, hazımlı biri olmalı. Aynen katılıyorum. Ancak tüm bu özelliklere sahip akıbaşında biri, neden bu belloesine büyüyen , sorunlarının çözümüne para ve zaman yetmeyen metropolün belediye başkanı olmak istesin? Bu nedenle ben adaylık olacaklar arasında, partilerine bakmadan, tüm özellikleri itibarı ile en olumlu görünene oy verilmesi taraftayım.

Yerel Seçimler rüzgarı önümüzdeki aylarda havayı ısıtmaya başlayacak ve bu konuya tekrar döneceğim.

Türkiye'nin çok az bilinen antik değerlerinden biri daha:

KONRAPA

İstanbul'dan sadece 190 km uzaklaşarak, Ege ve Akdeniz'in en çok bilinen görkemli antik şehirleri kadar olmasa da yine görülmeye değer antik kalıntılar, özgünlüğünü henüz yitirmemiş bir Anadolu kasabası ve bozulmamış bir doğa parçasında yeşilin değişik tonlarını görmek isterseniz Konuralp'e gitmelisiniz.

Konuralp, Düzce'den Akçakoca'ya giden yolun 8. kilometresindedir. Helleniistik çağdan önce, şehrin adı Kierus'dur. Bu ad, olasılıkla, Anadolu'nun Hellen öncesi yerli dillerinden gelmektedir. Antik Çağ yazarı Mevnon'dan aldığımız bilgilere göre; Bithynya kralı 1. Prusias'ın buraya zaptetmesi ile Prusias adını almıştır. Antik dönemde günümüzün Bursa, Bolu, Zonguldak ve bir bölümü ile Kastamonu illerinin yer aldığı bölgenin adı, Bithynya idi. Bithynya'da Prusias adını taşıyan üç şehir vardı. Romalılar bunları birbirinden ayırmak için; Deniz Kıyısındaki Prusias (Ya da Kios, yani bugünkü Gemlik), Olimpos'daki Prusias (günümüzün Uludağ eteklerindeki Bursa'sı), üçüncüsünü de Hypius Çayı Kenarındaki Prusias (yani Konuralp) olarak adlandırıyorlardı. Prusias adı Hypius, İzmit'ten Amasya'ya (Nikomedia'dan Amasaria'ya) giden antik yol üzerinde önemli bir şehirdi. Hypius dağının eteklerinde savunulması kolay bir tepe üzerine kurulmuştu. Bithynya krallığı döneminin ardından, M. Ö. 74 te Roma egemenliğine geçti. Kentin Nüfusu imparatorluk döneminde artış gösterdi ve MS II. yüzyılda, bir çok Anadolu kenti gibi Prusias da zenginleşti. Ele geçen yazıtlarda Hadrianus'un belediyi ziyaret ettiği ve Caracalla'nın geçtiği de saptanmaktadır. Bu gün görülebilen kalıntılar da bu döneme aittir.

Kent, M. S. IV. yüzyılda piskoposluk merkezi oldu. Konuralp için yakın zamana kadar kullanılan Üsküdü adı olasılıkla, " piskoposluk" anlamına gelen "Episkopi"den bozmadır. (Benzerini Skopya=Üsküp de görüyoruz gibi.) Hristiyanlık tarihinin önemli konsüllerinden İznik ve Kalkhedon (Kadıköy) konsüllerine, Prusias'ın piskoposları da katılmışlardır. Daha geç dönemlerde, çevredeki dinsel merkezlerin ağırlık kazanmasıyla Prusias'da önemini yitirir. 1323 te yani Osman Gazi döneminin sonlarında, komutan "Konur Alp" - Halk arasındaki adı ile Konrapa- taraf-ından zaptedilmişti. Şimdi Bolu ili, Düzce ilçesine bağlı bir beldidir.

Devamı onikî sayfasında

Üstün ÇELİKLER

Kostantiniyyeli Konstantin Schmidt ile İstanbul üzerine bir söyleşi:

"Vapur İstanbul'da hayati bir mesele"

Necmi SÖNMEZ Wiesbaden'den bildiriyor ... 1961'de, İstanbul'da lisesini yıtırmı ve Tetbiki Uygulamalı Yüksek Sanatlar Okulu'nda öğretim üyesi olan **Herald Schmidt**'in oğlu olarak dünyaya gelen **Konstantin Schmidt, Lozan** ve **Berlin** Üniversitelerinde Politik Bilimi, Tarih ve okudu. 1982 'ten itibaren reji-asistanı olarak **Erden Kıral**'ın filmlerinde (Ayna, Dilan, Ah, Zamanı Durdurabilsem) ve **X. Kollner**'in Umuda Yolculuk isimli filmlerinde çalıştıktan sonra, 1990da, Türk oyuncuları ile "Seni Seviyorum Almanya" isimli ilk filmini ardından, 1992 'de, "Konkunah Karanlık Gölgeler" filmini çekti. **Konstantin Schmidt, Wiesbaden** şehrinde yaşıyor. Kendisiyle **İstanbul**, vatan, vatanlıklar, şehrin sorunları üzerine yaptığım söyleşiyi ilginç olacağı , evin girişinde gördüğüm marş ve yaban ördeklerinin sürealist bir orkestra gibi dumadan müzik yapmalarından belliydi.

Necmi Sönmez: Nerede doğdunuz, tam tarihiyle birdeler üfler?

Konstantin Schmidt: 26 Nisan 1961' de, Fransız Hastanesi'nde doğdum.

NS : Ne kadar kaldınız **İstanbul**'da?

KS : Fransız Lisesini bitirene şadar **İstanbul**'daydım, 1980'de liseyi bitirince **Türkiye**'den ayrıldım, **İsviçre**'ye gittim, aşkımla birlikte yaşamak olmak istiyordum. Denize karşı büyük bir tutkum var, çünkü çocukluğumun büyük bir bölümü **Büyükada**'da geçti. Ama **İsviçre**'de yıllarımlar için böyle bir eğilim yoktu. Bu yüzden Siyasal okumaya başladım. Arkından **Marsilya**'da tekne maranguoğlu eğitimi için fırsat doğdu ama onu kullanmadım.

NS : Darbeden önce mi , sonra mı çıktınız **İstanbul**'dan?

KS : Ben Mayıs 1980'de ayrıldım **İstanbul**'dan **İstanbul**'dan bıkmışım; liseyi bitirince değişiklik aradım.

NS : Kalmadınız **İstanbul** henüde ve hangi zaman dilimide yaşıyor?

KS : Bazı yazılarda, bazı anlarda **İstanbul**'u yaşıyorum. Bu toplya yanıl vermem en aldıdan "Kalmadınız kadın nasıldı?" sorusuna yanıt vermen kadar zor; bence imkansız. Zaten **İstanbul**'da öyle. Anlar var yaşadığım, o zaman, "evet bu" dediğim oluyor. Mesela eskiden Sirkeci'de Sokakta , şimdi sırrı değimiş gibiba, bir kapıcı oturuyor sokağın kadınnıları üzerinde ve onun yanında Kıyıdan yeni gelmiş bir kemşerba, önümden bir travesti geçiyor. Hemşeri olan kapıcıya büyümüş gözlerle soruyor, "Bu ne." diye. Kapıcı hiç yerdi olmadan "Onu beşeyi onu Allah çarpmış" diyor. Bu da biraz İsanbul benim için.

NS : Benim için önemli olan **İstanbul**un garbı bir durumu var. Orada yaşayamayacağım hissine kapılıyorum; gittikçe hayalere bürünüyor benim için bu şehir. Ortapağ yada 18. 19.yy. **İstanbul**'u beni mütteş halde ilgilendiriyor, kendimi bu **İstanbul** üzerine yoğunlaştırıyorum. Yaşayan **İstanbul** bana eziyet veriyor, sizin için durum nasıl ?

KS : Ben de **İstanbul**'da yaşayamam artık. Geçmlerde, yazarların gözünden **İstanbul**'u anlatan bir kitap aldım. Mektup'nın mektuplarında ilgiliş bir huzurluluk hissediliyor; bir asker olmasına rağmen bunu hissetmesi güzel. Artık **İstanbul**'a yalnızca ilgi ilgim gidiyorum. Benim için **İstanbul** hep içime girme ve içinde yüzme arzusu uyandırıyor. Ormağın **Karaköy** de sokaklarını içine girmek, kaybolmak, izleyici kalmak mı yoksa tekrar bu karabağın bir parçası olmak mı karar vermiyorum. Ben **Maçka** dan **Sultanahmet**'e yürümeyi yürürken düşünmeyi çok seviyorum. Bir gün **Selamlı**'ka 1960 'larda 48' cual için **İstanbul**'dan ayrılmak zorunda kalmış bir Romla karşılaştım. O bana **İstanbul**'un ne kadar değerli olduğunu anlattı; bezi gibiniza nizmiş halde heyecanlandı, onun heyecanı bana da geçti. O ana büyük bir coşkuyla **İstanbul**'u anlamıştım. Bir dönüşe, onun anlattığı **İstanbul**'u bulamayacağımı biliyordum ama bu çok gözel bir heyecandı. **İstanbul**'a gitmek heyecanı. Rom yaşamak **İstanbul**'a karşı büyük bir sevgi besledim.

NS : Filmlerinizde **İstanbul** yada **İstanbul**'lular yok daha zıyade dışarıdan geliniz, tutunmaya çalışan, iletişim zorluğu içindeki kişileri ele alıyorsunuz.

KS : Ben doğdu, benim annem babam **Almen** ve ben **Almen** Pasaportuyla buraya geldiğimde ayrı iletişim kopukluğunu yaşıyorum. Belki böyle bir bağlantı kurulabilir. **İstanbul** üzerine kişisel bir dökümanter yapmak istiyorum, bugün birbirinden ayrılamayan kişisel dökümanter ile nonmal dökümanter filmi var. 2. **Almen** kanal adına birçok dökümanter yapıldı **İstanbul**'a ait ama bunlar bir belgeselidir, kişiler o kişilerin hayatı yoktu.

NS : Gözlerinizi kapayıp **İstanbul**'u düşündüğünüzde akınıza gelen ilk imge nedir?

KS : Vapur. Ambleme bir vapur. En çok hüzur veren o benim için. Vapurda herkse biran durmak zorunda, bütün İstanbul duruyor. Bu çok güzel bir şey. O an **İstanbul** gibi bir şehirde çok önemli. Boğaz olmasaydı **İstanbul**'da insanlar koşuştururken pat diye durur dürlendi. O durma yok, bence vapur **İstanbul**'nıs hayatı bir mesele. Bütün gün **Beşiktaş-Üsküdar** vapurunda gidip gelebilirim, o kadar çok seviyorum. Bir de hamlıkada güzel mezarlıklar var, eski mezarlıklar. Çocukken çok yaramazlık yapıdık **Maçka** Mezarlığında.

NS : Peki kahveler? Kahvelere aranız nasıl? Benim en sevdiğim kahve eski **Beşiktaş** İnkılasının yanbaşındaki çardaklı kahveydi, sonra yıkıldı ama.

KS : Tuhaf bir şey, **Camus'un Düşü**'nü okurken hep akıma o kahve geliyor. Ama ya, resimlerinyi düşündüğüm, filmin yapmak istediğim bir olay. Ben önce Türkçe öğrendim, dadımla beraber pazara gidderken, **Beşiktaş** pazarında. Sonradan bu pazarı kapadılar. **İstanbul** bu yönüyle benim için çok önemli. Değişiklikler kabul etmek mı, etmemek mi bilemiyorum. Kişileri de camileri de bambaşka bir dünyaya açıyor **İstanbul**, her şey **İstanbul**'da bulunuyor. Mesela, **Beşiktaş**'tak ve **Beyoğlu**'ndaki **Balık Pazarları** alış veriş yapıdım yıllar. Babam eskiden **Şişli Caddesi**'nde apap bir evde otururken ev yanmış ve ona, sa mam bekı ama gerçek **İstanbullu** dıdun demişler, sonradan **Armağan Sokağa** taşındık, benim çocukluğum orada geçti. Sokağımızdaki tüm kapıcılar **Erzincan**lıydı.

NS : Bazı o insanlara acınırsak, ya da şımdı olduğu gibi, köçümsenerek bakılmasını uygun bulmuyorum, bu en azından hakça değil. Bence onlar gerçek yabancı.

KS : Evet onlarda yabancılığı görebiliyorsun, kendilerine göre bir dünyaları var **İstanbul** her yıl **Almanya**'ya gelen insanlar kadar bir köleyi benimsmak zorunda ve **Almanya**'da belirli bir kırı oluşabiliyorsa bunu **İstanbul**'da da oluşması çok normal.

NS : **İstanbul**'a özgü olarak gözüküğünüzde yaşadığınız ve etkisini unutmadığınız bir olay bir hatıra var mı?

KS : Troleybüs mesela. **Maçka-Tünel** arasında işleyen bir troleybüs vardı. Bunun sürücüsüyle dost olmuştuk, ile dunkata biniyor son durakta biiyordum ve kapıların açılıp kapanmasını gözlü bana bırakmıştı. Onda onun yanında dorundum, beni direkt olarak okulun önünde indirdi adam. Aslında orada durak yoktu, bunu yıl benim için yapıyordu. Benim için okula dönüş çıraksk yapmak, ayrıaya bakıp kapıları ne zaman kapatabilirim diye bakmak mülüng bir oraştı. Ben bu yüzden her gün okula gönıeyi istiıdim. Daha sonra , onların yerine otobüsler gelince, okula gitmek de zevksiz olmaya başladı. **Maçka**'daki otobüsler hiç bir zaman vakıtnde kalkmazdı.Sofbre ne zaman kalkacak diye sorsan cevap vermezdi, hurada herkesin arabası var, birazdan kalkacak derdi. Bir de banşo sinamaları var.Yerlerdeki çakıdek halası, tüm tiler dayunca çıt çıt ses çıkardı, etazı okununa tiler durur çıt çıt durudu. Çoğu zaman makarnalar birlerine karışırdı, herkes kahramanın görünce sikıyardı. 1969 yılında ailece yalı **Küçükkaçılı** geçtik, yıllar geçtiğe orası da pislendi ama orada yüzmeyi çok severdim. **Büyükada** da **Eskibağ** en sevdiğim yerdi. Bir de **Entrger** otobüsü durunca tam karşısında, yosunlara bazıp denize düşen tarlat kadını ve olayı seyredeni kocasını unutamıyorum. Bir bakıp kadın kurtulunca daha sonra bir taşıtıkır bile etmeden yürümeye devam ettiler, hiç bir şey olmamış gibi.

NS : Zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederim.

*

Güzelliğin yaşı yoktur

*
Koruduğunuz sürece

Gökneller TV Dizisi Oldu

K.H. Haber Merkezi... Günlerce gazetelerin manşetlerinden inmeyen İSKİ skandalı ve Ergün Gökner'in "özel hayatı" TV'lere dizi oldu. İnterstar'da "Skandal" adlıyla yayınlanan dizide Ergün Gökner'i tiyatro sanatçısı Hakuk Kurtoğlu, Nurdan Erbuğ'u ise Güzin Özyağcılar oynuyor. Dizinin yönetmeni Ünal Küpeli. Atv adına gerçekleştirilen "Suyu Satan Adam" adlı diziyi ise, Ümit Efekan yönetiyor. Bu dizide Ergün Gökner'i Orçun Sonat, Nurdan Erbuğ'u da Sevda Ferdağ oynuyor. Show TV adına çekilecek olan ve yönteminelligini Memduh Ün'ün yapacağı filmde ise Nurdan Erbuğ'u Fatma Girik'in oynaması düşünülüyor.

Beylerbeyi Sarayı

Turizm faaliyetleri arttıkça, İstanbul'un kirli çıkını açılıyor. Eskiden ziyarete kapalı veya ziyareti kısıtlı olan saraylar, köşkler, artık ziyaretçilere gece de hizmet veriyor. Beylerbeyi Sarayı bahçesinde verilen resepsiyon, bunun en yeni örneği.

TUE ÇAMERA Tufan AKSOY

Yine Eminönü Belediyesi cuhuat veriyor: vakıflar yap, işlet, devret diyor! Yine kazılar yapılıyor. Tarihi yerler yağmalanıyor. Bizlere de yayınlıyor düşüyor

Fotoğraflar: Hakkı Kılıçoğlu

Ünlü Hirlos Fantina Marasion, İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Sarayburnu Feneri arası Marmara Surları restorasyon inşaatı devam ediyor Bir tek Arkeoloji bu tarihi yerler ziyler ha babam de babam kazıyor, kazıyor!

Ahırkapı 'da kazı cinayetleri

Sayın Cüneyt Ayral
Bildiğiniz gibi kaliti otopark olayından sonra tarihi yapılarda da yeni gelişmeler olmuş. Ahırkapı bölgesinde Tzycanistenin Ahırları, tarihi Sit alanında Otel İnşaatı, Sarayburnu bölgesinde ise Hirloos Flantinopos Marasuarinda'nde kentsel restorasyon adına bir nevi kazı cinayetleri işlenmiştir. Konuya ilişkin yapılğımız yazılı başvuru nedeniyle ilk tepki Kültür Bakanlığı Sayın Fikri Sağlar'dan gelmiş fakat ne hikmetse İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve olayın sorumlusu Eminönü Belediye Başkanlığı suskunluğunu sürdürmüştür. Size olay ile ilgili olarak yazdığım mektubu yayınlanması nicelerine gönderiyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.
Selam ve sevgiler
H. Kemal Çağın

Sayın Fikri Sağlar
Kültür Bakanı

Sayın Sağlar,
II Mayıs 1993 tarihli mektubunuzu aldık. Türkiye'nin arkeolojik, kültürel ve doğal mirasının korunması ve yaşatılması yönünde göstermiş olduğunuz duyarlılık ve üstün gayret nedeniyle şahsı ve arkadaşım adına size bir gazeteci olarak en içten teşekkürlerimizi sunuyor, hararetle silemizden sıkıyoruz.
Sayın Sağlar,
İstanbul'un nadir bölgelerinden, şehrin fethi esnasında şehir duşmuş kribir anlarılı kabrelerinin yer aldığı, fetihten önce Bizans İmparatorluğu'nun lejyonerlerinin, atlı askerlerinin ünlü ahırı Tzycanisteri'nin de bulunduğu Ahırkapı, tarihi yarımadanın en önemli bir sit alanıdır.
1-1984 yılında o zamanın Eminönü Belediye başkanı Tahir Aktaş tarafından yerle bir ettirilen, Kuvayi Milliye'ye ait Milli Mücadele yıllarında Anadolu'ya kaçırılan silahların gizlendiği ve depolandığı Bastıonlu şöfer Vakıfların tasarruflarda kain Kasım Zıotu adında bir şıadamına ihale ettirilerek bugün yap, işlet, devret modelinin kurbanı olarak saçılmıştır. Tzycanisterion Ahırları'nın bulunduğu bu bölgede kazma ve küreklie çalışan Evre İnşaat İsatilikle bölgenin ve tarihi kalıntıların fotoğraflarmasını bozaz engellemeye çalışmış i, denecekler at alanı olarak bilinen Ahırkapı Sokağı'ndaki bu önemli bölgeyi Vakıflardan ihale ile alan (şimdilerde ise yurtdışında olduğu söylenen Kasım Zıoto adlı şahsın şantiye sorumlusu Bayram Karadağ'ın verdiği bilgiye göre) Eminönü Belediyesi'nin izni ile Kamuoyu'nun gözleri önünde Armada Otelinin inşaatına başlamışlardır. Bölyesi önemli tarihi bir alanın tasarrufu, Vakıfla nın elinden, nasıl oluştu bir şadamına devredilmiş, korunu kurulu ile birlikte yine Ahırkapı bölgesi sahil yerdisini üzerinde yer alan Hirlotos Filibrogopos gibi mağnasin bu seler başka bir uygulamanın kurbanı olmak sezçimiştir. Sarayburnu Feneri arası Marmara Surları Restorasyon ve Çevre düzenlemesi İnşaatı adı altında İstanbul Büyükşehir Belediyesince Eren İnşaat San. ve Tic. A. Ş'ye ihale edilen bu bölge kontrolsuz ve rastgele bir kazı çalışmasının alanı olmak kuşkusuzdur ki 13. yüzyılın ait önemli bulunduklar ışıkların kazma darbeleri altında yok olmaktadır. Duyarsız, özensiz ve sorumsuz insanların tarihimize ve arkeolojiye değerlerimize verdikleri İnsan orta dayken böylesi tarihi alanları bakamığınızın denetlemesi gerektiğini burada özenle altını çizerek belirtmek istiyorum. Bu konkunç tahribatın bir an önce durdurulması için bilden gerekeri yapınız ve yağmayı durdurunuz.
Saygılarımla

T. C.
KÜLTÜR BAKANI
ÖZEL

Sayın Kemal Çağın
11.5. 1993
Gazetesi
Ankara
Öncelikle, gerek ülkemizin ve gerekse İstanbul'un tarihi ve kültürel dokusunun bir parçası olan Çemberlitaş'ta yapılmıştır. Bu olumsuzlugun, bağlı basın yayın organları olmak üzere, tüm kamuoyunda ve tek birseyler bazında ortaya konulan toplumsal tepkinin, doğal ve kültürel mirasın korunması yolundaki çabalarımıza yeni bir ivme kazandıracağını belirtmek istiyorum.
Sizin de bir gazetesci olmanın ötesinde sorumlu bir yurttaş olarak gösterdiğiniz hakkı ve anlamlı tepkiyi takdirle karşılıyorum. Konuyla ilgili olrak tarafımıa gönderdiğiniz mektubu da duyşu yoğunluğuyla okuduğumu, sorgulamak isterim.
Bildiğiniz üzere, Çemberlitaş'ta yapımında başlanan çok katlı otopark inşaatı haberi basın ve kamuoyuna yansıdığı andan itibaren Kültür Bakanlığı olarak devriye gırdik. Bakanlığımız Kültür ve Tabiat varlıkların Korunma Genel Müdürlüğü 3. 5. 1993 tarih ve 1667 sayı ile Koruma Kurulu'na bir yazı göndererek, konunun ivedi olarak yeniden incelenmesini ve varsa 2863 sayılı yasaya aykırı uygulamaların durdurulmasını istedi. Koruma Kurulu 5.5. 1993 tarihinde yerinde yaptığı incelemede, bütün bulguları değerlendirerek, faaliyet ve yapılaşmaya izin verilmemesini kararlaştırdı. Yine bu akanda gerçekleştirilecek tüm araştırmaların arkeolojik yönlemlerle yapılması istendi. Bu aşamadan sonra sündürülecek bilimsel arkeolojik sondaj çalışmaları, İstanbul Arkeoloji Müzesiyi tarafından gerçekleştirilecektir. Arkeolojik çalışmaların tamamlanmasından sonra elde edilen verilerin bilgisini Koruma Kurulu'na ve yeniden değerlendirilmesine Kültür Bakanlığı'nın tarihi, doğal ve kültürel mirasımızın korunmasında gösterdiği kararlı ikuıl ve bilinıdir. Tarih bundan sonra da sündürücegini bu vesile ile bir kez daha belirtir, duyenlğınız için teşekkür ederim.
D. Fikri Sağlar
Kültür Bakanı

H. Kemal ÇAĞIN

KARUM

akkavak sokak 19
nişantaşı/141 79 88

Okuyucu mektupları

Gazetenizin ismini "Kozastırılıyye" olduğu için bir ara kapatıldığını duymuştum. Bunun basın hürriyetinin yok edilmesi şeklinde değerlendirildiği bir-iki tenkit yazısı okuduğumu hatırlıyorum. İşu anda çıkıp çıkmadığınızı bilmiyorum. Eğer Gösterildiği ilanda belirttiğiniz gibi ayın sonlu çıkıyorlarsınız doğruysa size "Bir ün" atmak yetmeyecektir.
Bu kelimenin neyi çağrışıdığıdır çok iyi biliyor olmalısınız. Fakat oranla ayrı hatlayı tekrarlamada ne fayda görüyorsunuz anlamıyorum. Nostalji dernleri saçmalık bu kadar ayağa düşürüyse pes doğruluu.
Bunun basın hürriyetinin yok edilmesi şeklinde değerlendirildiği bir-iki tenkil yazısı okuduğumu hatırlıyorum. İşu anda çıkıp çıkmadığınızı bilmiyorum. Eğer Gösterildiki ilanda belirttiğiniz gibi ayın sonlu çıkıyorlarsınız doğruysa size "Bir ün" atmak yetmeyecektir.
Bu kelimenin neyi çağrışıdığıdır çok iyi biliyor olmalısınız. Fakat oranla ayrı hatlayı tekrarlamada ne fayda görüyorsunuz anlamıyorum. Nostalji dernleri saçmalık bu kadar ayağa düşürüyse pes doğruluu.
Yunan nasıl yapıyor ondan öğrenerek, şakmığı gideri. Yunan müzik makamlarından biri Türk müziği çağrışımı yapırdığı için yasaklanıyor. Bizde ise devletin resmi televizyonunda Fedon ve Hayko Rumca şakmaklar. Ne denileceğini bilemiyorum. Tıbbi herkes kendine yakışanı yapar.
Bu nasıl bir hürriyet ve demokrasi ki, Azerbaycan'a karı komünist Aziz Nesin'i gitturmek, eski kitapları depolarında "yasakları yasaklıyorum..." diyerek şov yaparken Ayşenur adasında Kültür Bakanımız Fikri Sağlar'a sesimizi duyurabilmek mümkün değildir. Böyle bir kotu ünü ancak "yasakları yasaklamak" şakmığa gırdığı için sizler farah olun.
Yalnız doğrunun ne olduğuna da bakın Yunan nasıl yapıyor ondan öğrenerek, şakmığı gideri. Yunan müzik makamlarından biri Türk müziği çağrışımı yapırdığı için yasaklanıyor. Bizde ise devletin resmi televizyonunda Fedon ve Hayko Rumca şakmaklar. Ne denileceğini bilemiyorum. Tıbbi herkes kendine yakışanı yapar.
Saygılarımla.

İstanbul
Fetih-i mubinid bizi hep ölüme koştunan Kapuyorkes ölüme ta gönülden coşturan Olmuzlayıp devirdik o bin yıllık kıtf dağı O müşteyle açık biz hem de yeni bir çağı Moskeyle beraber tek vücud yürümüşdük İstanbul'dan Bizansı kökünden sürümüşdük
Zincirle tıkanmış gü tek yol Haliç aradan O açıkca iki gemiler yürür şimdi karadan Yürediğim sozlıyor ey İstanbul bu halime. Vurover bir tokat su Bizans ahalime Anladım yerdiğim bir ikinci tetir gene "Yardım et bize Aziz Peygamberim" diyerek...
Mehmet Şefak Özhan
Acıgöl -Nevşehir Tel 4854202

Arif Dino yüz yaşında ya da "ay ele geçirdi yıldırımsavarı"

Bugün, Çağdaş Türk resmi için olduğu kadar modern edebiyatımız açısından da bir bilinmeyen, bir unutulmuş (daha doğrusu anlaşılamamış) yaratıcı kimliğindeki çeşitliliğiyle belirli dar kalıpları aşmış olan Arif Dino hakkında ne biliyoruz? Ressam Abidin Dino'nun ağabeyi olan Arif Dino, 1930'lardan 50'lere dek uzanan süre içinde gerek şiirlerindeki özgün sesiyle gerekse herkesten köşe bucak saklıdığı ve ilk hırsatta yok ettiği ve siyasal bilgiler öğrenimi gördü. 1924-29 yılları arasında Atina'da bulunan Arif Dino, bu şehirde oldukça renkli ve yoğun bir hayat geçirdi, daha sonra 1930 yılında Paris'te arkadaşları tarafından Eclaision isimli şiir kitabındaki çalışmalarının tamamı onun Atina döneminin ne kadar verimli ve girdaplı olduğunun göstergesidir. 1929'da doğduğu kent olan İstanbul'a bir daha ayrılmamak üzere yerleşen sanatçı, önce "Yeni Adam " dergisinde resimlerileyle, kişiliği, giyimi ve inançlarıyla İstanbul'un entelektüel hayatında derin izler bırakmış bir sanatçıdır. Bugünlerde 100. yaşını kutladığımız Arif Dino, 1893'de İstanbul'da doğdu ve 30 Mart 1957'de, gene İstanbul'da, vefat etti. Kısa, ama çile dolu yaşamı boyunca pek az Türk aydınının seçtiği bir yolu tercih ederek kendini, kendi yaptığının içine gömdü. Yaptıklarının ışığında kalmayı ve bu ışığın parlak olmayan aydınlığında yaşamayı tercih etmesi, onun az tanınmasına neden oldu ama az kişi tarafından bilinıyor olmak ve sevilmek, tüm yaşamı boyunca minimalist bir tesiafe sürdürmesi bir sanatçı için varılacak en son yollardan biri olsa gerek. En son yolu tercih ediş ve kendi göğüsünde kalmayı kabullenişi bile onun ne kadar özgün, ne kadar ayrı bir sanatçı olduğunun belirtisi olsa gerek.
Bu yazıyı yazmanın birden çok nedeni var. Geçmişin göğüsünde kalmış ve, ne yazık ki ani kitaplarına, roman ve hikayelere konu olmamış bir dönemin, 1930'ların İstanbul'unda, merkezinde Aya sofya ile Çınaraltı kahvelerinin olduğu bir dünyanın en garip, en heyecanlı ve en sarsıcı kimliği Arif Dino benim için. Sanatçının ölümünden tam olarak otuz yıl sonra açılan ilk kişisel sergisi (Bu sergi, Galeri Nev tarafından düzenlenen eşsiz güzellikteki katalogusuyla bir arkeolojik buluntu niteliğindeydi.) nedeniyle basılan afişte büyüleyici bir yüzle karşılaşıyorum. Elinde kahve fincanı ve sigarasıyla, çiçekli bir yorganın altında, yarı aydınlık yüzüyle bir figür, bir imge sanki bana 1930'lardan bakıyor. Benim Arif Dino ile tanışmam bu afiş ve deseri sergisi sayesinde oldu. Bu desenlerde karşılaştığım anlamış ve en az sıra dışı olmasa gerek. Arif Dino'nun 100. yaşını kutlamak için yazdığım bu yazıda hangi yolu izlemem gerektiğini bilemiyorum. Biyografisiyle olduğu kadar sanatçı kimliğiyle de çok ilginç bir potansiyele sahip olan Arif Dino, Belçika ve İsviçre'de ziraat ardından da döneminin ilerici dergilerinde yazı ve şiirler yayınlamaya başladı. Arif Dino'yu yazdıkları ve yaptıklarıyla bir aysberg haline getiren, onun İstanbul kültür hayatında 1930' larda bıraktığı etkiydi. Arif Dino'nun bu çekim gücünü yaziya dökmeyi başaran Abidin Dino (1) bunu, Sait Faik'ten başlayıp Asaf Halet Çelebi'ye, Orhan Veli'den, İlhan Berk'e hatta Fikret Muallla'dan Bedri Rahmi'ye dek geniş bir yelpaze içinde değerlendiriyor. 1942 yılında Nazi orduları Yunanistan'a kadar dayanınca, sosyalizmi bir karşıtlık olarak kabul eden ve düşüncelerini mısrınşazi bir tesiafe sürdüren bir sanatçı için varılacak en son yollardan biri olsa gerek. En son yolu tercih ediş ve kendi göğüsünde kalmayı kabullenişi bile onun ne kadar özgün, ne kadar ayrı bir sanatçı olduğunun belirtisi olsa gerek.
Bu yazıyı yazmanın birden çok nedeni var. Geçmişin göğüsünde kalmış ve, ne yazık ki ani kitaplarına, roman ve hikayelere konu olmamış bir dönemin, 1930'ların İstanbul'unda, merkezinde Aya sofya ile Çınaraltı kahvelerinin olduğu bir dünyanın en garip, en heyecanlı ve en sarsıcı kimliği Arif Dino benim için. Sanatçının ölümünden tam olarak otuz yıl sonra açılan ilk kişisel sergisi (Bu sergi, Galeri Nev tarafından düzenlenen eşsiz güzellikteki katalogusuyla bir arkeolojik buluntu niteliğindeydi.) nedeniyle basılan afişte büyüleyici bir yüzle karşılaşıyorum. Elinde kahve fincanı ve sigarasıyla, çiçekli bir yorganın altında, yarı aydınlık yüzüyle bir figür, bir imge sanki bana 1930'lardan bakıyor. Benim Arif Dino ile tanışmam bu afiş ve deseri sergisi sayesinde oldu. Bu desenlerde karşılaşığım anlamış ve en az sıra dışı olmasa gerek. Arif Dino'nun 100. yaşını kutlamak için yazdığım bu yazıda hangi yolu izlemem gerektiğini bilemiyorum. Biyografisiyle olduğu kadar sanatçı kimliğiyle de çok ilginç bir potansiyele sahip olan Arif Dino, Belçika ve İsviçre'de ziraat

Arif Dino: yazı ve çizgi kompozisyonu

TÜF KAMERA Tufan AKSOY

Mövenpick Hotel'den Türk ve Osmanlı mutfağının tanıtımına katkı

Türk Mutfağı'nın tanıtımı amacı ile Almanya'daki Mövenpick Hotelleri Yiyecek-İçecek Müdürleri ve Executive Şeflerinden oluşan Alman kafilesi 26-31 Ağustos tarihleri arasında İstanbul'a geldi. Grup 30 Ağustos 1993 akşamı İstanbul Mövenpick Hotel Kazan Restaurant'ta bir tanışma ve demonstrasyon yemeği verdi. Almanya'daki Mövenpick Hotelleri'nde Aralık 1993 ve Ocak 1994 aylarında 'Türk Mutfağı' haftası düzenleyecek olan Gurubun amacı, Türk Mutfağını tanımak. Bu amaçla da saraylardan Balık Pazarı'na, Mısır Çarşısı'na kadar uzanan bir de inceleme gezisi yaptılar.

Fotoğraf: Kıvç ergür

Kız kulesini ne yapmamalı?

Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi Dr. Ülkü Altınok ile yaptığımız Röportajı yayımlıyoruz :

● Kızkulesi sizce ne anlam ifade ediyor?

Kızkulesi Üsküdar Belediyesi'ne amblem olmuş, parada.. pulda yer almış, hatta taşra evinin bile duvarına resim olmuş bir binadır. Buradan Üsküdar, Sarayburnu, Süleymaniye, Dolmabahçe kıyıları gibi İstanbul'un en önemli bölümleri görülebilmektedir.. O coğrafi konumuyla da kentin bir sembolü durumundadır.

Bina, o günün, o yılın, o çağın İstanbul'unun tüm özellikleri , renkleri, beğenileri, zenginliği, yoksulluğuyla; zaman içinde aldığı işlevlerle de önce şehir kültürü için ayrılmaz bir parça olmuştur. Özetle, bir efsane kulesidir ve bu şehrin simgesidir. Biz de, bu simgeyi resimler ve planlarla destekleyerek, Çelik Gülersoy'la birlikte bir kitabını yaptık. "Kızkulesi'nin Kitabı". Bu nedenle Kızkulesi'nin benim için ayrıca çok büyük ve derin bir anlamı var. Çelik Gülersoy Kulenin tarihini ve efsaneleri yazdı, benim de binanın kullanımına ait bazı önerilerim vardı. o bölümü ele aldım.

● Kızkulesi şimdiye değin hangi amaçlarla kullanılmış?

Kulenin uzun bir geçmişe sahip olması ve konumu, bir çok işlevsel değişimlere uğramasına neden olmuştur. Çeşitli zamanlarda çizilmiş gravürlerde görülebileceği gibi 1719'a kadar ahşap olan kule, sonra ki yıllarda kargire çevrilmiş, zaman içinde günümüzdeki durumunu alıncaya kadar görünüş bakımından da bir çok değişikliğe uğramıştır.

1943 yılına kadar ki görünümünün Sultan Aziz zamanındaki tamirin bir sonucu olduğunu belirtilmektedir.

Eski Eserler Encümeni, kulenin oturduğu kayanın etrafına rıhtım yapılmak suretiyle meydana gelmiş olan bu küçük adanın üzerindeki ambar ve gaz depoları gibi eklerin kaldırılmasına, kulenin doğusundaki Mahmut II. devrinde yapılmış olan ahşap kısmın tamir edilmesine ve kule ile dendanlı duvarların dışındaki diğer eklerin kaldırılmasına 1943 yılında karar vermiştir. Kat döşemeleri, kubbe kısmı ve etrafı kurşun kaplı bakırak direğinin betonarme olarak yapılması için proje hazırlanmıştır. Onarıma 1944'de başlanmış, rıhtım etrafına anıroşman taşları atılmak suretiyle ada tahkim edilmiştir. Kızkulesi'ne 1959 yılında Milli Savunma Bakanlığı tarafından "radar istasyonu" işlevi verilmek istenmiştir. Bu proje kapsamında sadece kule korunmakta kuleye ek eski duvarlar yıkılarak alt kata teknik bölüm üst kata ise erat yatakhanesi ve yemekhanesi için kuleyi saran yeni bir bina önerisi getirilmektedir.

O zaman ki Eski Eserler Encümeni bu öneri için : dış duvarların inceltilmesini, pencere yerine mazgal delikleri açılmasını, Üsküdar tarafındaki ahşap bölümün ancak iç kısmında değişiklik yapılabileceğini ve dış duvarlar içine yapılacak yeni binanın mevcut dendanlardan yükseğe çıkmayacak bir çatı ile örtülmesi şartını getirmiştir.

7 Haziran 1965'de Milli Savunma Bakanlığının isteği üzerine Kızkulesi'nin "Deniz Kuvvetleri Tesisi Mayın Gözetleme ve Radar İstasyonları" olarak kullanımı için yerli ve yabancı uzmanlarca çalışmalar yapılmıştır. Nato Deniz Grup Başkanlığı'nın yeniden aldırdığı röleveye göre bütün ayrıntılarıyla ele alınan projede binanın zemin katında : mutfak, yemekhaneler, yatakhaneler, ısı santralı, jeneratör hacimleri, üst katta :operasyon odası, plotting odası, radyo-link santralı, film odası, alıcı-verici odası yer almaktadır.

Binanın kule bölümünün katları astsubay yatakhaneli, astsubay yemekhanesi olarak, kulenin etrafı balkınla çevrili üst katı kumandan odası, subay yatak odası ve duş-WC olarak düzenlenmiş. Çatıya ve sonradan kuledeki en üst terasa radarlar yerleştirilmiş.

Kule, günümüzde, Boğaziçi trafiği için bir ara istasyon olarak kullanılmaktadır. Şimdi ise Kızkulesi için yapılacak en önemli konu, çeşitli kesimlerden konuşmacılar davet edilerek Kızkulesi'nde bir panel düzenlemek olmalıdır. Öneriler tartışılmalıdır.

Kızkulesi'nin benzeri Lizbon'daki Belen Kulesi, yanı kıyıya yakın küçük bir adada bir kale ile kulesinden oluşan bina ile Brighton'da da benzerleri olduğunu öğrendiğim binalar konusunda bilgi alınmalı, ne şekilde değerlendirildikleri araştırılmalıdır.

- Binanın Çağdaş kullanımı için sizin öneriniz nedir?

Kızkulesi; "Salacak sahilleri - Deniz - Kule" bütünlüğü içerisinde düşünülmelidir. Salacak kıyılarından Kule'nin görünümü de en az kule'den diğer bölümlerin görülebilmesi kadar önemlidir. Bu bakımdan kiremit kırmızısı, siyah, filiz yeşili gibirenklere boyanmış çelik cam konstrüksiyonlarla kıyıya danışma, limonluk, sera, satış üniteleri gibi tesisler yaplabilir. Kulenin "seyir kulesi" olarak da kullanılması deniz etkisinin yanı sıra Üsküdar, Sarayburnu, Süleymaniye, Dolmabahçe kıyılarının, bu noktadan görülebilmesini sağlayacak, görmeyenler oralara gitmek isteyebilecekleridir. Yapının diğer bölümleri :

- Efsane Kulesi
- Nikah Kulesi
- Akvaryum+cafe olarak kullanılabilir.

Efsaneler; laser, ses, ışık, müzik yardımıylave suda dalgalanmalarla teatral biçimde günün belli zamanlarında Kule'de sergilenebilir Binanın, "bir bölümü boş bırakılmış" duvarlarına yapılacak çağdaş sanat ürünleri olarak freskolarla, bu göndermelerle; iç mekan elemanları yoluyla da geçmişle bağlar kurulabilir. Bu üç kullanım önerisi tek-tek ele alınabileceği gibi, akvaryum sabit kalmak üzere, diğer öneriler periyodik bir takvimle, birlikte düşünülebilir. Haftanın belli günlerinde efsane kulesi olarak kullanılan kule, diğer zamanlarda da nikah kulesi olarak işlevini sürdürebilir. Bu fonksiyonlarda kullanılan hareketli mobilya elemanları cafe, nikah merasimi ve efsanelerin izlenmesi sırasındaki kullanıma göre önceden düzenlenebilir. Buradaki iç mekanı değişmeyen ortak mekanlar : İletişim merkezi, mutfak, ofis ve WC grubudur. Bu mekanlar her üç işleve de hizmet edebilmektedirler.

● Kızkulesi Derneği'ni kurma amacınız nedir?

Genel sekreteri olduğum derneğin geçici yönetim kurulu Prof. Mehmet Bayhan başkanlığında Sunay Akın, Macit Eren, Kıymet Coşkun, Mustafa Köz, Semi Poroy'dan oluşmakta. Dernekler bence demokrati oluşumun temelidir. Demokrasinin vazgeçilmez alt yapısıdır. Eğitici, oluşturucu fonksiyona sahiptir. Bu noktadan hareketle dernek vesilesiyle Kızkulesi konusunda bütün dökümanları tek yerde toplamak, bu merkezi kurmak ve kurumsallaştırmak herkezin yararlanabileceği bir statüye kavuşturmak amacıyla dernek kuruldu. Burada da binanın simge değeri ön planda tutuldu. Kızkulesi Derneği'nin amacı Kızkulesi ve yakın çevresi konusunda çalışmalar, araştırmalar yaparak kamuoyuna sunmak. Bu bağlamda işlevini kaybetmiş ve işlevsel eskimeye uğramış diğer binalara da dikkati çekmek. Özetleyecek olursak : Derneğin amacı Bilim, sanat, kültür dallarının gelişmesi ve yaygınlaşmasını sağlayacak çalışmalar yapmak, anılan dallar ve her yönü ile ülkemizi yurt dışında tanıtmak, bu dallarda çalışanlar arasında yakınlaşma ve dayanışma oluşturmaktır

SÜLEYMAN DEMİREL CAPITOL'Ü AÇTI

Nedim AKKOHEN bildiriyor.. İstanbul'un Anadolu yakasında önemli bir ticaret ve eğlence merkezci olmaya aday görünen Capitol 16 eylül 1993 de Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in de katıldığı bir törenle açıldı. Capitol ikisi otopark üç alışveriş bir eğlence merkezi olmak üzere altı kattan oluşuyor. Capitol'ün önemli özelliklerinden birisi eğlence merkezleri. Eğlence merkezlerinden Agora'sı Capito'lun yaya alanının odak noktası olması imiş. Burada düzenlenecek konser, defile, tiyatro gibi gösterler bütün katlardan izlenebiliyormuş. Çeşitli büyüklüklerde üç adet sinama salonu.. bir sinama küresel perdeli .. Bowling, bilardo, lazer oyunları ve çocuk salonları mevcut olan çağdaş bir alışveriş merkezi görünümünde

TÜF KAMERA Tufan AKSOY

Kızkulesi kitabı

Yazın yaşamımızda neredeyse İstanbul üzerine bir dolu yayın çıkar her yıl. Öyle ki bu güzel çaba karşılığında Beyoğlu'ndan Fener'e, Kadıköy'den Ortaköy'e, varıncaya kadar İstanbul'un her semti bir bir incelenmiştir denilebilir. Yine de İstanbul üzerine yazılan yüzlerce kitaba, binlerce incelemeye karşın büyük bir birikimi içinde taşıyan bu şehir üzerine yazılanlar yeterli değildir. Çünkü hangi açıdan bakarsanız bakın, bu şehrin bir geçmişi, bir tarihi, bir yaşanmışlığı vardır, ve bu yaşanmışlık, ne üzerinde yaşayan aydınlarca, ne de sırdan insanlarca sindirilmemiştir. Çünkü insanlar üzerinde yaşadıkları şehri ne zaman özümser, ne zaman her taşın, her mabedin,her kalıntının, anlamını öğrenmeye başlar o zaman şehrimiz kurtulur, kültür yaşamı canlanır, yitirdiklerimiz yeniden kazanılmaya, yok olanlar keşfedilmeye başlanır, anı olanlar ise kitaba dönüşürler. İşte bu anılar ve belgeler içinde, yaşamının büyük bölümünü bu işe adamış nadir insanlar, geçmişe sahip çıkarken onu gelecek kuşaklara aktarmada sorumluluk ve duyarlılık gösterirler. İstanbul için bu anlamda savaşım verenlerden biri de, hiç kuşkusuz Türkiye Turing Otomobil Kurumu'nun değerli yöneticisi Çelik Gülersoy'du. İstanbul ile ilgili sayısız kitaba imza atmış bu değerli insanın, geçtiğimiz ay, yine aynı kurumun yayınları arasından Yüksek Mimar Ülkü Altınoluk ile birlikte "Kızkulesi'nin Kitabı:" adlı bir eseri yayımlandı. Kitabın en önemli özelliği ise, okuyucuyu sıkmamak için, kitabın yarısının yazı ve yarısının resimli olarak düzenlenmiş olması.

Bu bakımdan kitapta, yer yer Eski Eserler Encümeni'nin çıkarttığı rölöveler ile birlikte kulenin geçmişten günümüze kadar gelen pek çok gravürüne ve resmine yer verilmiş. Hikaye kısmına gelince; her gün önünden vapurla geçtiğimiz, geceleri ise kıyıdan imrenerek baktığımız bu şirin kule için sayısız anekdotun yer aldığı kitapta Gülersoy, Ovidius'un efsanesi Hero ve Leandros'tan şöyle bahseder: "Sestos'taki Afrodit Mabedi rahibelerinden Hero, Abydos köyünden genç Leandros'a tutulur. Genç aşık, her gece denizi yüzerek geçer ve sevgilisi ile buluşur. Bir fırtınada rüzgar kulenin fenerini söndürünce yolunu şaşıran Leandros boğulur. Ertesi sabah cesedi bulunduğunda Hero' da kendini sulara atarak intihar eder."

İstanbul'un orta yerinde uzaktan bakıldığında tam bir biblo gibi duran Kız Kulesi'nin öyküsünü okumak, kule nostaljinizi tazelemek isterseniz, Kız Kulesi'nin kitabını mutlaka okuyun! Çünkü orada yalnızca Kız Kulesi'ni değil, yitirdiğiniz anılarınızı da bulacaksınız.

H. Kemal ÇAĞIN

O da İnsan gibi yaşamak istiyor

Fotoğraf: Mesut KARA

K.H. Mesut KARA bildiriyor... Okuduğu bildirinin altında "Umudumuza, insan gibi yaşama irademize sıkı sıkıya sarılmalıyız. Bu topraklarda birlikte yaşayan insanlar olarak birbirimize merak ve sevgiyle yaklaşmalıyız" yazıyordu. Helsinki Yurttaşlar Derneği'nin imzaya açtığı bildiriyi büyük bir dikkatle okuyan ve daha sonrada imzalayan boyacı çocuk, kendisini izleyen büyüklere insan olma, sorunlarına sahip çıkma sorumluluğunu hatırlatıyordu sanki. İmza kampanyasıyla ilgili kendisiyle görüştüğümüz Murat Belge, "Dünyada ve çevremizde şiddetin endişe veren boyutlara geldiğini" ve imza eylemleriyle "Helsinki Yurttaşlar Derneği olarak doğrudan sıradan yurttaşların vicdanlarına seslenmeyi" uygun gördüklerini söyledi.

İSTANBUL SAATİ

Jak DELEON

Bir ehl-i şikem'in evrak-ı metrukesinden

Ogülerle bezeli, gülerden güzel mektubunuzu aldım aziz Cüneyt Beyefendi. El takir'ul hakir şikemperverin naçizane çizikintidklerinin günlüğünüzde muhafaza ediyor olmanız ne devlet, ne saadet. İnanınız, gönlüm gülşene tahvil oldu, kalbim bülbül nidalarıyla doldu. Şimdi o münatik "Yayın Kurulu" (ki onlara el vermek latif hayatınızdaki tek hata olsa gerekir, mirim Cüneyt Bey; sizden istirham ediyorum, el vermiş olmakla kalınız, zinhar yüz vermeyiniz) yukarıda hissiyat - katb ile kalme almış bulunduğum kelimeleri yanlış yorumlayacak, bir veli ile dergaha odun taşımaya ömür adamış derviş arasındaki aşkı anlamazlıktan gelecekler. Mühim değil, canım efendim, asla mühim değil. Bu cari ten kafesinde olduğca bu kulunuz yolunuzda yürümekten bahtiyarlık duyacaktır!

Bir bahtiyarlık da "Nea Roma Dedikodular" derler tuzuh kısmı lağvettiminizden doğdu ki gözüm Cüneyt Beyefendi; o pek muhterem olmayan zatlar bilir bilmez yazarak şanınıza, şöhretinize ve engin birikimle derin hassasiyetin sentezi olan gözde kişiliğinize gölge düşürüyorlardı. Yok olup gittiler, bence daha ağır cezaya çarptırılmaları gerekirdi; ah efendim, nerede o eski Cellat Çeşmesi? Sırıa "Yayın Kurulu"na ne zaman gelecek aziz ustadım?

Altın elmayı, hâtıralarımın gönlünde bir müceveher gibi korduğumu sözcüklerinizi, sona saklادım muhterem efendim. "Eski lokanta lar ve yemekler konusunda vereceğim konferansa katılanları bekliyorum." Yok; bu kadar lütuf, böylesine kerem, bunca ihya çok fazla! Kulunuzun arşivi emrinizdedir ve ol konferansı akşamı kulunuz sağınızda (ve tabii ki İç adım gerinizde) durmaktan şeref duyacaktır.

Şimdi müsaade edin, kadehim sağlığınıza ve güzelliğinize bu kez gurbetten (yani İstanbul dışından) kalkarı. Bodrum Hamı kasabacığın Club derler meyhanesinden:

Club Kokteyl
2 cl Tequila
2 cl Cointreau
1 cl limon suyu
2 cl vodka
1 cl portakal suyu

"Shaker" da çalkalanır. Buzla sunulur.

Aspendos konserleri

Yıllar önce Aspendos tiyatrosunda verilen ilk konser, Ankara Devlet Senfoni Orkestrası'nın konseriydi. Solist Suna Kan'dı. Tiyatrolarında konser verileceğini duyan çevre köylerin insanları, çoluk çocuk oraya doluşmuşlardı. İğne atsan yere düşmüyordu. Satıcılar, doğranmış, tuzlanmış salatalık, acur, dilim karpuz, meyan kökü suyu (henüz Coca Cola ülkemize girmemişti) satıyor, köylüler bunları satın alıyor ve konser sırasında yiyorlardı. Tiyatroda bir hareketlilik gidiyordu. Tüm yaşamımda gördüğüm en ilginç seyriydi doğrusu, bu güne kadar o konserin unutulmamasının da nedeni, tiyatroda yaşanan bu olaylar oldu.

Daha sonraki yıllarda Aspendos'da, o zamanlar Side'de tatil yapan Yehudi Menuhin'i, Jean Pierre Rampal'ı özel olarak dinleme mutluluğuna erştik.

Yıllar sonra Aspendos'a, 2. Eylül gecesi José Carreras ve Monserrat Caballé'ı dinlemeye gittim. Tiyatronun bu denli muhteşem görünümde olduğunu oldukça unutmuşum. İlk kez görüyormuşum gibi şaşırdım. Doğal olarak akıllıma, orada izlediğim ilk konser geldi. Aradan geçen yıllar herşeyi değiştirmişti. Seyircinin büyük çoğunluğu, çevre tatil köylerinde kalan yabancı turistlerdi (İspanyollar çoğunluktaydı, arada bir "Viva !" diye bağırıyorlardı. "Yaşasın Katalanya" dedikleri de duyuldu. Bilindiği gibi İspanya tek bir ülke ve devletse de, her yöre kendi kimliğini, dilini, yazısını ve kültürünü özgürce korur; hiçbir sorun da çıkmaz. Bask bölgesi sorunu oldukça çözümlendiğinden bu yana). Geri kalan seyirci ise, uçaklar dolusu gelen, festivallerinin Antalya'daki uzantısına sahip çıkan sevgili İstanbullu'lardı. Bu arada on tane de Antalyalı göze çarpıyordu, köylüler ise hiç görünmediler. Ayran, hıyar, karpuz, meyan kökü suyu satılmadı. Antalyalı gazeteciler, çakıl taşı üzerinde oradan oraya koşuşup hışır hışır sesler çıkarttılar ve konser boyunca ağızlarından eksik etmedikleri emzikleri sigalarını tüttürdüler. Oysa bir sigaranın dumanı bile tiyatronun içinde yağmur bulutu gibi yayılıyordu. İki solistin ne muhteşem sese sahip olduklarını, konserlerinin ne derece başarılı olduğunu yazmaya doğal olarak hiç gerek yok. Konserin ilk yarısında "ne

Sezer DURU

Devamı oniki aylasında

Siz de onu* (ve diğerlerini) *gazetede okuyun.

Viva Picasso, D.D. Duncan, *Studio Book The Viking Press, New York, 1961, sayfa 86*

Cumhuriyet

İstanbul'u istiyorum

K.H. Merkezi... Eylül sayımızda yayımladığımız haberimizde; Refah Partisi Genel Başkanı Prof. Necmettin Erbakan'ın İstanbul il örgütüne verdiği talimatla "Beyoğlu ilçesini istiyorum " dediğini yazmıştık. Geçtiğimiz günlerde Anavatan Partisi Genel Başkanı Mesut Yılmaz da İstanbul Belediyesini istedi. Beykoz ilçe örgütünün düzenlediği sünnet şöleninde konuşan ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz, "İstanbul Belediyesi'ni verirseniz, belediyeleri bugün içine düştükleri yolsuzluk bataklığından çıkarınız" dedi. Gözler ister istemez sosyal demokrat partilere çevriliyor. Beyoğlu gibi farklı kültürlerin ve azınlıkların yaşadığı bir ilçeyi ele geçirerek neyi amaçladığı apaçık ortada olan bu istek ile, kendi dönemlerinde de rüşvet ve yolsuzluk söylentilerinin ayyuka çıktığı bilinen diğer partinin İstanbul'u istemesine karşın, sosyal demokrat partiler ne yapıyor?

OPTİMAL GRAFİK
•TASARIM
•TANITIM
•BASIM
Çağaloğlu Yokuşu Nuhbahçe Sokak Yılmaz Han No. 12/7 34440 Çağaloğlu/İST. Tel: 512 92 29

SHP'li Sanayi Bakanı Tahir Köse'yi son kez uyarıyoruz:

T.C. Yasalarını bakanlar değiştiremez

Gazetemiz, ülkemizde parampar ça durumdaki sosyal demokrat harekete zarar vermemek için salt, SHP'li olmasından ötürü Sanayii Bakanı'nı ve Bakanlığı'nı, yasalara uymamaktan ötürü mahkemeye vermemekte direniyor.

Bu nedenle, SHP'li bakanı uyarması için başvurduğumuz Kültür Bakanlığı Müsteşarı Prof.Emre Kongar "O bakınlıkta işlere hurafeler karışıyor, yapılacak bir şey yok!" diye yanıt verdi. SHP genel başkanlığını birakan Prof. Erdal İnönü de, bir davette karşılaştığı gazetemizin sahibi C. Ayrafı'nı konuya ilişkin açıklamasını "Veriniz efendim, veriniz, mahkemeye veriniz" diye yanıtladı. SHP Milletvekili Prof. Mümtaz Soysal ise, yapmış olduğumuz telefon görüşmesinde "Bunlar sosyal demokrat değil ki; oy alinabilecek kanalı burası gördükleri için bu partide olan insanlar. Tabii mahkemeye veriniz!" dedi.

SHP'li Sanayii Bakanı Tahir Köse, Kostantiniyye Haberleri adını tescil etmemekte direniyor.

Bu durum karşısında, sosyal demokrat olduğunu savunan bir partinin onurunu korumak bize kalmadı; çünkü biz elimizden gelen her türlü etkinliği kullanmayı denedik.

Mahkemeye gidiyoruz; yasaları uygulamayanlar cezasını çekmelidir. Sanayi Bakanlığına ikinci ve son kez "Kostantiniyye Haberleri" adını tescil etmeleri için başvuruda bulunduk. Bu başvuru olumlu sonuçlanmadığı takdirde, önce idare mahkemesine, ardından da tazminat haklarımız için ticaret mahkemelerine yasal haklarımızın korunması için başvuracağız.

Etrafta çöp görme olanaksızlığınızı dikkate alarak size bir büyük çöp yığını fotoğrafı yayınlayarak hizmette bulunmak istedik. Dikkatle bakınız çünkü çevrenizde çok az görebileceğiniz birşeydir

Fotoğraf: Rakun AYRAL

Çöpler & Belediye

Kalitesizliğe ödül

İstanbul'un nüfusu neredeyse onbir milyonu bulmuş. Bunca insan çalışıyor, öğlenleri işyerlerinde, akşamları da evlerinde ya da sokakta yemek yeme durumundalar. Yani bunca insanın yaratmış olduğu bir talep var ortada. Arz edilene baktığınız, zaman yine o uçsuz bucaksız özgürlüğün, akıl almaz umursamazlığın getirdiği kalitesizliği görüyorsunuz. Artık adlarını yazmaktan usandığım lokantalar, kebapçılar, büfeler pisliği ve kötü kokmuş, bozulmuş malzemeyi umursamadan sergileyip satabiliyorlar. Öylesine prim yapıyorlar ki bu kuruluşlar, batmıyorlar, işsiz kalmıyorlar ve insanlar da inatla buralara gitmek zorunda hissediyorlar kendilerini.

Bu köşede durmadan dinlenmeden eleştiriyor, özellikle de lokantaların yanışlarını gözler önüne serip daha düzgün, daha temiz ve lezzetli servis yapmalarını öneriyorum. Ama sizin de bildiğiniz gibi, yürümekle kaldırımların aşınmadığının varsayıldığı bir kültürde yaşıyoruz; bu da bana inanmaz bir acı veriyor. Siz yazıyorsunuz, anlatıyorsunuz ama, kimsenin umurunda değil, kimse kulak asmıyor. Geçenlerde biraz da fotoğraf çekmek amacıyla İstanbul'u turlamaya başladım. Aksaray, Fatih, Eminönü, Beyazıt yörelerinde sıcak havada karışfaştığım çöp dağları artık gerçekten yazacak bir şey kalmadığını ispatlıyordu bana... Gazetelerde boy boy resimlerle lokantaları denetleyen ilçe belediye başkanları, muftıalarının pis ve sağlığa aykırı olduğu gerekçesiyle lokantaları mühürlüyorlar. ve kapatılanlar arasında bayağı da isim yapmış olan kuruluşlar var. Şimdi beyler, bakın sizlerin anlayacağı dille bir ata sözü söyleyeceğim size: İMAM OSURUSA CEMAAT SIÇAR. İşte, sizin bu nedenle, lokanta fiilen kapatmayada yetkiniz yoktur. Siz vergi alıyorsunuz, çöp toplamak için, çöpler ortada, leş kokmuş...Gün geliyor, pislliği kaldırıp bir yerlere yığıyorsunuz; bu sefer de çöpler patlıyor, insanlar ölüyor.

Belediyeler insan sağlığını hiçe sayan kuruluşlar olarak geliyorlar ilçeler düzeyinde; bölgelikte de, büyükşehir belediyeleri sorumluluktan kurtarıyorlar kendilerini, "çöp toplama işi onların" deyip sıyrılıveriyorlar; hatta, daha da ileri gittikleri oluyor ve, "onlar da seçilmiş belediye" deyiveriyorlar.

Daha az insanın kafasında daha az tabak kırmak için Mart. 1994 de yapılacak yerel seçimlerde kıl kırk yarıp da oy kullanmısınızdan yanayım ben. Artık Türkiye'de kimse çıkıp da Çernobil felaketinin ardından, "bizim çaylardan kimseye bir şey olmaz, Türk insanına dokunmaz radyasyon" gibilerinden demeçler vermemelidirler. Çünkü bu düşünce hakim olunca, bir diğeri çıkıp "Anayasayı bir kere ihlal etmekle bir şey olmaz" deyiverir ve onun ardından da "seçilmiş belediye başkanları yukardaki imam örneği gibi "halkın çöpünü toplamayınca bir şey olmaz" düşüncesine kapılıverir.

Devamı oniki sayfasında

MARMARA VE BOĞAZİÇİ PİSLİĞE MAHKUM

Kim ne derse desin, hangi çevreci kuruluş hangi eylemi yaparsa yapsın, siz İstanbul insanına denizi temiz tutmayı bireşir öğretmediğiniz sürece denizleri temizleyemezsiniz. İstanbul'un yeni hemşehrileri denizi görmeden gelmişler. Görüp biliselerdi, ya da bu bilinç onlara verilmiş olsaydı İstanbul'un balık tüketimi bugünün yüz katı olurdu, hem de, insanlar biraz fosforla tanıştığı için daha çaşkın ve sağlıklı olurdu. Adam Anadolu'nun bilmem neresinden gelmiş, Boğaziçi'ne lokanta açmış, ticaret yapıyor, tüm artığını pisliğini denize döküyor; hem de herkesin gözü önünde umursamadan yapıyor bu işi. Ne orada yemek yiyenin umurunda, ne de gelişi geçeninin; adam özgürce yapıyor bu işi! Bense bu inanılmaz tablolar karşısında hayretler içinde donup kalıyorum.

KIZILTOPRAK HATIRALARI

"Anlattığım anıları Kızıltoprak ismi ile vermemin nedeni, bu yöredeki bir konaktan bu dönemi izlediğim içindir. Konağın yapısı, konuttu ve kullanılan eşyalar hakkında biraz bilgi vermekle, bu devri canlandırmaya çalıştım." Nezih Neyzi, eski bir Kadıköy'lü, 1341'de, yeni tarihle 25 Aralık 1923'te Sultanahmet'le dünyaya açmış gözlerini. O yıl Kızıltoprak'tan annesi ve ağabeyisi ile Sultanahmet'e taşınmışlar. Recep Peker'in evine, kiraylıa... Neyzi'nin iki yılı Sultanahmet'te geçmiş, daha sonra Taksim'de oturmuşlar ve 1929'da yeniden Kızıltoprak'a dönüş...

Ve bu dönüş, on dört odası, iki hamamı, tağlığı, kileri, yüklük, merdiven altı ve bodrumuyla "köşk"ün 1968'de yıkılışıyla noktalanmış...

Yani bütün bir "ömür" Kızıltoprak'ta geçmiş.

Ama "hatıraları" noktalamak mümkün mü?

Nezih Neyzi, "çocukluk"u önceisinden başlayarak anılarını "Kızıltoprak Hatıraları" başlığı altında bir kitapta toplamış.

Beş bölümde topladığı anılarında Neyzi, Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminden başlayarak 1970'lerin başına bir uzun dönemin fotoğrafını çıkarmış. Anıların ekseninde Kızıltoprak'ta yaşadığı köşkü almış Neyzi, ama köşkle birlikte Türkiye'nin 70 yıla uzanan bir zaman diliminde geçirdiği değişimin canlı bir tarihi de sözcüklere dökülmüş...

Kitabın birinci bölümü "Son Osmanlı Anıları"na ayrılmış. Başlıkların bıkılacak olursa bunlar, dahılı çok Neyzi'nin yaşamayıp da duyduğu anılar toplamı gibi ... İşte bir kaç başlık : "Leyla Hanım Anıları, Hakim İsmail Paşa Anıları, Sim Paşa Anıları, Yusuf Razi Bey Anıları, Nezihe Neyzi Anıları..."Ama, anıları Neyzi'nin doğum tarihini verdiği ilk satırdan okumaya başlayınca öyle olmadığı anlaşılıyor. Neyzi, anlatırken geriye dönüşlerle olduğu gibi, zaman zaman da ileriye atlayışlarla , sıçramalarla anılarında bağlantı kurulacak olaylar zincirini birbirine eklemekte beis görmüyor.

İkinci bölümün başlığı : Osmanlı Yaşamından Cumhuriyete... Bu bölümde de Neyzi, eski yaşam üslubundan oldukça canlı ve çarpıcı örnekler veriyor. Yemek adabından alışverişe, ev ve bahçe kapılarından soba, mangal, kapı örtülerine oldukça zengin bir malzeme...

Bu arada Cumhuriyet kurulmuş. Ankara devlet merkezi olmuş. Yaşam biçimi de yavaş yavaş değişmekte...

Neyzi, anılarının üçüncü bölümünde bu "değişim"i kalemine dökülüyor. Bölüm başlıklarının çeşitliliği bu anıların zenginliğinin bir göstergesi : Yeni yaşam düzeni, hukuk, eğitim devrimi, yeni Türkçe, harf devrimi, Türkçe Kuran, doktor, eczane ve reçeteler, plaklar, eski Türkçe paralar, musiki, kıyafet devrimi ve şapka kanunu, mezar taşları, tuğralar ve hitabe taşları, tekke ve türbelerin kapatılması, takvim ve saat devrimi, ilk hıylıkel, okkadan kiloya, kadın hakları, soyadı devrimi, bayramlar, yerli malı kullanımı, Ayasofya ve Kariye'nin müze olması...

Bunun ardından da devrimlere tepkiler geliyor : Şeyh Sait İsyanı, Menemen İsyanı ve Kubilay Olayı, Türkçe ezanın kalkması...

Beşinci ve son bölüm "Son Kızıltoprak Anıları"yla noktalanıyor. Neyzi, anılarının sonuna eklediği "Albüm"ü de anlattıklarının görsel zenginliğini sağlamış.

Nezih Neyzi, "Kızıltoprak Hatıraları"nda bir "konak" çevresinde bir döneme damgasını vurmuş geniş bir ailenin yaşarmını kaleme alırken toplumumuzun yüz yıla yaklaşan bir sürede geçirdiği değişimin izlerini de sürmüş. Kimi özel de görünse yakın tarihle ilgilenenlerin umamayacakları kadar zengin bir hazine. Nostalji yok mu anlattıklarında? Olsun. O da yaşamımızın bir parçası değil mi?

Sözü fazla uzatmadan Neyzi'nin anneisanesi Feride Hanım'ın Harput'ta bulunurken toplayıp eski Türkçe ile bir defterе yazdığı Harput Türkülerinden bir dörtlükle noktalayalım :

"Kıskıl kestim tarama
Dağlar taşlar ağlama
Zülfünden bir tel ver de
Fitil edem yarama."

Refik DURBAŞ

Gravür ve seyahatnamelerde İstanbul

İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları tarafından geçen yıl basılan "Gravür ve Seyahatnamelerde İstanbul" kitabı, 18. yüzyıl sonu ve 19. yüzyılı yansıtan değerli bir inceleme kitabı. Necla Arslan tarafından hazırlanan bu kitabın en önemli özelliği ise Doç. Dr. Semra Germaner ile birlikte 5 yıl boyunca doktora çalışması olarak hazırlanmış olması. Necla Arslan'a göre kitaptaki kaynakların tamamına yakını İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı, Kütüphaneler ve Müzeler Müdürlüğü'ne bağlı Atatürk Kitaplığı'ndan derlenmiş. Başta Antoine Melling olmak üzere, Jean Baptiste Hilair, Gouffier, Preault, A. Gosselin, William Henry Bartlett, Sebatier, Thomas Allom, Schranz, Lady A. Blackwood, John Frederick Lewis, Joubert, Rourgue Kardeşler, S. Cobasson, Camille Rogier, Antoine Louis Castellan, V. Adam, Eugene Flandin, L.Espinasse, Giacoma Bussi, Lamartine, Moreau, Fauvel,H. Valentin, Hobhouse, Brindisi, Townshend, Moreno, Tchihatcheff, Bussiere ve Herve gibi sanatçıların 240'a yakın gravürünün yer aldığı bu önemli, derleme İstanbul nostaljisini yaşamak isteyenler için İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı'ndan temin edilebilir Merakisi için özel not: Gravürlerin bazılarının baskı kalitesi pek iyi olmamakla birlikte, İstanbul'un tarihini araştırranlar için ei altında bulunmasında sayısız yarar olan bu kitapları, okurlarını tükenmeden almaları tavsiye olunur; Benden söylemesi...

H. Kemal ÇAĞIN

KIRIK TABAK

Cüneyt AYRAL

HASTAHANELERİ DENETLEYİN

Terbiyesiz tabak/Sayfasından devam İstanbul'un tüm hastanelerinin sürülle denetlenmesi gerektiği inancındayım. Son aylarda çeşitli nedenlerle geldiğim birçok hastahanenin yemekhaneleri, yemeklerin hastalara bölüştürüldüğü kat odaları ve çöp toplama ve çöp atma sistemleri insan sağlığını hiçe sayar biçimde. Okulları eğitime başlamadan önce ilaçlayarak ölmek davranışta bulunan Bakırköy'ün çevreci belediye başkanına da söylüyorum, böğürdüğeki hastahaneler berbat durumdalar. İstanbul'un çeşitliş belediye başkanına da söylüyorum, her yöredeki hastahanelerde pislik kol geziyor. Şimdi bakın bu yazıdan sonra ne olur...Benim sadık okurlarım vardır Refah Partisi kanadından.. Yazdıklarımda kendilerine göre bir yanlışlıktık bulduğu da satışmak için okurlar onlar. Bu yazının ardından onlar, "lemştik imamden gelir" sloganı ile ortaya çıkarlar ve tüm bu uyardığım yerleri temizlemek için örgütlenirler ve pirl pirl da yaparlar ; ardından da başını bağlamayı şimdilik kabul etmeyen kadın üyeleri gibi (basında pek tanıtanası çıktı, iyi reklamı yapılar, benice çok da akıllı bir strateji yürütüyorlar) bu konuyu da reklem edip oy toplarlar. Yarın başınıza geleceklerin bir nedeni de umursamadığınız bu pislliğinizdır... Benden söylemesi.

Aspendos konserleri

Bardaleon sayfasından devam oluyor burda" diye kendini şaşıran İyaltonun ve çevresinin tüm kuşları (ikinci yarıda, özellikle Monsieit Caballe'ye eşlik etmeye başladılar, konserin sonunu doğru İyice coşdular, imiara alanda geceleri pek dinayen dor or bücekleri bıle kalıdı.

Neşet Ezcacıbaşı'nın, sanıyor Truva'dan başlayarak kıyıların tüm antik liyarolarında konserler düzenleyecekleri bildimesi ise, bizim gibi kıyılarda yaşayanların arabileceği en iyi haberdi. "Kültür Bakanlığı bakalım ne zaman bu liyatroları kullanmayı akıl edecek," diye geçirdim içinden.

Konserden sonra, tüm İstanbul pilakat arabasar Antalya'ya kadar koşuyo olduğuttuk ve Antalya'nın en güzel lokal olan 29' da geceyi kutladık. Lokalin sahibi de İstanbullu çıktı. Belki de bu yazının başlığı İstanbul'dan sevgilerle olmalıydı!

Sezer DURU

Bizim Şehir HABERLERİ

PROKLUS REKLAM VE YAYINCILIK LTD. ŞTİ.
PROKLUS ADVERTISING AND PUBLISHING CO. LTD.
BİR İBRAHİM AYRAL HOLDİNG KURULUŞUDUR

Sahibi
Cüneyt AYRAL
Genel Yayın Yönetmeni
Kerim FERSAN
Sorumlu Yazişleri Müdürü
Nedim AKKOHEN
Gürsel Yönetmen
Tufan AKSOY
Yayın Danışmanı
Orhan YENİGÜN
Görsel Yönetmen Asistanı
Mustafa ŞANLI
İsviçre Muhabiri
Demir ÖZLÜ
Almanya Muhabiri
Necmi SÖNMEZ

Sekreter
Sevim BIYIK
Muhasebe müdürü
Birol MARAL
Baskı
Cumhuriyet
Dağıtım
Proklus
Mehmet GÜNSOY

Gönderilen yazı ve resimler iade edilmez
Düzeltmeli basın ahlak yasasına uyar

Reklam tarifesi

Renkli...S/Cm	900.000
S/B	800.000
Türlüm	170.000

YÖNETİM YERİ: S. ADNAN SAYGUN CAD. BELİN AP., 75 LULU ŞİŞLİ İST. TEL: (90-1) 257 80 80 (14 HAT) FAX: (90-1) 251 15 06 TELEXLER: 64 AYRAL TR

Biz bunu yıllar önce söylemiştik

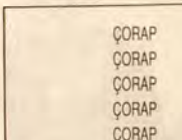

Gökoğlu'ya kütüphanelere protesto

ÇORAP
ÇORAP
ÇORAP
ÇORAP
ÇORAP
ÇORAP
ÇORAP
ÇORAP

Exclusive

Başaran®
THE SIGN OF SOCKS

Kent suçluları ayağa kalkın

Birinci sayfadansayfasından devam çeve bilinciyle değerlendirilmesi ve ingiaşin yapılmasının önlenmesini istiyor. Prof. Ulei'in KENT SUÇU olarak.

Bu konuda ne yapıldı sorusunu Bizim Şehir Haberleri gazetesi İstanbul'da İşlenmekte olan kent suçlarına karşı

hemşehrimizden hukuk açısından haklarını sordu. Bizler, İstanbulular, şehrimizi çeşitli biçimlerde çok edenlere karşı hukuksal olarak nasıl savaşabiliriz? Prof. Yıldırım Ulei'in yanıtı:

"Türkiye, bu arada İstanbul, uzunca bir süredir kent bilimi ilkelerini uygulamaya çalışıyor; yani kentlerin planlar var ama sonuç ortada. Kentlerin çıkınlaşmesi, çarpık kentleşme denilen olgu her yerde bağırsında. Öyle ise biz niye çağdaş kentleşmeyi gerçekleştiremiyoruz? Eksiğimiz nedir?

Sorunun kenterimizin, ve bu arada İstanbul'un, böylesine çıkınlaşmasının nedeni, kentlirin kente sahip çıkmıta bilincine ermemesidir.

Kentin sahibi vali ya da belediye başkanı değil, o kentte yaşayanlardır. Merkezi yönetim uzansı vali ve kentin kenti seçtiği yerel yönetim, yani belediye, kentti adına kent ilgilerden kararlar alırlar, alabilirler. Belediye, kent planlamakla görevli bir yerel yönetim kuruluşudur. Kentte yaşayanlar ise bu yerel yönetimi oluşturan

BROKEN PLATE

Cüneyt Ayral

REFUSE AND MUNICIPALITIES

I spend all my time launching attacks in this column, and restaurants come under fire most often. My object is to persuade them to provide better food to cleaner surroundings. But as you know, we live in a society which assumes parvenents are not worn down by walking, which is a painful truth to swallow. You write about it time and time again, but no one really cares a hoot. Recently, I was doing some photography around Istanbul, and the heaps of refuse I encountered in Aksaray, Fatih, Eminönü, and Beyazit proved that nothing else mattered in comparison. Newspapers publish photos of district mayors inspecting restaurants with unhygienic kitchens and closing them down. You'd be surprised at the well known establishments which number among them.

Now gentlemen, I am going to talk in a language which you all understand:

IF THE IMAM FARTS, THE CONGREGATION SHITS

[Unfortunately the English version of this proverb: "The fish smells from the head" falls far short of the Turkish in graphic expressiveness. A literal translation is called for.]

That is why you bigwigs have no right to go around closing down restaurants. Having collected taxes to dispose of refuse, you leave it in lying heaps in the streets to decompose. When you do design to take it away, you make trigger and more dangerous heaps, which explode and kill innocent people which happening landslides.

Municipalities are becoming organisations which care not a jot about human health, while the metropolitan municipality avoids responsibility by claiming it is the district councils' business. So as to break less plates over the heads of less people, I reckon we have to use our votes carefully in March 1994. No one should be able to stand up in Turkey any more and claim (as they did after Chernobyl), "Our tea cannot harm anyone. Radiation does not affect Turkish people," and suchlike. Because when this mentality prevails, someone was can get up and say, "Just one violation of the constitution doesn't matter," and the "elected" mayors with no idea that collecting the refuse does not matter either.

POLLUTION IS THE FATE OF THE MARMARA AND THE BOSPHORUS

Whatever anyone might say, whatever any environmentalist organisation might do, so long as each and every one of you do as not learn to keep the sea clean, there is no hope of avoiding pollution. Newcomers to Istanbul have never seen the sea. If they had seen it and known about it, Istanbul's fish consumption would be a hundred times what it is today, and people would be more industrious and healthier for a bit of phosphorous. The man from some remote corner of Anatolia comes and opens a restaurant on the Bosphorus. He hasn't seen his waste into the sea, and what is more in front of everyone. He doesn't care about the people eating there or the passers-by. He doesn't feel a shade down-hearted. Whereas I am dumbfounded with horror at the sight.

REWARDS FOR POOR QUALITY!

Istanbul's population is nearly eleven million. Millions of them are working, setting lunch at work, and dining in their homes or outside. So there is a huge demand for ready-made food. But when you have to be a mayor who supplies that demand, you see expressions on your face of inconceivable indifference. The restaurants, kebab houses, and street buffets, whose names I am tired of naming, can display their filth and squalid food for all to see, and still find customers. They make a fine living, never going out of business, and people feel obliged to eat the food they provide.

INSPECT THE HOSPITALS

I believe that all the hospitals in Istanbul are in dire need inspection. The kitchens of several hospitals which I have visited recently, the rooms where the food is served up for the patients, and the waste collection and disposal systems flout the simplest rules of public health. I include Bakirköy's environmental inspectors, who set an example by disinfecting the hospitals which I visited began, because the hospitals in his district are in just as pitiful a state as the others.

Now let us see what will happen. My faithful readers include supporters of the Welfare Party. They are readers who find something to set their own handle to in my articles. Probably now they will come out with the slogan, "Clean(liness means godliness", and set about cleaning up the places I have mentioned. As in the case of the women party members who have not yet taken to hiding their hair under scarves (this received wide coverage in the press and was very cunning advertising strategy), they will make good advertising material out of this too. One reason for the fuss that ensued was that the market has been closed down now. Should one accept change or not, I don't know. My father was living in a wooden house on Sipor Caddesi, and when it burnt down, he said, "Now you are a real Istanbulite." When we moved to Arnavitköy Street, all the janitors were from Erzincan.

NB: I do not think we should pity or discipline these people. They are the real foreigners.

NB: Yes, you see the foreigness in them. They have a world of their own. Istanbul is obliged to make room for the same number of people who come to Germany each year. It nevertheless is a shame that in Germany, then it is no surprise if the same thing happens in Istanbul. NB: Is there any room in your childhood which you cannot forget? KS: There was a difference between Maçka and Tünel. I was friendly with the driver. I used to get sit at the first stop and get off at the last. The driver used to let me work the doors, and drop me off right in front of my school. Now I am old. I can't stop there actually, he just did it for me. I found looking at Sezer's in the mirror to see when I should close them. So I always sat behind the first door. When they were replaced by motorised doors, the fun went out of going to school. Then there were the opener cranes, with their carpet of sunflower seeds, and the constant cracking as people ate the seeds. Nothing ever fun, you just mixed up, and when the hero appeared everyone would applaud. In 1960 we spent two months in Kocaeli. That has become dirty now, but I used to have summer holidays. My favourite place on Büyükada was Eskihali.

"FERRYBOATS ARE VITAL FOR ISTANBUL"

Necmi Sönmez reporting from Wiesbaden

Konstantin Schmidt is the son of a Turkish-German Turkish-Kurdish expert who in 1981 became a lecturer at the College of Applied Arts. He studied politics and history at Lausanne and Berlin universities, and after 1983 worked as assistant lecturer in Berlin by Erden Kösal and K.Kaiser. In 1986 he directed his first film with Turkish actors, "I Love You, Germany", and in 1992 directed "The Dark Shadows of Fear". That our interview with Schmidt about Istanbul's problems would prove invaluable at the entrance to his home.

Necmi Sönmez: Where were you born, and when?

Konstantin Schmidt: I was born on 20 April 1951, at the French Hospital in Istanbul.

NS: How long did you stay in Istanbul?

KS: Until I graduated from the French High School in 1969. Then I went to Switzerland. Actually I wanted to study bookbuilding because I loved the sea. I spent much of my childhood in Büyükada. But that was not possible in Switzerland, so I chose politics instead.

NS: When and where do you relative your connections with Istanbul?

KS: I rather identify in some writing, and at some moments. That is so difficult as explaining your image of a woman. I think it is impossible. One is always nostalgic for the place on Sonne Gio Strasse ("Don't Ask, Love Forever"), I think the name has changed now. A janitor was sitting outside on the street with a mora in front of everyone. His doorn't care about the people eating there or the passers-by. He doesn't feel a shade down-hearted. Whereas I am dumbfounded with horror at the sight.

NS: Sometimes I feel I cannot bear living there any longer. I have become obsessed with Istanbul of the past. How do you feel?

KS: I could not live in Istanbul again either. Recently I bought a book about Istanbul through the eyes of different writers. There is an interesting piece about Ataturk's Mother. I only visit Istanbul on business and holidays. I always feel like entering Istanbul and swimming in the Bosphorus, diving in Karaköy and getting lost, for instance. I cannot decide whether to remain an outsider or to become part of the crowds. I love walking from Beyoglu to Galata and thinking as I walk. One day in Salonika in the 1960s I met a Greek who had been stopped at Ivedik Istanbul within 48 hours. He was very excited and said to me that his excitement rubbed off on me. I knew that when I got back I would not find the world which he described with such passion, but it was a wonderful feeling.

NS: In your films you portray people who have been cut off from abroad and suffer communication difficulties.

KS: That is right. When I came here, with my father and mother on German passports, I experienced the same communications failure. I went to film a personal documentary about Istanbul. I felt that memories about Istanbul have been filmed, but none of them have focussed on people and their lives.

NS: What is the first image which comes to your mind when you think about Istanbul?

KS: Ferryboats. On the ferryboat everyone is obliged to stop for a moment and look at the ships. It is a wonderful experience. It is not not for the Bosphorus, people in Istanbul would be dead. Ferryboats are vital. I think the ferryboats are of great importance for Istanbul. I could spend all day going backwards and towards on the Bosphorus. Ferryboats are fun. Then there are those superbly beautiful cemeteries. The old cemeteries.

NS: What about the coffee houses?

KS: When I read Cemal "The Fair" that coffee-house culture almost always came into my mind. It is something I want to put on film. I visited Turkish first. I used to go with my nanny to Beykoz market. The market has been closed down now. Should one accept change or not, I don't know. My father was living in a wooden house on Sipor Caddesi, and when it burnt down, he said, "Now you are a real Istanbulite." When we moved to Arnavitköy Street, all the janitors were from Erzincan.

NB: Yes, you see the foreigness in them. They have a world of their own. Istanbul is obliged to make room for the same number of people who come to Germany each year. It nevertheless is a shame that in Germany, then it is no surprise if the same thing happens in Istanbul.

NB: Is there any room in your childhood which you cannot forget?

KS: There was a difference between Maçka and Tünel. I was friendly with the driver. I used to get sit at the first stop and get off at the last. The driver used to let me work the doors, and drop me off right in front of my school. Now I am old. I can't stop there actually, he just did it for me. I found looking at Sezer's in the mirror to see when I should close them. So I always sat behind the first door. When they were replaced by motorised doors, the fun went out of going to school. Then there were the opener cranes, with their carpet of sunflower seeds, and the constant cracking as people ate the seeds. Nothing ever fun, you just mixed up, and when the hero appeared everyone would applaud. In 1960 we spent two months in Kocaeli. That has become dirty now, but I used to have summer holidays. My favourite place on Büyükada was Eskihali.

ARIF DINO'S CENTENARY

Necmi Sönmez

What do we know about Aldin Dino, that unknown, that forgotten (or rather misunderstood) Turkish modern Turkish art and literature, whose creative diversity has surpassed that of his master?

Elder brother of the painter Abidin Dino, Arif Dino left a deep mark on Istanbul's intellectual life from the 1930s to the mid-1960s, through the original voice of his poetry, or the provocative and sharp-witted pieces he hide and used to destroy at the first opportunity, his personality, his closing and his eyelashes. He was born in Istanbul in 1893, and died there on 16 March 1973. He is reported to have chose to bury himself in his work. This must be one of the best Meyerhold, which an artist who followed a minimalist philosophy throughout his life would choose. His desire to remain within his own shell, made him a fascinating figure, bare original and distinctive an artist he really was.

The first one-man exhibition of Arif Dino's works took place thirty years after his death at Galeri Nev. The poster printed for the exhibition showed a spellbinding face. His face in half-darkness, he held a coffee cup and cigarette, and was crowned by a flowered quilt. This figure, this image seemed to be looking out at me from the 1930s. Six years have passed, but still that poster and the exhibition haunt me.

Arif Dino studied agriculture and politics in Belgium and Switzerland, and lived in Athens from 1924 to 1929, a colourful and intensive period. There he wrote his collection of poetry, Ecclesiast. In 1939 he returned to Istanbul, the city of his birth, never to leave again.

When the Nazi armies reached Greece in 1942, Arif Dino was not afraid to speak his mind, and the result was banished to Sivrihisar. He spent the years of his exile in Istanbul in 1951 have been described by his close friend and relative, Nevzat Sayin, as "hell". He made an archive of all the small and intensely moving designs by Arif Dino.

His pictures focus entirely on the Colour was of his signification for him. The unceasing rhythm of three lines, and their ability to be one another are symbols of neurotic and fruitlessness. Buried in these lines, Arif Dino still yields discovery, with the patience of a dervish.

ISTANBUL IS REMINISCENT OF LOVE

According to the Italians, "week-end love affairs" should be experienced in Istanbul

An Italian magazine recommends Istanbul as one of the ideal cities to experience week-end love affairs, illustrated by a photograph of Paris holding mysterious beauty the old Istanbul. The article says that the city is the perfect place for week-end breaks in a romantic and mysterious atmosphere.

In view of the date of Istanbul and the ease of getting lost here, they are not far wrong.

EXTRACTS FROM THE PAPERS OF A DIGESTIVE EXPERT

(Kalendar Yakuto, Atlas Jak Deleson)

My dear Cénevi Bey esquire, I have received your epistle adorned with stamps, (indeed) and have studied your sublime blooms. That the scribblings of your humble digestive expert have rendered worthy of publication is an inbeschrable honour and not a little flattering. Because one when I say that my soul has been transformed into a new phase like my heart is filled with the twittering of nightingales. Naturally that hippocritical Ministry of your trust in which is the only error to me your virtuous Ciné Cénevi Bey, beware of lowering your guard (rather) will membership my words, penned with such heartfelt sincerity pretending not to understand the line between a mere phase like devoted his life to carrying wood for his order, and his spiritual mentor, Mehmet Ali Ayni. Not in the long so we are impressed in this case of Ayni, which has always been somewhat fortunate to walk in your shadow.

Another great cause for rejoicing is your extermination of that unsurpassed rascal, Nes Rivne Gesnip. Cénevi Beyeknod, my two friend cross swords (Cénevi Bey) assorn on your reputation, throwing a dirty cloud over your sun. personality, the synthesis of fertuing experience and profound sensibility. Such have always been (and in my opinion they deserved a far severer punishment). Nes Rivne is that Ceoxnitorer's Fountain of your? When will tele reach out its icy tand to the Editorial Board?

To the last I have kept your words, preserved like a golden apple, like a precious jewel in the soul of my heart. I have ordered everything to my lecture on the restaurants and cooks of the past. Thus, in the kindness, such condescension is too much! The archive of your sensibility is at your command, and I will be honoured to take my place to the right of my (and (and of course three steps behind) that evening.

Now permit me to raise my cup to your health and wishes, this time at a remove from Istanbul, from the place my call Club in the town of Bodrum.

CLUB COCKTAIL
2 cl tequila
2 cl Cointreau
2 cl lemon juice
2 cl vodka
1 cl orange juice

Shake and serve with ice.

LOVING A CITY

Filiz Ayral Elman

We have all travelled around and come back again. It was peaceful years, and we complained about what a tiring city you are and how unbearable you have become. Some of us took their dreams of getting away to the point of actually looking for somewhere else to live. But finally we caught the ferryboat from Ipnor and arrived off Sarayburnu in the dawn light, to see your silhouette against the morning sky. It was a sunny Monday morning in July, and a light northeast breeze was blowing in the streets. Everyone was rushing hurriedly, lemies were bentling at the piers, street sellers were shouting, and the pigeons and seagulls were flying everywhere. You faced us with your dreadful splendour and irresistible charm. We were bewitched by you. We have accepted the myriad of people who have come to you, and you are still beautiful. Those who love cities there are in the world which have managed to survive despite so much harrassment and selfishness? You shelter a population larger than half of many countries. You are amazed to find you still manage to save some beautiful corners for yourself. You are like a perverse and long-tempered lady, generously, woman. After the roughest treatment, you suddenly reveal such love that I want to sink into your arms. Yet no one wants to know you, no one cares about you. They are only in for what they can get. The barbaric decisions by mayors like Erdem, who think only of their own ends.

Closing Bleyoglu to traffic, Bohemianizing Ortaköy, and a couple of parks are not enough to keep this beautiful city alive. A mayor just recently elected on pledges to do his best for his citizens can blithely talk about letting waste water from the leather factories continue to pollute the sea at Tuzla. Perhaps he does not want to bathe in the sea himself, but he is obliged to listen to the complaints of those who do.

Instead of preserving what we have, we have spent billions on some profitless enterprises, such as carpets on Istiklal's sides. One of the most beautiful cities in the world is our heat, so let us appreciate it just like this. The protection should be made aware of the need to conserve these cities. I wonder if those "practical" minds can appreciate that cities like Istanbul have their own unique and individual character, and that they should be shared without destroying them?

HIDDEN PARADISE

Sezer Duru

Twenty kilometres from Fethiye on the road to Kas turn off towards the dry bed leads to the hidden paradise of Saklikent. For eighteen kilometres follow the canyon formed by a rift in the mountain. The great boulder squeezed between the sides of the canyon and the dry bed make it no be determent to stubborn visitors determined to reach their destination. Squeezing around the boulder, you continue until you come to that secret paradise, where ancient planes are surrounded by splashing mountain streams. The lines of Yunus Emre come to mind: "The rivers of paradise run, speaking the name of God." On the mountainside above, the Lycian city of Tlos remains to this day. Perhaps these peaks were once home to ancient Gods.

A few kilometres further brings you to Yaka Park, where a clever entrepreneur has set up a bar in the world's most beautiful setting. The bar itself is long and broad, and made of cedar. Through the centre flow the waters of paradise, in which fish frolic. If you drink beer, you can sober up instantly by plunging your head into this icy cold stream. If you like fish, you can broke its inhabitants, or if your tastes lie elsewhere you can order fresh trout grilled in butter, served with a sauce of garlic and pomegranate seeds. This is the nearest you will ever get to a food-induced orgasm.

Saklikent is a hideout for exhausted city folk when Istanbul's hidden paradise turn to hell.

THE ASPENDOS CONCERTS

Years ago Ankara State Symphony Orchestra gave the first concert ever performed with soloist Suna Kan. Local village families, hearing the news, filled the concert hall to overflowing. Street vendors got the message, too, and busily hawked iced fruit-cocktails sprinkled with salt, huge white gliberkis, and bottles of mineral and liquorice juice (that was before Coca Cola arrived in Turkey). The audience was lustfed with movement. It was the most fascinating audience I had ever seen.

In later years, we got the opportunity to listen to Yehudi Menuhin, then to Isaac Stern in Izlik, and to Jean Pierre Rampal at Aspendos. Well, last July, at on 2 September this year, Jose Carreras and Monserrat Caballé were there. I had imagined just how spectacular the theatre was, and was astonished all over again. Most of the audience had their first concert. Instead of local people, most of the audience were people from Antalya and Side, and "long live Catalonia" could be heard from the stalls. The remainder were planefuls of loyal Istanbulkus and a handful of Antalyalis. Well, I was seated eyran, cucumbers, melon or liquorice juice. Instead the local journalists were seated and in my opinion they deserved a far severer punishment. Nes Rivne is that Ceoxnitorer's Fountain of your? When will tele reach out its icy tand to the Editorial Board?

To the last I have kept your words, preserved like a golden apple, like a precious jewel in the soul of my heart. I have ordered everything to my lecture on the restaurants and cooks of the past. Thus, in the kindness, such condescension is too much! The archive of your sensibility is at your command, and I will be honoured to take my place to the right of my (and (and of course three steps behind) that evening.

Now permit me to raise my cup to your health and wishes, this time at a remove from Istanbul, from the place my call Club in the town of Bodrum.

CLUB COCKTAIL
2 cl tequila
2 cl Cointreau
2 cl lemon juice
2 cl vodka
1 cl orange juice

Shake and serve with ice.

ON THE GRAPEVINE GROUCHES

The newspaper is plagued by ill-tempered these days. You dare not speak a word against Ataturk or his Ex Excellency shamelessly plays the zurna in a jazzband under the pseudonym of Fuat Okyayoglu, and it that were not enough insults on singing that infidel rembetico music. Those who complained that our revered state decided to ban Turkish music and songs from radio and television. Now when our main contributor called the editor to complain about his neglect of the newspaper, he threw a scene. Who does the editor think he is? No one cares that our main contributor and, may God preserve him, our proprietor Cüneyt Bey have lost out bags of money, depriving even his family of comfortable life. In the process, to keep this publication going.

The carricature Ferruh Efendi, a loyal contributor to our newspaper, has complaints about the editor, too. When the editor wrote about the Islip of Aziz Nesin after the affair in Sivas, Ferruh Efendi was so annoyed that he called up our chief contributor and gave him a piece of his mind. What could he do? Ferruh was in a tight corner, not wanting to offend Ferruh Efendi. Who else would draw cartoons out of the kindness of his heart in these materialistic days?

On the other hand, he agreed with what the editor had said.

So what will happen? Let us wait and see.

Hattat Efendi, who was brazen enough to spend billions of lira on a fancy wedding, was the next target of our list. They have nothing better to do but criticise other people's weddings. Just because Hattat Efendi had not paid his debts to the state they're moaning about extentatious extravagance. Do they know what chaps understand? In a country where politicians make a career of robbing the treasury, what if a businessman spends a fortune on his son's wedding? Good for him, the country's image. Our enemies will see us throwing our money away, and conclude that we are mad and therefore to be feared. The Social Democrat Populist Party has been in the news for a few dangers. They got angry at interior television newscaster Ergin Ben, and have taken Orhan Duru (in his capacity as news presenter) to court. Well, if it's ignoramuses, do you think a single one of you is as well versed in social democracy as Orhan Bey? Do you not know that he has more experience than Erdal Beş, despite his illustrious percentage and study of physics? Enough is enough!

Many people would not suffice to relate the whispers among the politicians in our Sublime City, but I had better leave the rest for another time. Your happiness,

DOORMAT

Süleyman Poppy-Go-Lucky

Another summer draws to a close, and the holidaymakers have returned to their jobs in the city. Before us lies a season of mud, oil pollution, and worse traffic jams than ever before. In the rest of the country, the forecast is political turbulence. However, it cannot be worse than the previous year, when the president, the prime minister and countless ministers and high-level bureaucrats changed within the space of six months. As result of these ups and downs, parliament couldn't spare much time for legislation. The vacuums which occurred in the midst of all these changes were filled by negligence in foreign politics, and degrading concessions, topped by the riots in Sivas, at home.

We can only hope that political turbulence (I mean the True Path Party Congress in November and local elections in spring) will not distract parliament from its principal legislative duties during the next term.

Almost certainly the TPP congress will not present any problems for Tansu Çiller. She will remain at the tiller. Cindoruk will be elected parliamentary speaker and will be carried off the chairmanship. Sezgin and Topbas cannot recover from their recent defeat in Izmir, and it is not expect Çaglar to put in an appearance at this stage. The severest test for Çiller will be her performance in the local elections.

After the exposure of the ISKI scandal, Sözen cannot conceivably be re-elected in Istanbul. But in that case, who will be the new mayor of Greater Istanbul. I can see Yalçin Bal Gezi will not see fit to put a Welfare Party candidate in the chair. Otherwise he will receive a shot of the job. Sevki Çaliçkan wrote about the kind of mayor we need in Istanbul in our May issue. He should be born and bred here, he should be an experienced administrator, should speak a foreign language adequately, should have excellent taste, and well enough off not to be vulnerable to temptation. I agree. But on the other hand, what man with any sense would want to tackle Istanbul's horrendous problems?

A WEEK IN THE BAYS OF GöKOVA

Orhan Yenigün

One warm August morning, I and my old friend Nemis Ergin boarded the Kuscennet Tayna and cut through the calm waters of the gulf towards the opposite shore. As the bulbous hull, Tayna became smaller, the 300-metre high chimney of Gökova Thermal Power Station towered out of the mist. Our first stop was the Seven Islands, which are scattered in one of the innumerable small coves. There was a small white structure hewn into the rock underground on the shore: a refuge tip, looking like a monumental tomb. As everyone eagerly leaps into the water, I put on my goggles and flippers and set off to investigate the seabed. A horrifying sight met my eyes: broken bottles, tin cans, plastic bags of rubbish, plastic bottles, rags, shoes. And not all of the relics were Turkish made. Angrily, I made my way back to the boat and demanded a giant dead rotten fish be tied up the ropes on the seabed. Helped by the others we set about the task. Since the broken bottles and tin cans were now inhabited by marine centipedes which spurt an acid spray at aggressors, the task demanded some strange acrobatics to avoid the spray. At last the bag was full and we dragged it to the shore and set fire to the overflowing refuse tip, surrounded by a mass of insect life which had fled from the fire. Now I can be relaxed. Only again, I saw that only a tiny fraction of the seabed had been cleaned of its foreign bodies, and gave up the undertaking in despair.

Returning to the seabed the next day, we discovered that a colony of sitting ducks was determined to make our stay in the bay a misery. Then towards sunset we were attacked by hordes of gnat, however, the winged things took their departure, and we passed a peaceful, if hot night.

The following morning we sailed to Tuzla bay, a wonderful place. The shores were lined with clay, eaters a crystal clear turquoise. But below the water, what should meet our eyes again but another layer of rubbish. The large grey mullets and sea bream which were so abundant there just ten years ago, had virtually disappeared. Only a few carcasses remained. The captain explained that commercial fishermen had dynamited the fish population in the gulf. Moreover, a disease which had affected the sponges had forced the sponge divers to turn to harpooning groupers to sell to local restaurants.

The third morning we called in at Kadi to take on fuel, then we return to Lingiz. Since the sea suddenly plunges down here, we had to moor from the stern. Below the rich green vegetation the water was slightly clouded. On both sides there were rubbish tips the depths. Thank goodness there were plenty bays around the gulf, and we made for another where the water was clear and the seabed clean. There were scattered large two-handed tremen, seabird bream and grey mullet in abundance.

The next day we called in at Sigipir for supplies again, and sailed around the island of Kadi heading for Cardak bay. As the noon heat descended, everyone went for a swimming. Again I followed the shore of the bay. Among the rubbish I found a Roman mosaic pattern from the adjacent bay I caught sight of the largest moray eel I had ever seen. Swimming out from his hiding place among the rocks, it was a hand's breadth, but it was longer than his length. As I returned to the boat a shoal of grey Lichia swam few metres below me.

The next morning we moved on to the bay of Akbelen, at the head. The shores were well vegetated and the sea clear, but the seabed was covered in rubbish with boat trippers' left-overs. Marine centipedes abounded. Averaging 10 centimetres in length and as thick as a finger, these rather repulsive sea creatures perform the unsatisfactory task of eating carrion. Necessary as their job in ecosystem may might be, the presence of too many centipedes is a danger signal for that area.

At our last stop of Kocaoglan bay we found the seabed in a cleaner state, but even more centipedes, and a number of dead fish floating in the water. The fishermen had been dynamiting again.

A time known ancient site in Turkey

KONRAPA

Metin Celiker

Just 130 km from Istanbul are the ruins of Konrapa. Not an spectacular as the ancient cities of the Aegean and Mediterranean, perhaps, but nonetheless worth seeing, both for the ruins themselves and the unspoilt setting.

Situated at Konuralp on the road from Düzce to Kocaeli on the Black Sea, this city was known prior to the Hellenistic age as Kierus, possibly a name from one of the ancient Anatolian languages. Kierus was ruled by the ancient writer Mennon, the city was conquered by Prusias I of Bithynia who named it Prusias after himself, as he did two other cities. To distinguish them, the cities were known as Prusias by Sea (today's Gemlik), the second Prusias on Olympus (today's Bursa), and the third Prusias on the River Hypius (today's Konuralp). Konrapa, which became part of the Roman Empire in 74 BC, was set on an easily defensible hill at the foot of Mount Hypius. The Romans greatly vivified the city, and Caracalla passed through it.

In the 4th century, the city became a diocese, hence the late name of Caesarea, a suffragan of Episkopi. When the city was conquered during the reign of the early Turkish sultan Osman Gazi, it was named Konior Kip after his general (corrupted locally to Konrapa). Among the most sections of the Roman walls are still standing. The gate gate is known as Aili Kapi (Gate of Horses) after a relief on the portal. The theatre dating from the 2nd century is built of local limestone, and the seats are decorated with lion's claws.

On the sides of the hill is an early Ottoman aqueduct, and over the Hypius (the Melen Çayi) the three-arch Roman bridge now in ruins.

There is a small museum, now closed since a new museum building is presently under construction on the outskirts of the town. The most important finds from Konrapa are some in Istanbul Archeological Museum and Bolu Museum. The highest of these is the statue of Thyke, the goddess of turbine, carrying a cornucopia in one hand and the child god Pluto in the other. The Roman mosaic pavements remain are among the other major works of art found here.

PROF.YILDIRIM ULER BECOMES TURKEY'S FIRST URBAN ADVOCATE

ANKARA RED CRESCENT BUILDING IN COURT

Professor of law at Ankara University, Yildirim Uler is seeing Ankara Municipality for plans to replace the Red Crescent Building designed by the famous Ottoman architect Robert Berley with a skyscraper. Berley's work is temporarily halted demolition plans, until the case is concluded. Prof. Uler described himself as an "urban crime". We asked Prof. Uler how Istanbul's citizens can wage a similar battle to save their beautiful city and its historic buildings.

This increasing ugliness is due to the failure of citizens to cherish their cities. The law states that a city are not the governor or the mayor, but its inhabitants. The municipalities may and do take decisions on behalf of citizens, and are entrusted with the job of city planning. Since no demolition or construction can go ahead without planning permission, anything which spoils the city takes place under the supervision of the municipality. So the municipality is usually the defendant in such cases, accused of giving planning permission contrary to the city plan. In some cases, however, it may be the government which produces a crime against the city. In this case citizens have the power to sue the ministries and the cabinet of ministers. This is possible. It is not likely, because it is the right to object to such decisions. The Council of State in Ankara is the court which judges such cases. So they have an effective weapon which may be used for correcting numerous decisions. Every bears knowledge of law is sufficient to take such legal action, and it is relatively cheap. The person concerned, i.e. in this instance any citizen of the city in question, has the right to open such a case, and there are many precedents for the Council of State. That is why only the awareness of citizens can provide real protection against the destruction of green areas, public facilities or historic buildings.

Organised efforts to combat urban crimes in Istanbul have been made by the Chamber of Architects and the Chamber of City Planning, for instance, or by groups of residents in a district, as in the case of the attempt to stop construction of the Hilton Hotel in Aysekuna. Involvement in this humbuckle cause will save our cities.

SCANDAL ISKI

Orhan DURU

All hell has broken loose on account of the corruption scandal revealed in ISKI (the sewage and drains place). So what. Are not all of us sufficiently scandalised already?

The drains carry sewage straight into the sea; the drinking water becomes faeces have been turned into refuse tips, and the drains and lakes are breeding grounds of pollution and bacteria.

We live in a time of change and transformation, and we are already hardened to such occurrences.

The splash the affair has made can only be attributed to the elements of love, passion, and lust with which it is coloured. Just as detective stories seek the woman's hand behind the scenes, so here is a woman's leg and boobs to intrigue us all. It (the woman) had not demanded so much alimony, perhaps the detectives would never have got to the bottom of the matter. That is what some say. Again we witness the role which sexuality plays

in our lives, and perhaps in those of all creatures. If it were not for opposites, for minuses and pluses, for hot and cold, for male and female, perhaps the human race would long since be extinct, along with the dinosaurs. Thanks to God, it did not happen, and we have lived to see today.

Sexuality is the source of attraction, greed and covetousness. Opposite sexes first attract, then repulse. One of the opposite sex were the gap and steps in, leading to unpleasantness and jealousy. When it comes to divorce, that is as hard as in any Catholic country. There is no craft comes into it, too, according to one newspaper report. A bunch of ground-hunks dived into your spouse's drink, and in sweep the djins and fairies to do their bit.

Let us not be so scared of fraud, corruption, victimisation, confidence tricksters, pimps, drug peddlers, swindles, robbery, and shoplocking.

Such things happen in almost every democracy, and only ordinary people get disbled. Dishonesty and bribery do not have fatal results for nations. History is full of evidence to prove my point. All that matters, is that these affairs come to light.

İSTİM - BOT NAKLİYE KUMPANYASI

Bursa'nı tanınmış bir kaplıcasında devrin Fuat ve Cevdet Paşaları karşı karşıya geldiklerinde Boğaziçinde bir istim-bot nakliye kumpanyası (şirketi) kurmayı tasarladılar. İstanbul'a avdetlerinde fikirlerini Sultan'a açtılar. Ve onun tasvibini ve izinni aldıktan sonra derhal kolları sıvadı

Hergün Boğaz'ı bir aşağı, bir yukarı kateden şu şirin cefakeş vapurların, kim ilmler veya hariçi firma tarafından ile kuruldğünü ve tarihini birlerce Boğaziçi'den kaç kişi bilebilir acaba? Sizlere bir Boğaziçli, Boğaziçi hayranı biri olarak; bildiklerimi nakletmek isterim.

19. Yüzyılın başlarında çok az kişi Boğaziçi'ni tanıyordu. Hemen hemen hiç kimse, o'nun dünyada eşsiz güzellikler arasında yeri olan kıyılarında bir yaz geçirmeyi veya eğlenmeyi ne akıl ediyor ne de biliyordu. O kadar ki, Bebek'te yaşayan / olanlar lar, Yeni Mahalle veya Kavak'tan habersizdler. Hiçbir bilgileri yoktu. Bunun da sebebi, o tarihlerde vesait-i nakliyenin yalnızca yelken veya küreki kayıklara inhisar etmesinden ve bu şekil seyahatlerin de zamanı ve emniyet açısından tahrizat olmasından ileri geliyordu.

1810-20'li yıllarda bazı varlıklı kişiler ve ileri devlet erkanı, yazlık için Boğaziçi çevresleyn tepelerin kenarlarına başırmaya başladılar. İşte bu taşınmayla birlikte, Boğaz'da da nakliye sorunu kendini gösterdi. Sultan ise, yatından ancak kendi yanlısı ve gurekalıcı yararlandırıyordu. Şöyle ki, bu kişiler yazıklarından sabah işlerine gözgörmek üzere alınıyor akşamları tekrar evlerine bırakılıyorlardı.

Bu tarihlerden iki yıl sonraydı. Bursa'nın tanınmış bir kaplıcasında devrin Fuat ve Cevdet Paşaları karşı karşıya geldiklerinde, Boğaziçi'nde bir istim-bot nakliye kumpanyası (şirketi) kurmayı tasarladılar. İstanbul'a avdetlerinde, fikirlerini Sultan'a açtılar. Ve onun tasvibini ve izinni aldıktan sonra, derhal kolları sıvadılar. Karşılaştıkları ilk sorun, finans sorunuydu. Tahsil için Fransa'da bulunmuş olan Fuat Paşa çözümün, yakın arkadaşlarının kurulacak olan şirkete para vererek hisse karşılığı katılmalarını önerme olduğunu düşündü; ve gerekli miktarın, herbiri 50.-TL değerinde 2000 hisseye bölünmesi kararlaştırıldı. İlk 1000 hisseyi , her biri 20'şer hisse satın alarak Sultan Reşit Paşa - Zeynep Hn. - Badros Efendi ve, Hidiv İsmail Bey'ler aldı. Bakiye hisseler başkalarına satıldı. Böylece,1851 yılında gerekli tüm para toplanmıştı.

Sıra gemilerin temininne geldi. Sipariş Baltao Manolaki Efendinin İngiltere'de tahsilde bulunan oğlu vasıtasıyla İngiltere'ye verildi. İlk etaptaki vapur satın alındı. Bunlar umud edilenin epeyi üstünde bir fiyata satınmıştı ve Manolaki Ef. bir miktar para daha katarak / yatırarak, ilave 3 vapur daha sipariş etti. Manolaki Ef. nin bu hareketi şirketinin prestijini artırmıştı.

1853'de, sipariş edilen dokuz vapurun ilk ikisi İstanbul'a geldi. Bunlara Rumeli ve Tarabya adıları verildi. Müteakiben dört vapur daha katıldı. Bunlara da Göksu,- Beylerbeyi-Tophane ve Beşiktaş adıları verildi. Bu gemi / vapurların makineleri MOSTDELY, kendileri ise Mr. John White tarafından inşa edilmişti. Her biri yandan çarklı olup, 188 dwt. geliyordu; ve saatte 7 deniz mili hıza sahipliler.

Boğaz yolcu vapurlarının ilk üç'ü ise şirketin direktörü bulunan Hüseyin Hakkı Ef. tarafından sipariş edilmişti. Bunlardan Akşinin gelişi ortalığı epeyi karıştırdı. şirket'ie hayvan taşımacılığında kullanılan vapurların sahipleri arasında sürtüşmelere neden oldu. Hatta, bu çatışmalar o kadar büyüdü ki, bir gün yelkenli tekne sahipleri, topladıkları taşlan vapurların üstüne yağdırdılar. Bu ilk ikisiyle , onlara daha sonra katılan üç'üncüsü hallen serviste olup, Üsküdar-Kabataş arasında çalışmaktadırlar. 33 yıl sonra, 1902'de, ilk iki modern pervaneli vapur İstanbul'a geldi ve yandan çarkıkrarını yerini aldı. Bunlardan 47 ve 48 no. lar, (Tarz-i Nevin, -Dünşin) halen çalışmaktadırlar Daha sonra bunlardan'ı yeni vapur daha katıldı. 1905'te 53 ve 54 no.ların satın alınması ise Şirket için ölünç meselesiydi. 1912'de oniki ilave yeni vapurun katılmasıyla, şirketin yaklaşık otuz teknesi olmuştu. Bu da, halkın Boğaz'da daha kolay seyahat etmesini sağladı. Bu yıl da Almanya'ya iki İngiltere'ye bir adet vapurun daha siparişi verildi; ve bunlar bir yıl sonra servise girdiler. Bunlardan İngiltere'de yapılanı ki 71 no Halas'tır halen bu donanmanın en iyilerindendir. Birinci Dünya Harbinden sonra, yalnızca bir vapur satın alınmıştır. O da 74 no. Altınkum'dur. Ayrıca 1912 yılında Hasköy Tersanesinde iki yeni vapur, 75 ve 76 no. lar inşa edilmiştir. Bunların makineleri ise İngiltere'den getirilmiştir.

Bugün; Şirket-i Hayriye devrinden kalma 29 adet vapur vardır. 1918-25 yıllarında 6 tanesi Deniz Yollarına satılmıştı. Çünkü, bu yıllarda şirket ekonomik bir darboğaza girmişti. Birinci Dünya Harb, bir çok müessesesiyi olduğu gibi, şirket'i de sarstı, zarara götürdü. Bu yıllarda vapurlar, askerlerin Çanakkale-İzmit-Çataca ve Rodos'a asker taşınmasına tahsis edilmişti. Yaklaşık en yıllerinde on vapur bu esnada batırıldı. şirketini bu kayıpları / zararları göğüslemesi çok zordu yınede ayakta kalmak için ellerinden geleni yapıyorlardı. Fakat şirket her geçen yıl biraz daha fakirleşiyordu. Bir de, kurulduğuki antaşmaya göre 100 yıl sonra şirket tümüyle devlete devredilecekti. nitekim kuruluştan 98 yıl sonra 1949'da şirke'in tüm varlığı devletçe satın alınmıştır.

Bülent NART

Kucak mı Çifte mi?

Otobüs İstanbul sınırına henüz gelmişti ki şoför frene basmak zorunda kaldı. Çünkü yolu kapatan kalabalık yüzünden gitmek olanaksızdı. Aracın çevresi, milyarlık krediler kapmak için fonların etrafını kuşatan lüpçüle gibi sarılmıştı. Bu ne kalabalıktı yarabbi. Tam selamlamak için elini kaldırdığı sırada, kırk kişilik bandonun çaldığı, birbirinden nefis nağmeler, o kulak senin bu kulak benim turlamaya başladı.

Ünlü klasikleri bir uyum içinde çalan bando elemanlarına bakarak başarı "Bravo" anlamında salladı. Bunu gören bando şefinin yüzü güldü. Çünkü, nicedir hiç kimse tarafından işaretle de olsa kutlanmamışlardı.

Protokolcekler görevlerinin önemine göre dizilmiş, onun otobüsten inmesini bekliyorlu. Kalabalığa tebessüm attıkten sonra iki basamağı kapımbağa hızıyla ve kendisini bekleyenleri süze süze indi. Ayağını yere basar basmaz eri önderi kişi, pamuk gibi yumuşacik elliye onunkini sıkarak, zor ıştıtlen bir sesle konuştu:

-" Hoşgeldiniz, şeref verdiniz."

-" O şeref bana ait."

Validen sonra caketinin düğmelerinin ilki olup olmadığını gözden geçiren Belediye Başkanı, ayrıanın karşısındaki yüzlerce denemeden sonra karar kıldığı gülümsemesiyle İstanbul'a Gelenlere Tebessüm Etme ve Yanıklarından Muhabbetle Öpme Kurulu Başkanı falan elini sıktı. Çoğu öpmek için dudaklarını uzattı ama hç birisine yüz daha doğrusu yanak vermedi. Daha ilk karşılaşmalarında yanıklarının öpülmesine izin verirse bunun sonu neye varırdı. Onun için hemen araya bir mesafe koymalıydı. Bu nedenlede fazla konuşmadı; "Hoşbulduk" ve "Teşekkürler" demekle yetindi. Dışarıda bunalttıcı bir sıcak vardı ama, onu korukevine götürmekte olan otomobil buzdolabının sebzeliğine konulmuş, ülke insanını en iyi yansıtan sebze olan hıyarlar gibi soğuktu. Bir yandan gazete ve dergilere göz atıyor, bir yandan da binalara, insanlara talan bakıyordu. Araba korukevinin kapısında durduğunda, binadan fırlayan üç kişi elendeki mendili kapıp da kulak benim turlamaya başladı.

Ünlü klasikleri bir uyum içinde çalan bando elemanlarına bakarak başarı "Bravo" anlamında salladı. Bunu görein bando şefinin yüzü güldü. Çünkü, nicedir hiç kimse tarafından işaretle de olsa kutlanmamışlardı. Protokolcekler görevlerinin önemine göre dizilmiş, onun otobüsten inmesini bekliyordu. Kalabalığa tebessüm attıkten sonra iki basamağı kapımbağa hızıyla ve kendisini bekleyenleri süze süze indi. Ayağını yere basar basmaz eri önderi kişi, pamuk gibi yumuşacik elliye onunkini sıkarak, zor ıştıtlen bir sesle konuştu:

-" Hoşgeldiniz, şeref verdiniz."

-" O şeref bana ait." Validen sonra caketinin düğmelerinin ilki olup olmadığını gözden geçiren Belediye Başkanı, ayrıanın karşısındaki yüzlerce denemeden sonra karar kıldığı gülümsemesiyle İstanbul'a Gelenlere Tebessüm Etme ve Yanıklarından Muhabbetle Öpme Kurulu Başkanı falan elini sıktı. Çoğu öpmek için dudaklarını uzattı ama hç birisine yüz daha doğrusu yanak vermedi. Daha ilk karşılaşmalarında yanıklarının öpülmesine izin verirse bunun sonu neye varırdı. Onun için hemen araya bir mesafe koymalıydı. Bu nedenlede fazla konuşmadı; "Hoşbulduk" ve arasında yer kapmamızı sağlayan trafik sıkışıklığının yararını gördünüz mü? Ancak yine de cflayıp puflayarak bundan yakınan, "Bizimki reziliğin ta kendisi" diyen kişiler çıkabiliyor. Siz siz olun, onları oddıyı almayın ve trafiğin daha da sıkışması için dua edin. Nasıl, ettiniz mi? Öyleyse amiinnn!

Nurettin İlâcl

A·R·T·
ARAŞTIRMA . REKLAM . TANITIM
A.R.T. Tic. Ltd. Şti. Şehit Muhtar Cad. 6/9 Taksim 80090 İstanbul Türkiye Tel235 40 51-52-53 (5ep)

Ehliyetimi kaybettim hükümsüzdür
Nuri Şahsuvaroğlu

İstanbul'un Bulutları Hareli

bir * Aşk Kırgını"dır mutlaka
İstanbul efendileri
nadirdir
yağmaya uğramış şehirlerinde
mavileri mavileri mavileri
anımsayan
artık hareli değildir cigaralarının
dumanı
güvertesinde Kadıköy vapurunun

onbeş yıl önce şunları
söyleyebildim :
(- denizi sarhoş eder önce
deli eder enginlerini süsleyeri
bulutları
ilk denizi ilk martıyı gördüğünde
bir çocuk nasıl sevinir
bir coşku selliydi benli savuran
ilk gördüğüm İstanbul
bir çocuğun erinciydi kalbimin
tufanı

akşamın şalı örtüncesi
üstünü
turuncu renkli bir Ayça'ye
değerdi burçların
sarıkl karanfil yağardı
gökyüzünden
kimbilir ne kadar
güzeldi
perçemine ay ışığı
serpilen
tekturun kızı...

şarkılı kahvelerinin
önünden geçtim
mahzundu kalbim
Dünya'nın en güzel
ülkesi nereside?
- Diyarı İstanbuldu
bilgem
tuğralarda bu yazar
mavidir düşleri Erenköy'ün
neden İstanbul'da doğmadım
Lale devrinde

bakışı bir Ankanın izinden giden
bulut
götürecek yeniden seni yakut
denizlere İstanbul'a İstanbul
yaşan şairler
"Cumhuriyet mührü" taşır
ben uzaklardan düş görmeye
geldim

deniz gözlü bir (Ece) yle
Yeniköy'den denizi seyrettim bir
akşam alacasında
nar denesi gökyüzünün
ipekli bir şal armağanı
sanıyorum tacıma
III. Ahmet çeşmesinden su
içıyorum
güzel ırmaklarıdır avuçlarımdan
akan
güvercinler havalanıyor
ey gölgesi bile güzel şehir
bayındır kıl kendini yeniden

erinçli bir çocuktu
bindokuzyüzyetmişyedide İstanbul
şimdi mahzun
bir aşk

başlardı
bir aşkın bittiği yerde
utku yazılıydı ermasında aşkın
her utkuda bir kara sevda yardı

geceinin ayrı dili vardır gündüzün
ayrı

ey yeni bir cenge başladığım şehir
seni yeniden fethedeceğim
bir portakal gibiyken dolunay
denizlerinde yelken açacağım
yeniden
yelkenleri atlas gemilerle
cenevizli bir kaptan gibi
mutluluk yazılacak sayfı defterime

bir çeşme olacağım
belki de bu Dünyadaki tek yurdum
ben tütün çay içerini akşamları
engindeki serapına bakarak
bir kayra gibi
yitirdiğimde buldum
muhteşem İstanbul'u
görkemli tuğrasına değecek
ellerim
unutulmuş Direklerarası
Afife Anjelik
hüzünlü bir meseldir şimdi
revolver taşırmış
İstanbulun giyimli külhanları
ve akşamların
serap içinde dönermiş
tanyerine

ıklımlerin sınırsız
güzelliğinde
bir tek Lale açar
yeryüzünde
nerede açar Bilgem?
- Yalnız İstanbul'da

yedi tepen yedi deryaya
bakar
bir burçlarında şehrayin
ben bir yar mi sevdim
yoksa seni mi
İstanbul içinde tek bir Lale
açar

ulu çınarlarında yaprak
boğuluşu
gökyüzüne yükseleri altın
merdiveri
Kaf Dağının gökçe kuşu
getirir mavi bir İstanbul bulutunu
Safranbolu'ya
kanatlarımış bir akşamdı bir çınar
devrildi
Divanlarda rüzgar oldum Bak'ye
Nedim'e
gemiyi en son terkeden bendim

Lale devri ince saz gül koydu
ellerime
en yüce tepesinden
İstanbul'u seyreden bendim
lepiska saçlı bir güzelle
giderdim Lale Devrinden bir
akşama

ve açar sihrabadda bir Lale
İstanbulun bulutları harelenir
belki de bir (Ece) nin
karaseviasadır
defneyle süslüydü taci
gönlü kadar engindi
deli şimşekleri yutan deryası
başka bir yüzle bakardı
sakın şafaklara
burçlarından kırlangıçlar uçardı
ben çocukluğumu bırakdım
İstanbul'da

atılımın yelelerinin görkeminden
gözleri kamaştı (Ece) nin
önce çalengini bıraktı denize
defne dalından örülü

ama hala (Ece) ydi
yağmuru bekleyen
bir kasaba kızı
bir Penolepeydi belki de

baharı solgunlaştı
tuğrası solgunlaşmadı

onaltı kapılı kapalı çarşı
cevahir inci sedef altın mercan
ve Bizans kubbeleri
sonsuz bir değirmide
dönen kubbeleriyle
Süleymaniye
koca Sinan nargile içer

belki de Üsküdardır
tek çapkını olan semt
Katip bir uygalığın söylencesidir
içıdönük Üsküdarda

Pera'dan bir karanfil aldım
Galatada koktadım
Eranköy de aşık oldum
görkemlidir İstanbulla şairlik
Tuğram

Hüseyin Avni CİNOZOGLU

Başımızı çatlatan trafik

Aslarımız, bazı içinden çıkılamaz durumları, karmaşıklığı nitelemek için neden "Arap saçı gibi" demiş acaba? Bunun nedeni, Araplar'ın geçmişte su yokluğu nedeniyle pek sık yıkanamadığından saçlarının birbirine girmesi olabilir, bize göre. Eğer nedeni buysa, bugünlerde Araplar ayrı bir olaylar için "İstanbulu saçı gibi" diyebilir, doğal olarak. Susuzluktan inim inim inleyen ve musluklardan yayınlanan, Mozart'ın "Su akmaz, Türk bakmaz" isimli yapıtının nağmelerini dinleyen biz İstanbul'ulanın gözünün yaşına bakmadan. Neyse... Gelelim esas konumuza, "Arap saçı gibi" olanlardan trafiğe. Bu deyim, İstanbul trafiği için de geçerli. Bize kalırsa (herkese kalıyor ya, biz baba mıyız yani başımız kel mi?) bu durumdan yakınmak değil, hoşnut olmak gerekiyor. Çünkü, bir kere ulusal dayanışmayı ve kaynaşmayı kaplumbağa hızıyla akan trafiğe borçluyuz. Toplu taşımı araçlarında, otmuz ortuza, dirsek dirseğe yolculuk eden sağcısı, solcusu, kenarcısı, orta yolcusu, türbanlı,(başı açığı, akıllısı kaçığı, trafik sayesinde bir iyice kaynaşıyor. Böyle bir dayanışmanın birlik ve dayanışmaya katkısını kim yadsıyabilir? Yollar açık olsa, birlik ve dayanışma kesinlikle sağlanamaz. Sonra memleketi kurtarma seferberliğine girişenlerin "Ben olsaydım..." diye başlayan konuşmaları, yapacaklarının tümünü sıralayamadan yarıda kalır. Öyle değil mi ellerim? Trafikteki sıkışıklığın ülkemizin refah düzeyi açısından da önemi var. Şöyle ki : Trafiğin yoğun olması nedeniyle benzin tüketimi, ürütü akrobatları yaya bırakacak bir şekilde yükseleri.

enflasyonmuşçasına tırmanmakta; ve yıllardır ebeclik oynadığımız (hep ebe olup yakalamaya çalıştığımız) ülkelerde harcanan benzin düzeyine erişmekte. Bu durumda dünya sıralamasındaki yerimizi bizden daha az gelişmişlere terkeyleyip yukarılara doğru yol alıyoruz.Uygar ülkeler

Nufus cüzdanımı kaybettim hükümsüzdür
Şeref Uslu

ÖZMURAT
TABLDOT YEMEK
San.ve Tic.Ltd.Şti.
Tel: (1)240 57 62
Faks:(1)232 30 27

Kaliteyi Geleneğinde Bulup Un Ölçeğinde
Netay

Sa-ba
Tel:675 17 89
675 17 90
675 18 07

KELAYNAKLAR

İstanbul'a hüzün kalır ondan

İstanbul'un şirin bir balıkçı kasabasıydı. Çocukluğumuzu geçtiği yer. O yılların en büyük eğlencesi, "aileca" gidilen yazlık sinemalardı. Ince kalaslarla birbirine bağlanmış bu ilkel inşaatlerin olduğu açıkhava sinemaları, "aileler" ve "aile olmayan" izleyicileri ortadan ikiye ayırırdı. Kabuklu yemiş yemek, Fruko Çamlıca gazozu içmek, yokuşu aşa çocukları için bile vazgeçilmez bir ayrıcalıktı. Yine de kımşıtsız gittiği için yada gocuğunu kıramadığından sinemaya geldiği halde, çakırz sinemayacak denli yokuşu aşalan aileler de vardı. Genellikle annem ve babaanmelle izlediğim filmlerde Yumurcak'ın, **Ayşecik**'in dünlarına birikiler ağlardık. **Önder Somer, Kenan Pars** ortak düşmanımızdı. İşte, çocukluğumun o Fruko gazozlu yazlık sinemalarında izlediğim filmlerden, unkutulmaz olanaksız yüzler anımsıyorum. Bâhçıyan, uşak, manav... Aci çekiyor, herlanan, hayat sıkıntısında acemi ve komik kalan iyi insanlar. **Danyal Topatan, Nubar Terziyan, Osman Alyanak, Cevat Kurtuluş, Sami Hazinses**... Yeşilçam'a yıllarını vermiş, çoğu karşılığın alamamış, unutulmuş, değeri bilinmemiş sinema emekçileri. **Kenan Pars, Erol Taş, Bilal İnci** gibi daha birçok değerli oyuncu da var çocukluğumun filmlerinde. Ama onlar kötü adamlardı. Bu yanılsama, onları birçoğumuzun imgelemine böyle yerleştirmişti. Diğerleri firmak, aldığımız, büyüyünce onlar gibi "iyi insan" olmaya söz verdiğimiz yüzlerdi. Bu gürültücü tavır erdem sayılır oldu. Kişiyi dönmüş hırsı, bencilik, başkalarının sırtına basarak yükselme telaşına, kötülükleri ve iyi sinsilaştırmanın karşı "kara vicudunı bürokrat"lığa dönüşmesi " yükseleri değerler" olarak hayatımızı şekillendiriyor. Oysa bu insanlar da çocukluklarında **N. Terziyan'ları, D. Topatan'ları, S. Hazinses'ler** gibi temiz, iyi gençlik yıllarımdan beri düşündü bu insanlara ilgili yazılar yazmak. Bir çoğunu yıldırdı. Kişiye bugün artık yaşamayan, ama kanatlarımıza ağırlık, mizağa, eğlenceye, sinema'ya, "hayatını vermiş, karşılığını alamamış, unutulmuş." bunuştuvulup atmış ", kirişi ve aşılı gözlerle de kitapsabbiyeydim. Onların acıkanı, kılgınkıkanı, duygularını kendi seslerinyle aktarabileydim.

Yeşilçam'ın hüzün yüzü adamı kimdir? Gaziğinizde hemen herkes sizsi *Sami Hazinses* diyecektir. *"İyi insan"* ı oynadığı filmlerde de, hayatta da hep iyi insan. **Sami Hazinses**'le konuşmaya gitmeden önce nasıl buluşabilirim telefonları açmıştım bir ki yere. Bu da benim acemiliğimdi. Oysa onu bulabilmek için 40 yılını verdiği " Yeşilçam sokaklarına", **Kaya Eremsoy**'un kahvesine uğramak yeterliydi. Bu da **Diyarbakır**'dan **İstanbul**'a gelişdiğim kırıseyi yoktur. Hemşerilerimin yanına "sığınır." Besteler yapıyordur, Yeşilçam'da bulur kalıdlıkı. Kişiblân binada bir film yapmıştı olmuyordur. " Besteleriniz de var biyor mûsun?" Hemşerilari film yapmıcak **Mümtaz Alparslan**'ı, **Sami Hazinses**'in bestesi yaptığını söylerler. **"Zeki Müren** daha yeni parlamıştı o zamanlar. Benim bestemi okudu radyoda. Hemşerilerimi **M. Alparslan**'a beste yaptığımı söylemişler. O da benden pekeciğ filmi için şarkı istedi. Yaptım verdim. " Seni de oyuncacağın film de" dedi. Abi nası olur bekenabilir miyim dedim. Oynadın tabi, çok bağlandılar. Sonra devam etti. Üçüncü filmindi galiba. Adana'da çekiniyorlar. Kardi Karacoğlanlı Kara Sevdası. O zaman **Yılmaz Güney** asistanlık yapıyordu. **Atıf Yılmaz**'ın asistanı. Sıra bana geliince **Atıf Yılmaz** " Hadi, gidiini sede rolcüm" dedi. **Yılmaz Güney** asistanlık yapıyordu. **Atıf Yılmaz**'ın asistanı. Sıra bana geliince **Atıf Yılmaz** " Hadi, gidiini sede rolcüm" dedi. Yapıyordum. Bahçıyan, uşak, manav... Aci çekiyor, herlanan, hayat sıkıntısında acemi ve komik kalan iyi insanlar. **Danyal Topatan, Nubar Terziyan, Osman Alyanak, Cevat Kurtuluş, Sami Hazinses**... Yeşilçam'a yıllarını vermiş, çoğu karşılığını alamamış, unutulmuş, değeri bilinmemiş sinema emekçileri. **Kenan Pars, Erol Taş, Bilal İnci** gibi daha birçok değerli oyuncu da var çocukluğumun filmlerinde. Ama onlar kötü adamlardı. Bu yanılsama, onları birçoğumuzun imgelemine böyle yerleştirmişti. Diğerleri firmak, aldığımız, büyüyünce onlar gibi " iyi insan" olmaya söz verdiğimiz yüzlerdi. Bu gürültücü tavır erdem sayılır oldu. Kişiyi dönmüş hırsı, bencilik, başkalarının sırtına basarak yükselme telaşına, kötülükleri ve iyi sinsilaştırmanın karşı "kara vicudunı bürokrat"lığa dönüşmesi " yükseleri değerler" olarak hayatımızı şekillendiriyor. Oysa bu insanlar da çocukluklarında **N. Terziyan'ları, D. Topatan'ları, S. Hazinses'ler** gibi temiz, iyi gençlik yıllarımdan beri düşündü bu insanlara ilgili yazılar yazmak. Bir çoğunu yıldırdı. Kişiye bugün artık yaşamayan, ama kanatlarımıza ağırlık, mizağa, eğlenceye, sinema'ya, "hayatını vermiş, karşılığını alamamış, unutulmuş." bunuştuvulup atmış ", kirişi ve aşılı gözlerle de kitapsabbiyeydim. Onların acıkanı, kılgınkıkanı, duygularını kendi seslerinyle aktarabileydim.

Yeşilçam'ın hüzün yüzü adamı kimdir? Gaziğinizde hemen herkes sizsi *Sami Hazinses* diyecektir. *"İyi insan"* ı oynadığı filmlerde de, hayatta da hep iyi insan. **Sami Hazinses**'le konuşmaya gitmeden önce nasıl buluşabilirim telefonları açmıştım bir ki yere. Bu da benim acemiliğimdi. Oysa onu bulabilmek için 40 yılını verdiği " Yeşilçam sokaklarına", **Kaya Eremsoy**'un kahvesine uğramak yeterliydi. Bu da **Diyarbakır**'dan **İstanbul**'a gelişdiğim kırıseyi yoktur. Hemşerilerimin yanına "sığınır." Besteler yapıyordur, Yeşilçam'da bulur kalıdlıkı. Kişiblân binada bir film yapmıcak olmuyordur. " Besteleriniz de var biyor mûsun?" Hemşerilari film yapmıcak **Mümtaz Alparslan**'ı, **Sami Hazinses**'in bestesi yaptığını söylerler. **"Zeki Müren** daha yeni parlamıştı o zamanlar. Benim bestemi okudu radyoda. Hemşerilerimi **M. Alparslan**'a beste yaptığımı söylemişler. O da benden pekeciğ filmi için şarkı istedi. Yaptım verdim. " Seni de oyuncacağın film de" dedi. Abi nası olur bekenabilir miyim dedim. Oynadın tabi, çok bağlandılar. Sonra devam etti. Üçüncü filmindi galiba. Adana'da çekiniyorlar. Kardi Karacoğlanlı Kara Sevdası. O zaman **Yılmaz Güney** asistanlık yapıyordu. **Atıf Yılmaz**'ın asistanı. Sıra bana geliince **Atıf Yılmaz** " Hadi, gidiini sede rolcüm" dedi. Yapıyordum. **Atıf Yılmaz** tutu elini sıkı, *'iri az 15 sene ekmek yersin sen'* dedi. Habuki ben 40 sene devam etim. 40 senedir oynuyorum. Artık yorulduk. Hayatımı yaşamıyorum Şimdi dışarda pekim olersa gideim. İstanbulda pekim olduğu zaman 7'dei uyanmak gülüme gediyor. Ama dışarda, dekde kalırım, arkadaşlarla berdem gelmi sadke yoorum, onda dyakim." **Sami Hazinses** 40 yılın hüzünlü yorgunluğunu yaşayordur şimdi yalnız başına. O hep yalnız yaşadı. " Kimsem yoktu, annem babam yoktu yanımda, nasıl evlenebildim ki." Hiç aşık olmamış mıydı? " Olmaz mıyım, tabi dolum Karacoğlanlı Kara Sevdası çekilirken, Adana'da bir çiftlikte çalışıyordum. Çiftliğin kızı vardı. Ona aşık olmuş, benim haberim yok. Ben de onla aşık olmuş, benim haberim yok. Ben onu aşık olmuş, benim haberim yok. Ben de onla aşık olmuş, benim haberim yok. Bunu duyuyor arkadaşlarım. **Danyal Topatan, Vahi Öz, Kadir Savun** var. Kızı arıdıdım işte, kaçırıcam diye. Ne yapıyorsun sen dediler, bizi öldürtecek misin ?. Otobüsle geçtiğimiz zaman kızcağız yol kenarında dikiyordu. Hem de ağlıyordu."

Tam bu sırada kahvenin kapısında küçük bir kız çocuğu beliriyor. **Sami Bey** masaya çağırıyor çocuğu. Bir şeyler içmesini istiyor, oda söylüyorsuz." Siz sinema artist misiniz?" diye soruyor küçük kız. Gülerek ve **Sami Hazinses**'in filmlerini diyorum evet diyor Televizyonda görmüş. Annesi alkoliti olduğu için (!) polislerce alınmış. **Beneyü** kaşkovundamış, onun çıkmasını bekliyormuş. **Sami Bey** çok üzülüyor. Biz konuşmamızı sürdürüyoruz. "Üzülüyorum yâ, çok üzülüyorum böyle olaylara. Acıyorum, yıldız küçük gözyoruum, avvah sokak köpeği, ona acıyorum. "Çok geriş bienim onu tanımasına ise mutlu oluyor.

Hüzünlenıyor. Gözleri dolu dolu. " bunlar kalıyor işte", diyor. " Bir ömür maneken çağırıdılar. Manken çocuklar a filmler yapıtıdılar, n'olsa,? Hepsi altında kaldı. Bizim yerimizi kolay kolay alabilirler mi ?" Çak arzu edenler var ama maaaaaat bizim yerimizi alamazlar. Bir de **Ahmet Tarik Tekçe** hiç bir zaman ünsüdulamaz ve onun yerini kimse dolduramaz. Gidan, gelir mi bile ? . Çocuk ağlar boş yere. Gîden gelir mi gelmez biz dir onlardan beriyiz."

"Siz **Ferdi Tayfur**'u tanıyor mûsunuz? diye soruyor bana. Bu sırada, yanlarından **F. Tayfur**'un, **M. Gürses**'in fotoğraflarını çıkarıyor, **Sami Bey,** "Tıatırlamıyorum, galiba onlarla da film yaptım. **M. Gürses** benim bir besteme çeudu, " diyor ve O da ondan **M. Gürses**'in ve bestelerini verdiği başka bazı "parkıcıların kasıt kapakllarını çıkarıp gösteriyor çocuğa. Çocuk hiçbir şekilde tepkisi vrdiğ kalkıyor masanızdan. Bestelerinden, oynadığı filmlerden parlarını ıtıabelmıyordu? " Eskiden çok yeşiller parsını çıkıpdır. Ağladılar, yıpadılar. Ne yapıyorsun? Filmlerden de alamadık paramızı. Çalışmanın karşılığı hiç bir zaman alamadım. Bu kadar hizmet etim çocuğum, başka bir şöle olsaydım daha çok param olurdu." Kendi parasayla evleki oluyor Sami Hazinses. " Eski sendikaları" Sinelen den yardımı oluyorlar, yazıyorlar, işlemler... Bütün gelen, **"İhtiyarlık, aşportasdan"** aldığı para. Bir de geçtiğimiz aylarda T.V. dizisi Mahallesin Muhtarları'nda oynarken hastalanıyor, hastaneya yatırıyorlar **Sami Bey**. O esralarda **Türker İnanoğlu**'da Amerika'da tedavi görüyormuş. Dönduğünde duyuyor **Sami Hazinses**'in hastalandığını, kahveye haber gönderip çağırtıyor. "Gittim yanına, elimi sıkdı "geçmiş olsun, hastalanmışsın, yaşın kaç oldu' dedi. 68 dedim. Bundan sonra her ayın başında gel benden 1.000.000 T.L. al' dedi. Bir tek o aldı. İşte, diğerlerinin şöndle bana bunu söyleyen bir tek o oldu." Sizi en çok izan, kıran olay nedir? Sip arayıp ararlar mı? Ne ki kadar çalıştım, bir avle sahip olamadım. Beni en çok üzen budur. Filmlerimin kayıtını satırlamıyorum, bakasa her gün oynuyor T.V., de bunlar ve ben hayat karada oturuyorum, nasıl üzülmem. Ben bu yıldırıdıkla **Amerika**'da, **Fransa**'da oloeydim herşeyim olurdu. Beni şimdi bırakıldım ve hayatımda ne kadar. Bu meslekte kimse kimseyi aramaz zaten. Şimdi ben yalnız başımla kendi hayatımı yaşıyorum? Filmlerde hep iyi insan oynadım." Hep ağlamak bir çıkmüz vardı. Komikken bile hüzünlü. "Evet hep iyi. Hem ağlatırdım, hem güldürürdüm. Hiç kötüyü oynamadım. Hayatımda öyle suçluk filan yapmadım, çok dikkatlidim. Rol dışı bazı vurundarlı, sırtıma vururlardı, herşeyi yaparlardı, ğıyle sayıdıyle karşılıştım ki filmlerdeki gibi başıma sırtıma vurdu. Hiçbirine kötü tepki göstermedim, azarlamadım. "Hiç sinemadan aşk olduğunuz bizen bildiğimiz bir isim yok mu? "Olmaz mı. Olmadı dediğ ama elim alıyamayıyım. Ayıp olur yani. Bilmiyorum yazmıştım, yazamıo sevgilisi beni kara listeye aldı, hiç oynatmadı filmlerinde. Çok hassasım. Kimseim yok diye moralim bozukyordu, çikyordum Sneleni gazeteler gelmiyordu. Bir film çekdiğinde yönetmen **Metin Erksan**'dı. Bu filme şarkı yapacaksın." dedi. Üç gün var sabreyi çikacağı şarkı sahneleri. Bu günde şarkı mı yazıtımış dedim. 'Sen yaparsın' dedi. Sen yaparsın diyor, başka bir şey demiyor. O kadar bana inanmış, o şarkıdanmı diyünca. **Sezer Sezin** gelyor. seni yapacıyor diyor. Neyse şarkıyı bitirdim. Hadi oku sahneyi çekelim' dedim. Haydi **Nebahat** abla, **Dodge** arabana atla / Dümenimiz yolunda gazal ablacağım gazla / Tarzın, Şişli Sarıyer dolmadan hemen gider / Ablacağım n'olur İstiryede duruver / Sapları dalga dalga cemin **Nebahat** abla / Sevgilim bıraktı beni galiyor ablacağım galla. Bunu yazdım okudum besteyiyle beraber, havalara sıçradılar. Sinemalardan seyrıdıler bu şarkıyı söyleye söyleye çıkıyorlardı; o kadar çok beğendıldı."

Sami Hazinses'le Suphi Kaner, Ahmet Tarık Tekçe ve Cevat Kurtuluş hakkında konuşuyoruz. İkiıldığı, üzüldüğünü, üyleriniz olsar diken olmadığını tekrediyorum. İçin için ağladığını gözlerinin dolduğunu hissetirmemeye çalışıyordu. İzlediğimiz filmlerinde hüzün yüzü oyunculuğuy İçimizi bunlar. "Çok çok hassasım. Kimseim yok **Hazinses**'inden ayrılıeken, yeni yolculuğumun hangi acılı ve kirşın yüreğe doğru olduğunu düşünüyor ve **Özdemir Asaf**'ın "Dıramak Zordur" şarkısı anımsamıştım galiyorum. **Oben Güney**'i yitirdik. **Hulusi Kentmen** hasta yatağında ölümle pençeleşıyor. Daha kaç insanımızı bize benzemediği için ağlıdık, sefalete sürüklemeye terkedendıkr. Onların o durumlarını magazın haberciliğinizde (!) kullanarak acı vermeyi,kırmayı ve torpalamayı daha ne kadar sürdürecağız. **Balina Aydın**'a, körlüğü sayesinde sanatlarımıza yansıyan kuşa sahip çıkan insanlık, **Oben Güney** hasta yatağında ölümü bekerken nerediydı? Ama insiyoyor ve biiyoruzu bütün çabalarınağ'nen medyanın yönlendirmesiğ, yüneğ ve beyin'a hâlâ sirlenemmiş insanlar var. "Yükseleri değerler"ri yaldızlı çirkinliğine kapılmayan, insanı değerler, erdemler o naıl yapılarında her türlü acıyı, terk edilmişliğe kıtlanarak koruyan onurlu bir yaşam savaşı veren sanat emekçileri sayıgıyla anıyorum.

Mesut KARA

İki Beyoğlu, Biri Pera

Beyoğlu, kısa geçmişi, argosu

1993. İstanbul Yılı kabul edildi. Son yıllarda İstanbul'u yeniden keşfediyoruz. İletişim Yayınları **İstanbul** kitapları yayınlamayı sürdürüken, bir yandan da diğer yayınevleri **İstanbul** ve **Beyoğlu** kitapları basıyorlar. İletişim'den 3. baskısı yayınlanan **Özdemir Kaptan** in **Beyoğlu**. Kısa geçmişi, argosu, **Beyoğlu**'nun gayrresmi tarihidir. **Mete Tunçay** sunuş yazısında, "**Özdemir Kaptan**'in **Beyoğlu** konusunda kesilen türlü ahkamlara karşı eleştirel tutumunu, kendi yayınına katkısız onayloyorum. Yazar sevgiyle baktığı konu bakımından gerçek bir tarihçi erdemi taşıyor. (...) Bu çalışma dikkatle okunursa, şimdengeyi yapılacak **Beyoğlu** tartışmaları daha bir düzeyli olacak ve alınacak koruma önlemleri daha sağlıklı insan değerlerini yansıtacaktır. "diyor. Osmanlı İmparatorluğu'nun "milletler topluluğu" olma özelliği, tarihi kültürleri, insanları hoşgörü içinde bırakarak barındırmasıdır. **Beyoğlu**'nun "kozmopolit geçmişini" ve bugünümü de oluşturur. **Beyoğlu** özelliğini, "sevgiyle ve çarpıcılığın" bu kozmopolit tarihinden alır. Bu özellikler en güzel **Beyoğlu**'nun dününde ifade bulmuştur. Dünün **Yahudi, Rum, Beyaz Rus, Ermeni** nüfusu, Osmanlı sucusu, tütüncüsü, terzisi ile bugünün tinerci çocukları da oluşturur **Beyoğlu**'nun tarihini; yoksa sadece erkeklerin gravatsız, kadınların şapkasız gezmedikleri yer olmaktan almaz çekiciliğini. Yazar **Beyoğlu**'nun dününe ve bugününe elitist yaklaşımları eleştirir. "Soyluluk düşkünlerinin önelsizlıminesine göre, kendileri, öyle her önünü gelenin girmediği bu bölgede, mutlu bir biçimde, soyluyaşarıklarını, sürtüklerini, köylülerı gelmiş ve **Beyoğlu** soyluluğunu yıtırıp bozuşmuştur."

Son yıllarda **Beyoğlu** Kurtarıcıları (!) **Beyoğlu**'nu yıkılım edebiyatı yapıyorlar. Bir çok kurtarıcı için korumak yıkmaktır aşamaları. Kimi "trafiği rahatlasın, tufuç önlensin, üstünden otoyol geçsin diye", kimi "komprador bir azınlığın simgesidir" diye, ya da "Türk kültürünün ürünü de değildir" diye yıkmak istiyor. Yeni **Beyoğlu** özlemleri de, eski **Beyoğlu** özlemleri, de yıkmaktan başka çözüm önermiyorlar. Buna karşın **Özdemir Kaptan**'ın "1453 yılında İstanbul'u Bizanslılar'dan , **Galata**'yı Cenevizlilerden alan, **Fatih Sultan Mehmet**'in ; o sırada tarlışılmazve karşı konulmaz gücününe karşın, Türk kültürünün yaşamı ve kaynağı olduğu' gerekçesiyle yıktıdığı(...) Yüksek nitelikli hiç bir kültür, kendisine yabancı saydığı yapıları yıkarak kimliğini kanıtlamaya kalkmaz." görüşünde Kitap (, **Beyoğlu**, 2, Kısa geçmişi, 3. Argosu, ana başlıklarıyla üç bölümden oluşuyor. **Beyoğlu**'nun gyrresmi tarihlerinde yansıyan kuşa sahip çıkan insanlık, **Oben Güney** hasta yatağında ölümü bekerken nerediydı? Ama insiyoyor ve biiyoruzu bütün çabalarınağ'nen medyanın yönlendirmesiğ, yüneğ ve beyin'a hâlâ sirlenemmiş insanlar var. "Yükseleri değerler"ri yaldızlı çirkinliğine kapılmayan, insanı değerler, erdemler o naıl yapılarında her türlü acıyı, terk edilmişliğe kıtlanarak koruyan onurlu bir yaşam savaşı veren sanat emekçileri sayıgıyla anıyorum.

Mesut KARA

İstanbul'a, 1992'nin 9 Mart'ına kadar, pek çok "*Pera sakini*" ile dost olur; pastacı **Kevork**, tütüncü **Midrgiç**, saaçı **Aslan Bey**, mastikacı **Sotiro** bunlardan bazılarıdır."... Hanımefendiler yelpazeli, beyefendiler bastonlu ve papyon kravatlıydılar."

Jak Deleon Pera Hatıratı kitabıyla 19 yy. sonuyla 20 yy.'ın başından "iki **Beyoğlu** kesiti sunarak , araştırmacıların (özellikle mesleki grupların üzerinde çalışma yapanların) eklerinin altında bulundurabileceklerini bir 'arsı / arşiv' oluşturmayı amaç taşımıştır.

Mesut KARA

Fransa Başvekili M. E. Herriot 29 ikinciteşrin 1933'de İstanbul'u anlatıyor.

"Şimdi de Türkiye'ye geçelim.

Fransız edebiyatında İstanbul'un ve eski Osmanlı İmparatorluğu'nun tasvirleri eksik değildir. Tabi evvela Pierr Lott var, Claude Farrère var, bundan başka Madam De Noailles'in Ebloussement'dadı enfes manzumesi de var." M. E. Herriot burada Cosantinople adı gün okur). Bu mısralar, vaktiyle gördüğümüz manzaraların hatrasını en güzel resirlerden iyi canlandırır.

Gökcu , Küçük "gök renkli" deniyor kadar Boğaziçi'nden yukan kayıkla çıkılır, padişahın köşkü önünden geçiyorsunuz, çınar çiçeklerile dolu dikenli ki çayıra tesadüf edilirdi. Bu halısa Cuma günleri bu çayırlarda arabalar ve talıklar dolduruldu. Nazlı hareem gözleri İzmir sacadesinin istiğinde uzanırlar, bir yazı memerden bir çeşmenin suyu, bir şarkı gibi akardı.

Lotf'nin dediği gibi, sazlıklarda demir etmiş kayıklar kadar hareketsiz duran, "binasız hanımlara" tesadüf edilirdi. Her kadın bir insanmış taşkil edendi. Bu kenarında kukla oynatıcılar ve Theophile Gauthier'yi tesire eden hâlâ kubbeler üzerine alev saçan gümeşin batması, bu latif kalabalığı dağıtıdı. Madam de Noailles Arnavutköy'ünü de tasvirler. O Arnavutlar köyü ki, diğerlerinden evlerinin pencerelerinde kafes bulunmadığı için tenhik edilir... Liman, altında Türk'lerin Arnavutlu Ibrahim ve Yıldırım'dan geçirdikleri kemerlere bakardı. "Gayrıcesmanlar'ın derinleri kime orada yapılmıştı. Gene biraz'an, hiç bir yere konmuyan ve denize atılan sul tanıarın ruhunu taşıdıkları söylenen mahlar seyredilebilirdi.

Asıl İstanbul manzarası ise, Fatih Mehmet Justin

Nevval ÇİZGEN

Boğaziçi Sahilhaneleri -1

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daresi Başkanlığı Yayınları'ndan çıkan Orhan Erdener'in "Boğaziçi Sahilhaneleri -1" adlı çalışması, 365 yalı hakkında 4 cilten oluşuyor. Prof. Dr. Behçet Ünsal'ın "Mimari Bilgim" notlarıyla yayınlanan elimizdeki I. cilt, Beykoz-Anadolusihisarı'nda yalıları kapsıyor.

I. Ü. İktisat Fakültesi'nde , Prof. Dr. Gerhard Kiesler'in eksiksiz komutı bilgisine ve şehir araştırmalarına yönelen Orhan Erdener'in 1992 yılında, kaynak kitap olarak kabul edilen "İstanbul Atlası" monografik eldüğü yayımlandı. 1959-74 yılları arasında, şehir entegrasyonuna ğerin anatomisine dönük çalışmalarına devam etmiş ederken, Boğaziçi yalılarınıda daha yakından izlemeye başladı. Bu ilginin 22 yıl süren çalışmaların sonucu olarak, dört cilt haline gelen "Boğaziçi Sahilhaneleri"ni hazırladı.

Orhan Erdener Unesco Turizm Yazarları Türkiye şöylerindendir. Bu çalışıcı iki ciltte bir çalışmada toplamıştır.

İstanbul'da yeni bir kültürevi açıldı

Çevreye ve kültüre zaman ayrımı! Tarihin coğrafyanın ve kültürün somut birimi ve Grünü olan insan, binlerce yıllık bilgi ve gelenek birikimini taşıyarak bugüne geldi. İnsanın doğduğu andan itibaren kendisini içinde bulduğu kültür ortamı onu belirler. Bu, bireyin varoluşu ve özünü de bolgusu'kin kullanacağı sembolleri kazanmaları yönlendirici hatta belirleyicidir.

Zengin kültürel değerlere sahip olan ülkemizde, dağınıoluşu, yaşamla sımsıkı bağlamak gerekiyor. Yoksa, kültürel emcryon geleceğimizi tehdit etmekte. İnsanın ortamı onu yaşama bağlayan, dünyaya açılan penceresidir. Bunun için gerekli zamanı ayırmaz isek, sonuçlarına katlanmak zorunda kalınız.

Bu gerçeklerden yola çıkarak, İstanbul Levent'te Eylül ayında yeni bir kültür merkezi açıldı. PIMAPEN KÜLTÜREVİ.

21. yüzyıla yürüyen Türkiye'nin genç kuşakları daha sağlıklı, korunan bir çevrede ve kültürel çeşitliliğin renkli ortamında yaşamak istiyor.

Gittikçe betonlaşan İstanbul kentinin tarihi ve kültürel birikimi büyük bir tehdit altındır. Kentlerimiz bizlerden, sağlıklı bir çevre, kültürle sağlanabilir. Kültür, ancak özenle korunan bir çevreyle refah alır. İstanbul denen bu görkemli kent gelecek yüzyılara taşınmak, bugün Türkiye'nin ve İstanbulluların sorumluluğundadır. Fakat, kültür ve çevre " zaman" ister. Bilgi, emek, çaba ve zaman birlikte çözebilir bu sorunu. Bir toplum bu "zaman"ı bulamıyorsa, gelecek denen yargıç onu bekleyecektir.21. yüzyıla yakışır bir kent için aşağıdaki bir yeni kültürevi çeşitli etkinliklere beş günlük bir aşağı haftası düzenliyor.

Sizin de değerli gerçeğiniz olan "zaman" dan küçük parçalar istiyoruz. Yaşamınız ve siz bu "parçalara " zenginleşirken, bu par-çalar kentin kültürel varlığına ve çevreye bir yeşil dal eklayecek.

Kültüre zaman, çevreye özen lüten, diyoruz

Doğaya ve kültüre açılan pencere

PIMAPEN KÜLTÜREVİ

Nevval ÇİZGEN

Istanbul
MÖVENPICK HOTEL

Büyükdere Cad. No: 49 Üçyol Mevkii Masiak
80670 İstanbul/TÜRKEY

İstanbul ve Bizans'ın mimari mirası

The Guide Istanbul dergisinin Eylül/Ekim sayısı yine dopdolu. Boğaziçi kıyıları, Prenses Adaları, özel rıdıralar, sonbahar mıcıdası, Türk yemekleri ve şehirdeki yenilikler, yer alan konulardan sadece birkaçı. Sunuş yazısı ise, İstanbul'daki Bizans mimari mirasını anlatıyor. Sık sık yakınlarından geçtiğinizi ama gerip görmeyi çoğunlukla ihmal ettiğiniz bu sanat eserleri, Osmanlı mimarı ve güzel sanatlarına da ilham kaynağı olmuş ölümsüz yapılardır. Aşağıda bu ilginç yazıyı aktarıyoruz.

"Bugün artık İstanbul ilini merkezi şehirden ayırmak neredeyse imkansız. 10 milyonun üstünde nüfusuyle bir megalopol haline gelen İstanbul, geleneksel şehir sınırlarını aşarak bir kırkayak gibi her yöne yayıldı.

Günümüzün İstanbul'u Bizanslı ve Osmanlı atalarının tanıyamayacağı kadar farklı. O zamanların İstanbul'u, Marmaridan Haliç'e uzanan kıkonetrelerle uzunluktaki kara ve deniz surları ile korunmuştu. Haliç'in karşı yakası, Galata ve Pera (Beyoğlu kolonileri) Avrupalıların ikametgahı. Taksim'den öteyi ise kırsal bölgeydi. Müslüman, Rum, Ermeni, Yahudi ve yabancıdan oluşan karışık bir nüfus Boğaziçi'nin kıyılarını oluşturan sıra sıra köşkede yaşadandı. Yalılar, geniş bahçeler içinde müllıkıneler, küçük ve sevimli ahşap evler, kilıseler ve cıamiler Boğaziçi'ni kıyısını süslerdi.

1900'lerin ortalarına doğru karmaşık çorman büyümeye başlayan şehirdeki kişilıksiz ve sıkıntısız yapılaşma, geçmiş yüzyılların mirası Bizans, Osmanlı ve "Belle Epoque" İstanbul'unun zengin mimari dokusunu yıkıtmeye başladı. Yine de bugün gerek Osmanlı, gerek Bizans'ın görkemi silinmez izlerıyle yaşamaya devam ediyor.

Fransız yazar Geoffrey de Villehardouin 1204'te yayınladığı "Constantinople'un Fethi" adlı kıtabında "tarihin başlangıcından beri yarıtılmış en zengin şehir" diye tarif ediyor İstanbul'u. MS 330'da İmparator Konstantin tarafından "Yeni Roma"ya ithaf edilen şehrimiz, Doğu Roma İmparatorluğu'nun "payıtıtht" olarak büyüdü ve muazzam bir devleti yüzyıllarca yönetti.

Karanlık Orta Çağ Avrupa'sının sıkıştık ve kasvetli şehir ve kasabalarına alışık İlatıli gezgınıcıler için Konstantınıye, görkemli yapıları ve her köşeden taşan zenginliğiyle de hayranlık uyandıran bir metropoldü. Şehrin kalbi, şimdiki Sultanahmet meydanındaki Büyük Saray'da atardı. Saray, tek bir binadan değil, birçok saray, bahçe, kilıse, şapel, kışla, idari bina ve atölyelerden oluşan muazzam genişlıkte bir külliye idi.

Günümüzde bu imparatorluk küllıyesinden geriye ne yazık ki birkaç taş ve sütundan fazlası kalmadı. Bununla birlıkte, yüzyıl başlarında yapılan kazılarda, imparatorun özel ikametgahına ait olduğu anlaşılan hatıka bir zemin mozayığı keşfedildi. Sultanahmet Camisi'nın arkasındaki Mozaık Müzesi'nde korunmaya alınan bu yer döşemeleri, imparatorluk sarayının abartılı saltanat süslemelerinden çok farklı biçimde: kısıtlı bir sadeliği yansıtan çıçek, ağaç ve hayvan figürleri ile bezelıdır.

Büyük Saray'ın batısında yer alan Hipodrom, Bizanslılarını at yarışlarını ve sırk gösterılerıni seyretıtıkleri koca bir mekanda. Oval biçimli yarış pıstı, bugün hala yerinde duran bir dizi sütun ve obelısklıe ıkıiye bölünmüştü.

Hıristiyanların kutsal tapınağı Aya Sofya, MS 6. yüzyılda İmparator Justınyen tarafından inşa ettırıldı. Bugün de beybetinden hıçbır şey kaybetmemiş olan kılıse/mıüze, altın mozaıklerı ve olağanüstü güzellıktekı dıiz kubbesı ile gerçekten ve yücelık duygusu uyandırazık seyredenlerın nefesıni keser. Jüstınyen zamanından günümüze ayakta kalan bıir kılıse daha vardır: Aya İrini ve Saint Sergius ve Bacchus (veya şimdıkı adıyla Küçük Ayasofya Camı). Aya Sofya'dan daha küçük ve daha az çarpıcı olmakla birlıkte, Bizans mimarısının altın çağının mükemmel örneklerıdır.

Bizans dekoratif sanatının günümüze dek ulaşabılen en iyı ornekleri ıse Kariye Müzesı'ndedır. Eskı adıyla Chora Kılısesı'nın ıç duvarları, parlak renklı bıırıkız mozaıklerı ve freskolarla bezelıdır. Kılısenın ıçı yapısı tarıhı çok daha eskıye dayanmakla birlıkte, günümüzdekı ıdeyebıldığımız bu sıcak ve canlı süslemelerı, Bizans İmparatorluğu'nun gen Osmanlı ımparatorluğu olması bakımından bu şekılde duşlıye geçtıgı 14 yüzyıla aıtıır.

Şımdıkı turıstlerın aksıne, 19. yüzyılda İstanbul'u ıyaret eden Avrupalılar, hatırı dünyadakı en ônemlı Bizans sanatı ornekleri olarak nıtelendırılen Kariye Kılısesı'nı süslemelerini görme şansına sahıp değıldıler. Çoğu, ıtır bu'nun yaşam ve ımıcadelerini anlatan mozaık ve freskolardan habersız bıle degıldı. Zara yüzyılların kıtı ile bu parlak görünümler karanlık silinmiş, Osmanlılar zamanında kilıseanın camiye dönüştürülmesi ile üstlerı boyanıp kapatılmış, bina ve içindekı sanat eserleri çeşıtlı derecelerle büyük zarar görmüştü.

1945 yılında eskı kılıse sonra camı, hükıımet kararıyla müzeye dönüştürıldı. Üç yıl sonra, Amerıka Bizans Eserlerı Enstıtüsü, Türkıye Müzeler ve Tarıhı Eserler Genel Müdürlüğü ile ışbırlığı ıçınde, 11 yıl sürecek büyük bir restoraşyona gırıştı. Çevresı ile bırlıkte bına ve ıçındekı sanat hazınelerı onarılıp temızlenerek bugün İstanbul'un en çok ıtıyaretçı çeken köşelerınden bırı halıne getırıldı.

Bizansalıların gündelık yaşamda en çok sıkıntısını çektıgı sorunlardan bırı su tedarıkı ıdı. Bunun ustesınden gelebılmek ıçın, sarnıçlardan, su kanalları ve kemerlerınden oluşan büyük bır su şebekesı ınşa etmıler ki bunun bı bölümü günümızde bıle kullanılmakta. MS 4. yüzyılda yapılan, şımdıkı Unkapanı'ndakı Valens Su Kemerı ıse 19. yüzyıla kadar şehre su taşımaya devam etti.

İstanbul'da halen 40'tan fazla Bizans sarnıcı vardır. Bunların arasında en etkıleyıcısı ve en büyüğü, şımdı bır mıüze olan Yerebatan Sarayı (Basılıca Cısternı)'dır. Yerelında yüzlerce yıllık sütunları okşayan bu gerış, karanlık ve serin sıu ıle, insanı ürpertıcı ve adeta gerçekdışı bır dünyaya götürür.

Yıkkın zamana dek, İstanbul'un sokak ve meydanlarında İmparator Konstantın zamanının dokusunu yakalamak mümkündü. Bır çağ gıbı çağdan metrelıc şıştıkın nonanlı kıldığı geniş obıcıdlar, her ne kadar bu dıkkıaya bırakılıyıa da, genel hatlarını ortadan kaldıramadı. Ornegin, Sultanahmet Yenıçerıler Caddesı üzerındekı Çemberlıtaş, Konstantın Meydanı'nı (Forum) ışaret eder. Ortaçağ İstanbul'unun ana caddesı Mese ıse şımdıkı modern Divanyolu'nda yaşamaya devam ediyor.

İstanbul'un denız surları hemen hemen tamamen yıkılmıştır ama kara surları bıyük ölçüde ayaktadır. Marmara'dan Haliç'e yaklaşık 7 km'lık bır alanı kaplayan 96 kulelı surlar, 1500 yıldır zamanla meydan okumuştur. Tarıhte hemen her bıyük konaklanan bır kez ele geçırmeye denedıgı bu yıkılmaz ıstıhkam duvarlarını delebılmek ancak ıkı kuvvete nasıp olabılmıştı: 1204'te Dördüncü Haçlı, 1453'te ise Sultan II. Mehmet'in ordularına..."

Istanbul'un dünü ve bugünü

Önemli not: İstanbul'un telefon kodları Ekim ayından itıbaren degişıyor. Asya tarafından Avrupa yakası'nı aramak ıçın telefon numarasından önce (0-212), Avrupa'dan Asya yakasındakı bır yerı aramak ıçın ıse (0-216)'yı çevırmenız gerekıyor. Ayrı yakada bulunan telefonlarını ararımasında herhangi bır kod kullanılmıyor.

Aya İrini Kilisesi

Tarıhı mekan ve müzeler

Aya Sofya Müzesı
Sultanahmet, Tel: 522 17 50. (09.30-17.00. Pazartesı kapalı.)

Aya İrini Kilisesı
Topkapı Sarayı bahçesı, Sultanahmet. (Gösterılerı hancınde halıka açık degıl.)

Kariye Camıı Müzesı
Edırnekapı, Tel: 523 80 09. (09.30-16.30. Salı kapalı.)

Yerebatan Sarayı
Yerebatan Caddesı, Sultanahmet. (09.00-18.00.)

Küçük Ayasofya Camıı (St Sergius ve Bacchus)
Sultanahmet. Sanat tarıhçıleri ıçın görülmesı şart. Halen camı olarak kullanılıyor.

Fethıye Camıı (St Mary Pammakarıston)
Fener. Bıyük Bizans İmparatoru burada gömülmüştür. Ziyaret ıçın Aya Sofya Müzesı mıldıdırlıgınden izın alınmaı gerekıyor (Tel: 522 17 50).

Zeyrek Camıı (Pantocrator Kılısesı)
Vefa. Bizansı gıbı mozaıklerle süslü bu Bizans kılısesı, şımdı camı olarak ıbadete açık.

Galata Kulesı
Şışhane, Tel: 245 11 60. (08.00-21.00.) MS 14. yüzyıldan kalma Cenevız kulesı, olağanüstü manzarası ve çevre atmosferı ile mutlaka gıdılmesı gereken yerlerden.

Restoranlar

Asıtane
Edırnekapı, Tel: 534 64 14. Kariye Müzesı'nın hemen yanındakı sevımlı Kariye Otel'ının bınası ve Türk restoranı vefa Osmanlı yemeklerı sunuyor.

Borsa
Sirkeci'nıyen ıstanıyonu karşısı. Tel: 511 80 79. Bıınlarn unutulmaıyıa yüz tutmuş geleneksel Osmanlı yemeklerınıtı sunan ünlü restoranı bır zamanı popüler.

Darüzıyafe
Şışhane Caddesı 6, Nıllıyıanıyolar, Tel: 511 84 14. Nıllıyıanıyolar Camıı küllıyesı ıçınde. İkı yıl ônce açılan restoran, lezzet Osmanlı yemeklerınıtı ıdıamlık bır atmosferde sunuyor. Mutlaka gıdılır!

Dynasty
Talıatı, Tel. 513 95 00. Ramada Otel'ının Çın restoranı. Şehrın en yıllıerınden.

Galata Kulesı
Şıshane, Tel: 245 11 60. Ortaçağ atmosferı, nefıs manzara, ıstıkrak dansı ve nıyanık Türk yemeklerı.

Hamdı
Tıbıyne Caddesı, Kalçın Sokak, Emınonü, Tel: 526 03 90. Mütevazı ve kalıtelı bır yı lokantası.

Hınkar
Akdenız Caddesı, Perşın Sokak 13. Fatıh, Tel: 523 75 61. Mütevazı ve sıcak bır ortamda ıdamlık Türk yemeklerı.

İstırıdye
Mumhane Caddesı 45, Karaköy, Tel: 249 17 72. Balık ıdıamlarını yıllardıı sınadırmıs olduğu sade ve çok kalıtelı bır lokanta.

Rumı
Divanyolu Sokak 6, Sultanahmet, Tel: 517 65 95. Sultanahmet Camı'nın yanında, Osmanlı tarzı dekorle edılmış eskı bır bınada açılan bu restoran, mum ışığında seçkın Türk yemeklerı sunuyor.

Sarıtaç
Soğukçeşme Sokak, Sultanahmet, Tel: 512 42 91. Eskı bır Bizans sarnıcından restorant edılmış bu romantık restoran, Turıng Kulübü tarafından ışletılıyor.

Sedır
Tellıdıalar Sokak 7, Kumkapı, Tel: 517 62 64. İyı bır balık lokantası.

Subaşı
Nurosmanıyıe Caddesı, Çağaloğlu, Kapalı Çarşı'nın Nurosmanıyıe kapısının hemen yanında, kalıtelı ev yemeklerı sunan şıpkı bır esnaf lokantası.

Sultanahmet Köftecısı
Divanyolu Caddesı 28, Sultanahmet. Tel: 520 27 82. Yıüze halkının hıç vazgeçmedıgı nefıs köftelerı yapan köklü kuruluş.

Sultan Pub
Divanyolu Caddesı, Şeflalı Sokak 2, Sultanahmet, Tel: 520 65 47. Sultanahmet civarında az sayılabılı yı yerlerden bırı.

Ünlü
Alıbalıı Türbe Sokak 55, Çağaloğlu, Tel: 512 90 94. Balı bır mahıerınde yer alan bu ınıtıa ve sevımlı restoran sadece ağşenlerı Türk yemekleri sunuyor.

Yeşıl Ev
Kabasakal Caddesı 5, Sultanahmet, Tel: 517 67 66. Turıng Kulüb'ünün, bır 19. yüzyıl konağını restore edererek tamamen sundığı bu güzel ıdıa. Sultanahmet'te bır vaha gıbı. Yemekleri, akşamlıtıı çayları ve servısı dıamıa kalıtelı.

Zından Han
Emınonü, Tıcaret Odası yanı, Tel: 512 42 70. Bizans ve Osmanlı devrelerınde bır hapıshane olan bu bına restore edılerek hoş bır alışverış ve yemeı'ıçme merkezı halıne getırıldı. Müzeler ve dert dıkkanları ve tepe restoranındakı manzara görülmeye deger.

Alışverış olanakları

Antıkacılar

Horhor Bıtpazarı
Katıb Tulumba Sokak 15/22. Aksaray.

Kemal Deger
Meşrutıyetıgın Caddesı 4, Topkapı, (eskı şehır surları ıçınde)

Sofa Art & Antıques
Nurosmanıyıe Caddesı 42, Çağaloğlu. Tel: 527 41 42.

El sanatları ve kumaş

İstanbul El Sanatları Merkezı
Yeşıl Ev Otelı yanı, Sultanahmet. Tel: 517 67 82. Turıng Kulüb'ünün gırşanı ıle eskı bır medresenın ıçınde kurulan bu ılgınç, çarşıda, geleneksel Türk sanatları ustaları çalıştırılmakteyız. Ziyaretçıler, alışverışın yanısıra atelyelerı çalışma sırasında ıdıeyrebılme olanagına sahıp.

Sıvaslı İstanbul Yazmacısı
Yazmacılar Sokak 57, Kapalı Çarşı. Tel: 520 77 48. Nefıs atlas ve ıpek dokumanı, eskı ve yenı kumaşlar.

Kıtapcı

Beyazıt Sahaflar Çarşısı
Beyazıt Meydanı. Eskı veya yenı ayağınıza ıler kıtaba bulabılecegınız, kendıne ıkgılı bır bınem bır ortam.

Halı ve kılımlıer

Aranta Bazaar
Sultanahmet Camı ıle arkası. Sultanıamı alanını hemdıen bu eskı ahırlar sokağında yıpdı kılım, halı, takı ve hedıyelık eşya satan dıkkanlar yer alıyor. Geçmış zamanlarını kokusunu almak ıçın de gıdılmeye deger.

Galerı Şırvan
Kaşıcılar Caddesı 35. Kapalı Çarşı. Tel: 520 62 24. Türkmen ve Yörük kılımlerı.

Hercek Halı
Nurosmanıyıe Caddesı 57. Çağaloğlu, Tel: 513 64 74. Orıyantal halı ve kılımlar.

Kapalı Çarşı'da antıka ıkonlar bıle bulmak mümkün...

Lapıs
Nurosmanıyıe Caddesı 75, Çağaloğlu. Halı, derı ve mücevher.

Mahlıs Gıznhanı
Perdahçılar Caddesı 48. Kapalı Çarşı. Sutanıler, ıkatlar ve degerlı halılar.

Orıent 66 Halı Sarayı
Nurosmanıyıe Caddesı 66, Çağaloğlu, Tel: 527 52 04. Halı, derı ve mücevher.

Şıkko Osman
Halıcılar Caddesı 45, Kapalı Çarşı, Tel: 526 17 08. Gerçek bır halı atmosferı.

Seyıtağaoğulları
Tavukhane Sokak 30, Sultanahmet, Tel: 518 12 95. Kılımlı yapılmış çanta ve çantalar.

Yeda
Ankara Caddesı, Gonceı Apt. 45/1, Çağaloğlu, Tel: 512 10 61. Kıltır aksesuarlar, halı.

Mücevher

Golden Horn
Zından Hanı, Emınonü, Tel: 512 42 70. Mücevher ve derı.

Sezer
Kalpakçılar Caddesı 31, Kapalı Çarşı, Tel: 527 95 91. 18 ayar altın kolye ve bıleklerı.

Sümer
Atlı Medresı Sokak 17, Çemberlıtaş, Tel: 520 80 71. Altın ve yıüzüklü mücevherler.

*** The Guide Istanbul dergisi hakkında daha fazla bılgı almak ıçın: Tel: 264 25 27.**

Anıtane Restoran, Kariye Otelı